gemeente
Loon
op Zand

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 3
Leeswijzer 4
Financieel resultaat 5
Venster 1. Bestuur en dienstverlening 7
Venster 2. Gemeenschappen 12
Venster 3. Omgeving en economische ontwikkeling 23
Venster 0. Algemene dekkingsmiddelen en overhead 32
Paragraaf 1. Lokale heffingen 36
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 43
Paragraaf 4. Bedrijfsvoering 46
Paragraaf 5. Financiering 51
Paragraaf 6. Verbonden partijen 53
Paragraaf 7. Grondbeleid 61
Balans per 31 december 2022 66
Toelichting op de balans 68
Het overzicht van baten en lasten 83
Wet Normering Topinkomens (WNT) 89
Overzicht baten en lasten per taakveld 92
SiSa Bijlage 94

Voorwoord

Het jaar 2022 was roerig. Het begon met een coronalockdown, in februari viel Rusland Oekraïne binnen en een maand later waren de gemeenteraadsverkiezingen. Gebeurtenissen die alle op de een of andere manier hun weerslag kregen in deze Jaarstukken 2022. We kregen te maken met naweeën van COVID-19, de opverende economie, inflatie en snel stijgende energieprijzen als gevolg van de oorlog. Naast de toegenomen stroom asielzoekers zocht een grote groep mensen uit Oekraïne ook hier een veilig heenkomen. De wereldproblematiek deed ook onze gemeente aan.

Na de verkiezingen nam een nieuw college met lef het bestuur ter hand. Samen met onze betrokken inwoners werd zowel een omgevingsvisie in de steigers gezet als een toeristisch-recreatief actieplan. Onze eigen Gemeentewinkel wist in slechts enkele jaren de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers weer tot ver boven de landelijke normen op te krikken. Informatie werd beter vindbaar en de gemeente gemakkelijker bereikbaar.

Het verenigingsleven in onze kernen bleek, onder meer door steun, na corona niet fundamenteel aangetast. Dat toonde zich toen tijdens twee bloedhete weken in juni de sporthal van de Wetering in Loon op Zand een crisisnoodopvang werd voor asielzoekers. We deden geen vergeefs beroep op de inwoners. Daar kun je als gemeentebestuur niet dankbaar genoeg voor zijn.

Inflatie
De oorlog en de onzekerheid die eruit voortvloeide leidde een periode in van nationaal en internationaal repareren, schuiven met budgetten, opvangen van klappen, toezeggen van steun en proberen te bieden van vertrouwen. Het Rijk trok royaal de portemonnee nu geld nog goedkoop leek. Onafwendbaar diende zich het spook van de inflatie aan. En met dat spook de roep om voorzichtige zuinigheid.

Wij probeerden onze inwoners die door tegenslag getroffen werden zo goed mogelijk bij te staan. De bijdragen van het Rijk stelden ons onder meer tot energietoeslagen en witgoedbonnenacties in staat, evenals tot bijstand aan verenigingen die financieel geleden hadden onder coronabeperkingen.

Organisatie
In een onverzadigbare arbeidsmarkt slaagt onze onderbemenste organisatie erin er te zijn voor haar inwoners. Inwoners die kritisch zijn, zien dat zaken langer duren dan gewenst is en daar sinds corona en de laatste verkiezingen luidruchtiger kond van doen. De drempel om ongenoegen te uiten is laag – en terecht. Een gemeente dient transparant en aanspreekbaar te willen zijn.

Om toekomstbestendiger en een betere werkgever te worden, vormt de organisatie zichzelf om conform het Baarda-model. Het loon- en functiegebouw gaat op de schop, medewerkers worden ieder individueel beoordeeld. De kwaliteit en de verbetermogelijkheden van de organisatie als geheel en die van iedere ambtenaar afzonderlijk brengen we in kaart. Tijdens deze ingrijpende verbouwing biedt ze uitdagingen het hoofd als invoering van de Omgevingswet, de doorontwikkeling van het sociale domein, duurzaamheids- en klimaatmaatregelen en de gezonde huisvesting in onze scholen. Het moet allemaal maar het kan, gezien de personele en financiële krapte, wellicht niet allemaal tegelijk.

Al met al schrijven we zwarte cijfers; Loon op Zand houdt over 2022 ruim vijf miljoen euro over, zo'n beetje wat 'Den Haag' meer overmaakte dan waar rekening mee was gehouden. Die vrijgevigheid houdt op. Er wordt al gesproken over 'Ravijnjaren' die op ons liggen te wachten, te beginnen in 2026.

Het spreekt voor zich dat we u ook daarvan nauwlettend op de hoogte houden.

Kaatsheuvel, 23 mei 2023

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
V.D.A. Pouw	J. van Aart

Leeswijzer

Het college van burgemeester en wethouders legt ieder jaar verantwoording af aan de gemeenteraad van Loon op Zand over het gevoerde beleid en de financiële vertaling hiervan.

De indeling is als volgt:

- Financieel resultaat;
- Beleidsverslag;
- Jaarrekening.

Financieel resultaat

In het hoofdstuk ‘Financieel resultaat’ is een weergave opgenomen van het financieel resultaat op hoofdlijnen. We starten bij de primaire begroting en laten ten opzichte van de gewijzigde begroting het jaarrekeningresultaat 2022 zien.

Beleidsverslag

De begroting bestaat uit 4 vensters die zijn onderverdeeld in thema’s. De presentatie is gelijk aan de begroting. Elk programma start met een venster beschrijving. We gaan per onderwerp in op:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat zouden we doen? en Wat hebben we gedaan?

Vervolgens beantwoorden we de derde W-vraag “wat heeft het gekost?” voor het totale venster. We lichten hier de financiële resultaten toe tussen de gewijzigde en de jaarrekening. Verschillen op baten dan wel lasten groter dan € 25.000 per thema worden toegelicht. De som van verschillen kleiner dan € 25.000 op baten dan wel lasten per thema geven we weer met de omschrijving “overige afwijkingen”. Het is mogelijk dat de som van kleine verschillen optelt tot een bedrag groter dan € 25.000.

Na de vensters zijn de paragrafen opgenomen. Dit zijn de wettelijk voorgeschreven paragrafen.

Jaarrekening

In de jaarrekening geven we een toelichting op het financieel resultaat. Dit deel bevat de balans met de toelichting op de balans.

Financieel resultaat

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de gemeente Loon op Zand. Deze laten een positief financieel resultaat zien van € 5,1 miljoen. Ten opzichte van de gewijzigde begroting valt dit resultaat € 1,3 miljoen positiever uit. De grootste verschillen zijn hieronder toegelicht. Een nadere toelichting is opgenomen in de vensters, waarbij verschillen groter dan € 25.000 per thema zijn verklaard.

Omschrijving *(x €1.000)*	Mutatie		Saldo	
Saldo primitieve begroting 2022			551	V
Begrotingswijzigingen:				
Raadsvoorstel investeringskrediet De Wetering 16-12-2021	46	V		
Resultaat 1e bestuursrapportage 2022	-598	N		
Resultaat 2e bestuursrapportage 2022	3.111	V		
Raadsvoorstel septembercirculaire 2022 en budgetoverhevelingen	638	V		
			3.197	V
Saldo begroting na wijzigingen			3.748	V
Effecten in jaarrekening:				
Algemene uitkering gemeentefonds	292	V		
Algemene uitkering gemeentefonds energietoeslag	429	V		
Vrijval voorziening wethouderspensioenen	213	V		
Doorbelasting overhead aan projecten	282	V		
Toeristenbelasting 2021 en 2022	208	V		
Teruggave bijdrage Veiligheidsregio West-Brabant 2021 en 2022	224	V		
Afboeking projectkosten De Wetering	-1.438	N		
Maatwerk ondersteuning sociaal domein	971	V		
Positieve bijstelling grondexploitaties	337	V		
Overige afwijkingen	-174	N		
			1.344	V
Resultaat jaarrekening 2022			5.092	V

Het resultaat over 2022 wordt verklaard door hogere inkomsten vanuit het gemeentefonds en lagere uitgaven op onder andere de maatwerkvoorzieningen. Net als voorgaande jaren zijn de inkomsten uit het gemeentefonds hoger uitgevallen. In de begroting (gebaseerd op de meicirculaire 2021) werd rekening gehouden met een totale uitkering van € 37,3 miljoen. Bij de laatste begrotingsbijstelling bij de septembercirculaire 2022 was de omvang € 41,9 miljoen. Uiteindelijk is een uitkering ontvangen van € 42,6 miljoen. Dit betekent dat er € 5,3 miljoen meer is ontvangen dan in de primitieve begroting is opgenomen. Kanttekening daarbij is dat er in de decembercirculaire 2022 ook middelen zijn ontvangen voor de uitvoering van de energietoeslag. Bij de resultaatbestemming is voorgesteld deze middelen te bestemmen voor de uitvoering 2023. Aan de kostenkant zien we op verschillende beleidsterreinen lagere uitgaven dan verwacht en vooral bij de maatwerkvoorzieningen zien we een groter voordeel. Er is geen duidelijke gemeenschappelijke deler te vinden. Mogelijk is het na twee jaar corona lastiger voorspellen wat de uitgaven worden en kan de personeelskrapte van invloed zijn, bijvoorbeeld bij het verlenen van zorg en ondersteuning. Daarnaast hebben de ingezette maatregelen in bijvoorbeeld het sociaal domein een kostenverlagend effect. Tegenover de voordelen staat een nadeel als gevolg van het afboeken van de projectkosten van De Wetering.

In 2022 is de reservepositie verder versterkt. Naast de toevoeging van het resultaat 2021 is de reserve aangevuld met incidentele stortingen. De weerstandscapaciteit[1] is toegenomen van € 8,8 miljoen in 2021 naar € 13,9 miljoen in 2022. Naar aanleiding van de bestemming van het resultaat over 2022 kan hier nog een bedrag aan worden toegevoegd. De huidige reservepositie geeft ons in ieder geval de ruimte om eventuele tegenvallers eenmalig op te vangen en om in relatieve rust de ontwikkeling van het meerjarenperspectief te volgen en daarop te anticiperen.

[1] *De weerstandscapaciteit is de algemene reserve plus de geblokkeerde weerstandsreserve (zie ook paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing).*

Beleidsverslag

Venster 1. Bestuur en dienstverlening

Ambitie

Onze inwoners zijn betrokken bij hun omgeving. Zij voelen zich verantwoordelijk. Samen met onze inwoners en (maatschappelijke) organisaties maken we onze gemeente toekomstbestendig. We spelen in op vragen vanuit de samenleving. We denken in mogelijkheden. We werken samen met andere overheden als dit ons meerwaarde oplevert. Ieder doet daarin wat hij kan.

We staan klaar voor onze inwoners met onze dienstverlening; van het uitgeven van een paspoort tot het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke uitdagingen. We doen dit met een robuuste en toekomstbestendige organisatie.

1.1 Bestuur en organisatie

Wat wilden we bereiken?

- We pakken uitdagingen samen met onze inwoners en (maatschappelijke) organisaties aan.
- Onze organisatie is robuust en toekomstbestendig
- We zijn een weerbare en integrale ambtelijke en bestuurlijke organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We faciliteren verschillende vormen van inwonerparticipatie	2	4	2
- *Aantal metingen inwonerpanel*			
Het uitvoeren van verkiezingen			
- *Er is een onweerlegbare verkiezingsuitslag*	Ja	Ja	Ja
We stimuleren jongeren om zich maatschappelijk actief in te zetten			
- *Aantal vergaderingen kindergemeenteraad*	1	4	5
We maken gemeentelijk beleid begrijpelijk en toegankelijk			
- *% notities op B1-niveau*	Nb	Nb	Nb

Toelichting:
Het ledenaantal van het inwonerpanel is in 2022 verder toegenomen, waardoor we nu op basis van de resultaten van het inwonerpanel representatieve uitspraken over de standpunten van onze inwoners kunnen doen. Het aantal metingen van het panel is nog achtergebleven bij de planning. Mede vanwege de verkiezingen was 2022 een jaar waarin weinig nieuw beleid is gemaakt, waardoor er minder aanleiding was het panel in te zetten.

2021-2022 was het eerste jaar waarin we een kinderraad hadden. De kinderraad heeft zijn eigen agenda bepaald en sprak onder andere over speelvoorzieningen, afval en verkeersveiligheid, maar stelde bijvoorbeeld ook eigen spelregels en een logo vast. Daarnaast was een afvaardiging van de kinderraad aanwezig bij belangrijke representatiemomenten zoals Koningsdag en de dodenherdenking. De leden van de kinderraad die na dit schooljaar de basisschool verlieten namen feestelijk afscheid. Voor het schooljaar 2022-2023 is de kinderraad aangevuld met nieuwe leerlingen en is een nieuwe agenda bepaald.

Onze verbonden partijen:

- Regio Hart van Brabant

Onze speerpunten:

Speerpunt	Toelichting
Een solide en wendbare organisatie die werkt vanuit de kernwaarden resultaat, vitaliteit en samenwerken.	In de paragraaf bedrijfsvoering geven we een uitgebreide toelichting op de stappen die in 2022 gezet zijn, om te komen tot het wensbeeld voor de organisatie in 2025.

Uitvoering geven aan het ontwikkelprogramma zoals toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering met in 2022 de volgende accenten: - Doorlichten, optimaliseren en digitaliseren werkprocessen - ICT-systemen, landschap en menskracht op niveau brengen - Terugdringen inhuur, versterken van onze wervingskracht binnen de krappe arbeidsmarkt en realiseren optimale inzet van onze vaste bezetting.	De eerste stappen zijn gezet om vanaf 2023 door te pakken in het optimaliseren van de werkprocessen. We investeerden in de positionering van functioneel beheer in de organisatie, hetgeen in 2023 leidt tot het informatiebeheerplan. Het terugdringen van inhuur blijft een uitdaging in de steeds krapper wordende arbeidsmarkt. Inhuur blijft nodig om de continuïteit in de organisatie te kunnen waarborgen.

1.2 Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?
- Onze inwoners zijn tevreden over onze dienstverlening
- We zijn goed bereikbaar voor onze inwoners

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
Het leveren van publieksdienstverlening aan onze inwoners			
- *Inwoners kunnen binnen drie werkdagen terecht voor het maken van een afspraak bij burgerzaken*	80,7%	85%	85%
Zorgen voor een goede verwerking van belangrijke levens-gebeurtenissen van onze inwoners zoals geboorte, huwelijk, paspoort, rijbewijs, verhuizing en naturalisatie			
- *Score op de zelfevaluatie:*			
o *BRP proces en privacy*	70,7%	80,0%	98,8%
o *BRP bestandscontrole*	100,0%	100,0%	100,0%
o *Proces uitgifte paspoorten en NL identiteitskaarten*	76,3%	80,0%	100,0%
o *Controle van 50 geselecteerde persoonslijsten*	42,0%	50,0%	78,0%
Telefonische bereikbaarheid			
- *Waardering van ons telefonisch klantcontact*	5,8	7,0	5,6

Toelichting:
Inwoners konden in 2022 vaak (gemiddeld 85%) binnen 3 werkdagen terecht bij Burgerzaken. Van maart tot en met juni stond het wat meer onder druk, als gevolg van afschalen corona maatregelen en een inhaalslag van inwoners om voor de mei- en zomervakantie de reisdocumenten te laten verlengen. Vanaf juli tot en met december kon de inwoner altijd binnen 3 werkdagen terecht (100%).

In het kader van het Verbeterplan Burgerzaken investeerden we de afgelopen drie jaar veel in medewerkers en ontwikkeling, processen, beleid, en ICT/online dienstverlening. Dat heeft geresulteerd in scores ruim boven de RVIG-ondergrens. Dat betekent dat we de wettelijke taken ten aanzien van de Basisregistratie Personen en uitgifte paspoorten en Identiteitskaarten ruim boven de landelijk gestelde normen uitvoeren.

In het derde kwartaal heeft een 1-meting telefonische bereikbaarheid plaatsgevonden door het bureau Telan wat heeft geleid tot een eindcijfer 5,6 (in 2019 een 5,8). De totaalscore is helaas verslechterd, ondanks alle inspanningen in techniek, werkafspraken, communicatie en gedrag. Met name de directe bereikbaarheid van de vakafdelingen en het nakomen van terugbelverzoeken moeten beter. De kwaliteit van de gespreksvoering van de medewerkers van het Klantcontactcentrum en Zorgloket zijn wel goed (respectievelijk 8,5 en 8,9). Dat bevestigt onze keuze om te blijven investeren in een Frontoffice voor algemene en status gerelateerde vragen van onze inwoners. Hoe meer we aan de voorkant direct beantwoorden, hoe hoger de bereikbaarheid en hoe meer de vakafdeling zich kan richten op de maatwerk en complexere vragen. In serviceduo's (KCC en vakafdeling) wordt er op maat bekeken wat er nodig is om de bereikbaarheid van de afdeling te verbeteren. Met maandelijkse managementinformatie worden de inspanningen en resultaten gemonitord.

Onze speerpunten:

Speerpunt	Toelichting
Het dienstverleningsconcept is één van de zes onderdelen van de roadmap organisatieontwikkeling. Deze is integraal onderdeel van de opgave organisatieontwikkeling (thema 1.1.) en ook verder uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering.	In de zomer van 2022 is de Visie Loonse Dienstverlening 2025 vastgesteld door het college. De visie “behoefte inwoner centraal” heeft als doel dat onze inwoners meer eenduidigheid ervaren in onze gemeentelijke dienstverlening en ons meer als een organisatie ervaren. Dit willen we bereiken met serviceformules en het frontoffice-concept. Daarnaast geeft de visie handvatten voor onze medewerkers voor hoe wij onze inwoners willen benaderen (LOL, luisteren open en leren). In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor de serviceformules, zodat in 2023 begonnen kan worden met Klantreizen.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken?
- We bieden een veilige woon-, leef-, werk- en recreatieomgeving voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:
- We bieden een preventieve en accurate, integrale aanpak op overlast en kwetsbare personen;
- We zetten in op het terugdringen van high impact crimes;
- We spannen met onze partners samen tegen ondermijning;
- We vergroten het bewustzijn ten aanzien van brand(on)veiligheid.

Jaarlijks vindt een evaluatie plaats op het focusblad die we vertalen naar nieuwe prioriteiten. De relevante kengetallen vindt u terug op het focusblad en in deze evaluatie.

Toelichting:
We hebben afgelopen jaar ingezet op een versterking van de samenwerking tussen de zorg- en strafrechtketen in de integrale aanpak op overlast en kwetsbare personen. We werken hierbij actief samen met wijkagenten, Wijk GGD-ers en andere zorgpartners in complexe casuïstiek onder regie van de procesregisseur zorg & veiligheid. Er is geïnvesteerd op maatwerk door in brede context naar problematiek te kijken.

April 2022 is het zevenstappen model aanpak jeugdoverlast geïmplementeerd waar we op een intensieve manier met betrokken partners de overlastlocaties aanpakken. Dit doen we door enerzijds kritisch te kijken naar de inrichtingen van de locaties en anderzijds de achterliggende problematieken van de veroorzakers aan te pakken. Tevens hebben we verschillende bewoneravonden georganiseerd om de signalen goed op te kunnen pakken en terugkoppeling te geven over de aanpak. Er wordt niet alleen repressief opgetreden, maar we zetten in samenwerking met Halt ook preventieve interventies in. Daarnaast bieden we voor basisschool leerlingen Hackshield aan: een online spel waarbij jeugd spelenderwijs meer leert over digitale veiligheid.

In het kader van ondermijning is er een escape room ingezet voor het aanreiken van handvaten voor het herkennen van ondermijnende criminaliteit. Hier konden verschillende medewerkers van de gemeente en medewerkers van ketenpartners aan meedoen. Daarnaast is een lokbus in de gemeente geplaatst om te peilen of mensen de geur van drugs(afval) en andere verdachte kenmerken van de bus zouden herkennen/melden. In oktober hebben we op een ondermijningsdag een garaboxcontrole gehouden in samenwerking met politie, toezichthouders en speciaal getrainde honden. Deze honden konden aan de buitenkant van garageboxen de geur van bijvoorbeeld vuurwerk signaleren.

Er zijn acties georganiseerd in samenwerking met de politie om voorlichtingen te geven over inbraken. Hierbij zijn we op verschillende momenten met de wijkagenten van deur tot deur de wijken ingegaan. Daarnaast hebben de

politie in samenwerking met de boa's een lichtjesactie uitgezet om fietslampjes uit te reiken als waarschuwing aan fietsverkeer zonder verlichting.

We hebben gezorgd voor een dekkend AED netwerk waarbij er voor ondernemers BHV cursussen zijn aangeboden. Van deze mogelijkheid hebben verschillende ondernemers gebruik gemaakt, er waren 42 cursisten die in 2023 nog een herhaalcursus krijgen.

Onze verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
- RAV

Wat heeft het gekost in 2022?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
1.1 Bestuur en organisatie	1.223	1.263	1.318	-54	N
1.2 Dienstverlening	760	803	698	105	V
1.3 Openbare orde en veiligheid	2.173	3.410	2.930	480	V
Lasten voor reserves	*4.156*	*5.476*	*4.946*	*531*	*V*
Toevoegingen reserves	-	101	112	-11	N
Lasten na reserves	4.156	5.577	5.057	520	V
Baten	**Begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**	**Saldo**	**V/N**
1.1 Bestuur en organisatie	-	-	213	213	V
1.2 Dienstverlening	371	371	333	-38	N
1.3 Openbare orde en veiligheid	63	1.280	1.051	-229	N
Baten voor reserves	*434*	*1.651*	*1.597*	*-54*	*N*
Onttrekkingen reserves	58	231	231	0	V
Baten na reserves	492	1.882	1.828	-54	N
Saldo venster 1	-3.664	-3.695	-3.229	466	V

Toelichting lasten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
1.1 Bestuur en organisatie			
Wachtgeld wethouders De wachtgelduitkeringen zijn hoger uitgevallen vanwege het vertrek van een aantal wethouders.	I	N	-60
Overige afwijkingen	I	V	6
1.2 Dienstverlening			
Producten burgerzaken Het voordeel heeft vooral betrekking op het aantal reisdocumenten. Er zijn minder documenten uitgegeven dan begroot. In 2023 wordt ingezet op het realistischer ramen en bijstellen van de begrote kosten en opbrengsten.	I	V	87
Overige afwijkingen	I	V	18
1.3 Openbare orde en veiligheid			
Opvang ontheemden Oekraïne De kosten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn lager uitgevallen. In de begroting was rekening gehouden met de normbedragen vanuit de bekostigingsregeling.	I	V	469

Overige afwijkingen	I	V	11
Toevoegingen reserves			
Overige afwijkingen	I	N	-11
Totaal lasten		V	520

Toelichting baten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
1.1 Bestuur en organisatie			
Voorziening wethouderpensioenen De benodigde voorziening voor de wethouderpensioenen is lager als gevolg van de hogere rekenrente. De vrijval van de voorziening is een baat.	I	V	213
1.2 Dienstverlening			
Producten burgerzaken Dit heeft vooral betrekking op reisdocumenten. Er zijn minder documenten uitgegeven dan begroot. Hier tegenover staan ook lagere lasten aangezien er minder is ingekocht. In 2023 wordt ingezet op het realistischer ramen en bijstellen van de begrote kosten en opbrengsten.	I	N	-58
Overige afwijkingen	I	V	20
1.3 Openbare orde en veiligheid			
Opvang ontheemden Oekraïne De kosten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn lager uitgevallen. De vergoeding vanuit het rijk is voor de werkelijke kosten, waardoor deze ook lager uitvalt. In de begroting was rekening gehouden met de normbedragen vanuit de bekostigingsregeling.	I	N	-469
Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant Door de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant worden de voordelige jaarrekeningresultaten van 2021 en 2022 verrekend met de deelnemende gemeenten.	I	V	224
Overige afwijkingen	I	V	16
Totaal baten		N	-54

Venster 2. Gemeenschappen

Ambitie

We bouwen op de kracht van de samenleving. We behouden de goede sociale cohesie in onze dorpen en bouwen deze uit tot een robuuste samenleving. Met een gerichte versterking van de algemene (voorliggende) voorzieningen willen we onze inwoners nog beter faciliteren om naar elkaar om te zien en waar nodig een beroep te doen op de sociaal structuur op straat- en buurtniveau. Dit vergt in de basis een lokale aanpak; samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke middenveld. Waar het toegevoegde waarde heeft, werken we samen in de regio Hart van Brabant en in een aantal situaties in de Langstraat.

We zijn ons bewust van de druk op het sociaal domein. De demografische trend van dubbele vergrijzing heeft grote gevolgen, zoals een relatief forse groei van het aantal eenpersoonshuishoudens en een grotere behoefte aan (mantel)zorg en woon-zorgconcepten. Loon op Zand kent (ook relatief) veel ouderen en dat zal naar verwachting de komende jaren stijgen. De vergrijzing legt druk op de zorg en voorzieningen die we bieden. Dit zal vooral voelbaar zijn in het beroep op Wmo-faciliteiten. De stijgende vraag en navenante kosten rond jeugdhulp lijken zich af te vlakken en mogelijk zelfs te dalen. Met de visie op het sociaal domein willen we de geschetste trends een passende plaats geven. We kiezen voor een aanpak die zich beweegt rondom vier thema's: normaliseren, wijkgerichte aanpak, algemene en voorliggende voorzieningen en grip op het sociaal domein.

2.1 Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

- Voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs
- Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting
- Optimale en gelijke ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren
- Basisvaardigheden verbeteren bij volwassenen

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We houden toezicht op het openbaar basisonderwijs			
- *% scholen dat aan de norm voor voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs voldoet*	100,0%	100,0%	100,0%
We zijn verantwoordelijk voor de toeleiding van doelgroep-peuters naar voorschoolse educatie. We borgen het aanbod voor doelgroeppeuters in het geheel van vroeg- en voorschoolse voorzieningen			
- *% van de geïndiceerde doelgroeppeuters heeft een plek met voorschoolse educatie*	100,0%	100,0%	100,0%
We werken vanuit de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2020-2024, waarin een nadrukkelijke link ligt tussen onderwijs en jeugdhulp			
- *Aantal bestuurlijke bijeenkomsten per jaar om de voortgang van de opgaven uit de LEA te bespreken*	3	3	3
We creëren een plaats waar de doelgroep (volwassen-educatie) met vragen terecht kan (Taalhuis) en kan worden doorverwezen naar passend aanbod			
- *Mate van zelfredzaamheid van de doelgroep*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar

Toelichting:
De mate van zelfredzaamheid van de doelgroep basisvaardigheden is niet meetbaar. In de begroting 2023 is dit reeds aangepast.

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide onderwijshuisvesting. *Inhoud:* De verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen. In een Integraal Huisvestingsplan (IHP) willen we de gezamenlijke verantwoordelijkheid structureel inkaderen. Met de uitvoering van het project Frisse scholen maken we een inhaalslag op de kwaliteit van de huisvesting in het basisonderwijs. Niet elke school kan met verbouwing/renovatie aan de gestelde norm voldoen.	In het kader van het project Frisse scholen vond er groot onderhoud plaats aan de Blokkendoos en De Start. In de Blokkendoos werd ook het aanwezige asbest verwijderd. Daarmee zijn alle te renoveren basisscholen gereed. Voor de Vaert en het Van Haestrechtcollege wordt een haalbaarheidsonderzoek naar nieuwbouw respectievelijk renovatie of nieuwbouw uitgevoerd.

2.2 Sport, cultuur en welzijn

Wat wilden we bereiken?
- De huidige sociale infrastructuur en het verenigingsleven blijft zoveel als mogelijk behouden en is – waar nodig – versterkt.
- We behalen een grotere gezondheidswinst voor onze inwoners.
- Een toenemende leesvaardigheid onder jeugd- en jongeren en een daling van laaggeletterdheid.

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We ondersteunen (sport)verenigingen bij organisatorische en bestuurlijke vraagstukken en het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid			
- *Het aantal maatschappelijke activiteiten van een vereniging/ stichting*	140	140	n.n.b.[2]
We dragen samen met de bibliotheek er zorg voor dat zij hun functie als lokale toegangspoort tot kennis kunnen behouden			
- *Aantal lidmaatschappen bibliotheek*	3.401	3.500	n.n.b.
- *% gerealiseerde prestatieafspraken*	80%	90%	n.n.b.
Samen met onze partners faciliteren we inwoners om oplossingen voor gezondheidsvragen zo veel mogelijk in hun eigen omgeving te vinden			
- *Aantal activiteiten preventieakkoord*	0	Niet bekend	5
- *% gerealiseerde jaarafspraken lokale inzet GGD*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar
We zorgen voor een kwalitatief goede basisinfrastructuur van sport- en beweegaccommodaties en voorzieningen			
- *Aantal leden van sportverenigingen*	n.b.[3]	n.b.	+/- 4500
- *Aantal sporters*	49,9%	n.b.	n.n.b.
- *Aantal sportverenigingen*	61	61	61
- *Aantal sport- en beweegaccommodaties in de openbare ruimte*	2	2	2

2 Nog niet bekend
3 Niet bekend

Toelichting:
De verenigingen en organisaties die subsidie ontvangen, verantwoorden deze zowel financieel als inhoudelijk pas halverwege het jaar erna. Hierdoor zijn de indicatoren hierboven voor een groot deel nog niet bekend.
De stichtingen en verenigingen (sport, cultuur en amateurkunst) die van de gemeente subsidie ontvangen, zijn verplicht om activiteiten ten behoeve van de samenleving te organiseren. Deze staan in de subsidieafspraken opgenomen.

Met de GGD maken we afspraken over hun lokale inzet. Deze zijn echter inhoudelijk van aard en niet in percentages uit te drukken. Daarom is deze indicator niet meer opgenomen in de begroting 2023.
In het Preventieakkoord zijn afspraken gemaakt op hoofdlijnen en als ambities, maar niet op activiteiten niveau. In 2022 zijn vijf afspraken op hoofdlijnen uitgevoerd. Daaronder zijn meer activiteiten uitgevoerd. Als voorbeeld de BeweegBus. Dat is één eerdere afspraak op hoofdlijnen die veel (niet gemeten) activiteiten heeft voortgebracht.
Er zijn gegevens bekend van de 15 grootste sportverenigingen. Op basis hiervan is een inschatting van het aantal leden gemaakt.

Het aantal sporters is gebaseerd op cijfers van sportenbewegenincijfers.nl. Het percentage van de 0-meting betreft een cijfer van 2020 (in de begroting 2023 is dit foutief opgenomen als cijfer van 2022). Dit betreft het percentage van alle inwoners van 18 jaar en ouder die minimaal eenmaal per week sport. De nieuwe cijfers zijn nog niet bekend. Deze worden elke 4 jaar bekend gemaakt.

Onze verbonden partijen:
- Exploitatie Werft en Wetering BV

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
Het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van een 'nieuwe' Wetering door en voor Loon op Zand. We vernieuwen de bestaande Wetering tot een nieuw sociaal- en cultureel centrum in Loon op Zand (multifunctioneel karakter). We renoveren de sporthal zodat de functionele behoefte van gebruikers kan worden ingevuld. We werken aan een passende exploitatie en beheervorm en overleg met de toekomstige gebruikers. Voor het oude klooster zoeken we een nieuwe exploitant/ eigenaar. In dit project werken we samen met de Wetering Plan Groep.	Streven is de planontwikkeling van een Nieuwe Wetering in 2023 te realiseren. Voor het oude klooster is een koper gevonden die het gebouw gaat renoveren tot een gezondheidscentrum. De aanbesteding voor de verbouwing van de Wetering is uitgesteld om opnieuw te bezien welke grootte en welke (exploitatie-) vorm het meeste maatschappelijke rendement oplevert voor de Loonse bevolking. Met de Wetering Plan Groep zijn de kaders uitgewerkt voor de Huis van de Wijk functie in de Nieuwe Wetering.

2.3 Voorliggende voorzieningen

Wat wilden we bereiken?
- Inwoners wonen zo lang mogelijk zelfstandig in hun buurt/wijk.
- Versterken eigen kracht en mogelijkheden van het sociaal netwerk van inwoners
- Met de kracht van de samenleving en voorliggende voorzieningen proberen we de inzet naar zware zorg te verminderen.

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We borgen een sluitend aanbod van algemene voorzieningen en individueel maatwerk op basis van keuzes in de visie sociaal domein - *% van het sluitend aanbod gereed*			

We investeren in voorzieningen gericht op preventie, vroegsignalering en zelfredzaamheid	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar
- *Het aandeel hulpvragen dat afgehandeld wordt door het wijkteam*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar

Toelichting:
De indicatoren hierboven zijn niet meetbaar gebleken. In de begroting 2023 zijn deze dan ook niet meer opgenomen. Het aandeel hulpvragen dat opgepakt wordt in het wijkteam, als deel van het totaal aantal hulpvragen van inwoners, wordt niet gemeten. Als inwoners direct vanuit het voorliggend veld worden ondersteund, wordt dat niet altijd geregistreerd.

Onze verbonden partijen:
- GGD Hart voor Brabant

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
We bepalen de koers voor het sociaal domein in de toekomst. We geven op hoofdlijnen richting aan de ontwikkelingen van het sociaal domein in de gemeente. We kiezen voor een aanpak die zich beweegt rondom vier thema's: normaliseren, wijkgerichte aanpak, algemene en voorliggende voorzieningen en grip op het sociaal domein. In de visie definiëren we enkele opgaven die we nader concretiseren in uitvoeringsplannen. Besluitvorming over de visie is voorzien in het voorjaar van 2022. Bij de kadernota 2023 brengen we de opgaven in beeld om bij de begroting 2023 met concrete voorstellen te komen.	Binnen de strategische visie sociaal domein staan 3 opgaven, welke in de plaats zijn gekomen van de 4 thema's die we als speerpunt hadden benoemd: 1. Sterke gemeenschappen (normaliseren en voorliggend veld) 2. Toegang 3. Grip op het sociaal domein De planning liep vertraging op door de crisisopvang van Oekraïners en later asielzoekers en de energiecrisis. Daarnaast vroegen de ontwikkelingen in de hervormingsagenda jeugd om een bijstelling van de plannen, waarin ook het uitgangspunt van Positieve Gezondheid een plaats krijgt. Het plan van aanpak hieromtrent is in de loop van 2023 gereed.

2.4 Maatwerk

Wat wilden we bereiken?
- Bieden van ondersteuning aan inwoners die dat (nog) niet zelf kunnen
- Als inwoners een hulpvraag hebben gaan we in gesprek over de situatie en normaliseren deze waar mogelijk.
- De toeleiding naar en inkoop van Wmo en jeugd richten we zo in dat de kosten beheersbaar blijven en we zo hulp beschikbaar houden voor mensen die deze ondersteuning het hardst nodig hebben.

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We borgen een sluitend aanbod van algemene voorzieningen en individueel maatwerk op basis van keuzes in de visie sociaal domein			
- *% van het sluitend aanbod gereed*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar
We geven indicaties af die een sobere, doch doelmatige oplossing zijn voor de zorgbehoefte			
- *Het aandeel hulpvragen dat afgehandeld wordt door het wijkteam*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar
- *Aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen*			1162

- *Aantal afgegeven voorzieningen jeugdhulp*	Niet gemeten	Niet gemeten	705
We dragen zorg voor een efficiënt georganiseerd systeem voor regiovervoer			
- *Rendement van de getroffen maatregelen*	Niet meetbaar	Niet meetbaar	Niet meetbaar
- *Aantal gebruikers Wmo-vervoer*		-	859
- *Aantal gebruikers leerlingenvervoer*		-	162
We bieden inwoners een oplossing als er sprake is van problematische schulden			
- *Aantal schuldregelingen (minnelijke regelingen en WSNP-regelingen)*	Niet gemeten	Niet gemeten	60
- *Aantal inwoners onder bewindvoering*	Niet gemeten	Niet gemeten	66
We bieden onafhankelijke cliëntondersteuning			
- *Aantal inwoners dat gebruik maakt van onafhankelijke cliëntondersteuning*	Niet gemeten	+ 30,0%	25 (MEE)

Toelichting:
Enkele indicatoren hierboven zijn niet meetbaar gebleken. In de begroting 2023 zijn deze dan ook niet meer opgenomen.

De aantallen schuldregelingen en bewindvoering geven alleen de cijfers weer van de trajecten die via onze gemeente of Baanbrekers lopen. Inwoners kunnen ook via andere kanalen een verzoek indienen voor bewindvoering.

De aantallen gebruikers Wmo- vervoer zijn gebruikers met een beschikking; dit zijn niet allemaal actieve gebruikers. De aantallen gebruikers leerlingenvervoer zijn de leerlingen met beschikking bij aanvang van het schooljaar.

In 2022 is gestart met het communicatietraject schuldhulpverlening met als doel om inwoners te laten weten dat zij met alle vragen over geldzaken bij het geldloket terecht kunnen. Enkele life events zijn uitgelicht omdat deze gepaard gaan met financiële veranderingen, zoals echtscheiding, verjaardag 18 jaar, werkloos worden en ondernemers. Voor deze onderwerpen zijn specifieke folders ontwikkeld en campagne gevoerd op social media en overige media. In 2023 zetten we de communicatiecampagne voort.

Er wordt door verschillende organisaties cliëntondersteuning geboden. Dat wordt niet altijd door de gemeente betaald of georganiseerd. Alleen van MEE krijgen wij de aantallen door (sinds kort). Hoeveel inwoners in totaal gebruik maken van onafhankelijke cliëntondersteuning is dus niet bekend.

Onze verbonden partijen:
- Regio Hart van Brabant bestuurscommissie jeugd

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
Grip op de uitgaven, de uitvoering en de opgave binnen het Sociaal Domein als randvoorwaarde voor een ‘gezond’ Sociaal Domein. Zowel op beleids- als uitvoeringsniveau moeten we met de bestaande middelen creatiever omgaan om de kosten beheersbaar te houden en desondanks toch een passend voorzieningenniveau voor onze inwoners te kunnen blijven garanderen. De uitgangspunten hierbij zijn: Vragen van (kwetsbare) inwoners signaleren we zo vroeg mogelijk. We zoeken de oplossing zoveel mogelijk binnen het voorliggend veld, vanuit het principe ‘zo licht mogelijk, zo zwaar als nodig’. We vertrouwen op de	Het is lastig om de directe relatie vast te stellen tussen de inzet van beheers-maatregelen en de trendontwikkeling. Er zijn veel externe (niet beïnvloedbare) ontwikkelingen in het Sociaal Domein (vergrijzing, corona) die wel veel invloed hebben op de realisatie binnen het Sociaal Domein. We hebben Grip als een nieuwe werkwijze in het Sociaal Domein geïmplementeerd. Dat wil zeggen dat we bij het inzetten van elke interventie steeds bewust kijken welke verschillende opties er zijn, welke kosten

kracht van de burger en de samenleving. We organiseren ondersteuning zo lokaal mogelijk en werken (regionaal) samen waar nodig. Kwaliteit van zorg blijft behouden. Daarnaast wordt grip beschouwd als een randvoorwaarde voor een 'gezond' sociaal domein. Daarmee wordt niet bedoeld dat met grip alle problemen opgelost zijn, maar wel dat zonder grip, de problemen niet op te lossen zijn. Weten wat er speelt, weten hoe het werkt en daarop acteren conform de werking van het sociaal domein. Daar komt het op neer. De monitor sociaal domein is één van de instrumenten die kan helpen bij inzicht. Doorontwikkelen van data gedreven werken helpt ons inzicht te krijgen in het effect van onze maatregelen en het verhogen van kwaliteit en het ontwikkelen van betere financiële prognoses. Daarnaast zijn binnen deze opgave een groot aantal projecten en initiatieven opgestart die in 2022 worden vervolgd en doorontwikkeld. Daarnaast is grip niet statisch: we blijven op zoek naar nieuwe kansen en mogelijkheden.	hierbij horen en welke rendementen het oplevert. Weloverwogen maken we hierin steeds de keuze. Bij diverse projecten, zoals Buurtgezinnen en de inzet van de praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen, zien we duidelijk een vermindering van zwaardere inzet. Door vroegtijdige signalering en ondersteuning ontvingen de inwoners wel de benodigde hulp en ondersteuning.

Speerpunt	Uitkomst
We maken samen (gemeenten, regio's en provincie) werk van gedeelde mobiliteit. Om te komen tot een slim, flexibel, toekomstbestendig en duurzaam systeem van gedeelde mobiliteit. De reiziger staat centraal met een passend aanbod voor alle reizigers. Iedereen die zelfstandig kan reizen kan gebruik maken van het systeem van gedeelde mobiliteit, zonder fysieke, mentale of digitale drempels. Zo houden we de regio's bereikbaar en kunnen mensen blijven meedoen aan de samenleving. We bekijken gedeelde mobiliteit in zijn geheel, in samenhang met andere opgaves. De richtinggevende opgaven in de regio's zijn aantrekkelijk vestigen (economie, verstedelijking, verduurzamen bedrijventerreinen), behoud van talent (vanuit arbeidsmarkt, jeugd en onderwijs), vitale leefomgeving (gezondheid, prettig wonen, inclusieve mobiliteit) en duurzame bereikbaarheid. Gedeelde mobiliteit levert in continue afstemming een belangrijke bijdrage aan deze beleidsterreinen. Speerpunten: - Voorbereiding op de provinciale "gedeelde mobiliteit". - Het verstevigen van de samenwerking met provincie en omliggende gemeenten en het lokaal organiseren van slimme vervoersoplossingen. Zorgen voor een passend aanbod. Daar waar nodig slimme (algemene) vervoersoplossingen creëren om niet achteraf met hoge maatwerkkosten geconfronteerd te worden omdat lokaal vervoer ontbreekt.	De onderlinge samenwerking is verder verstevigd. Voorbereiding op provinciale 'gedeelde mobiliteit' is verder voortgezet. De provincie is hierin sturend. De gemeente wordt hierop aangehaakt. In de eerste helft van 2023 start er een pilot onder leiding van de provincie.

2.5 Participatie

Wat wilden we bereiken?
- Onze inwoners participeren op een zo hoog mogelijk niveau, het liefst via betaald werk.
- Inwoners kunnen zelf in hun inkomen voorzien. Waar dat (tijdelijk) niet mogelijk is, bieden wij een vangnet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We begeleiden inwoners naar zo regulier mogelijk werk			
- *Aantal inwoners in de bijstand (per 10.000 inwoners)*	198,6	-	184[4]
We begeleiden en bemiddelen zodat mensen stappen kunnen zetten naar en op de arbeidsmarkt			
- *Netto arbeidsparticipatie (%)*	70,9	-	73,4[5]
- *Aantal lopende re-integratievoorzieningen*	74,7	-	74,2
We bieden een plek voor beschut werken			
We moedigen mensen aan om deel te nemen aan sociale, culturele en sportactiviteiten			
- *Aantal afgegeven Samen-Loont passen*	778	-	778
- *Gebruik van de scholierenregeling (aantal)*	65	-	65
We dragen zorg voor een adequaat inburgeringsaanbod			
- *De mate waarin we voldoen aan de taakstelling die door het Rijk is opgelegd*	n.b.	100%	119%

Toelichting:
De taakstelling voor de huisvesting van statushouders (inburgering) 2022 was 32. De realisatie was 38. Wij voldeden daarmee ruimschoots aan de taakstelling, waarbij wij complimenten van de provincie ontvingen.

In 2022 zijn we gestart met de pilot gidsfunctie. Binnen deze pilot willen we inzicht krijgen in de problematiek die speelt binnen de groep cliënten die al langer dan 3 jaar aangewezen zijn op een uitkering. De twee participatiecoaches zijn, met vertraging, gestart per 1 juli 2022 en hebben tot nu toe de helft van het betreffende bestand in beeld. Daarnaast zijn de eerste contacten gelegd voor het opzetten van participatietrajecten.

Onze verbonden partijen:
- GR Baanbrekers

Wat heeft het gekost in 2022?
Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
2.1 Onderwijs	2.052	2.376	2.031	345	V
2.2 Sport, cultuur en welzijn	3.027	2.554	4.224	-1.669	N
2.3 Voorliggende voorzieningen	3.631	3.654	3.660	-6	N
2.4 Maatwerk	12.276	12.281	11.328	953	V
2.5 Participatie	8.920	11.025	11.304	-280	N
Lasten voor reserves	*29.906*	*31.889*	*32.546*	*-657*	*N*
Toevoegingen reserves	329	475	542	-66	N
Lasten na reserves	30.236	32.365	33.088	-723	N
Baten	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
2.1 Onderwijs	405	586	402	-184	N
2.2 Sport, cultuur en welzijn	397	421	723	302	V
2.3 Voorliggende voorzieningen	211	211	242	31	V
2.4 Maatwerk	-	-	18	18	V
2.5 Participatie	3.740	3.685	3.689	5	V

4 waarstaatjegemeente.nl voor 2021. Cijfers van 2022 zijn nog niet bekend
5 opendata.cbs.nl voor 2021. Cijfers van 2022 zijn nog niet bekend.

Baten voor reserves	*4.752*	*4.903*	*5.074*	*172*	*V*
Onttrekkingen reserves	643	280	241	-39	N
Baten na reserves	5.395	5.183	5.315	133	V
Saldo venster 2	24.840	27.182	27.772	-591	N

Toelichting lasten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
2.1 Onderwijs			
Onderwijsachterstanden De ontvangen rijksmiddelen Onderwijsachterstanden (OAB) zijn niet volledig besteed vanwege eerste kwartaaleffect Covid.	I	V	132
Peuteropvang Het aantal kinderen dat gebruik maakt van gesubsidieerde peuteropvang was in 2022 minder dan verwacht. De oorzaak hiervan is niet bekend. De Pronexus-prognose laat voor de komende jaren een verwachte groei van het aantal kinderen in onze gemeente zien. Logischerwijs is er dan ook weer meer behoefte aan peuteropvang.	I	V	56
NPO-middelen De ontvangen rijksmiddelen Nationaal Plan Onderwijs (NPO) zijn niet volledig besteed. Deze incidentele middelen ontvangen we tot en met einde schooljaar 2022-2023 en zijn te besteden tot en met schooljaar 2024-2025. We spreiden de uitgaven dus over meerdere jaren uit.	I	V	81
Leerlingenvervoer Er is efficiënter gereden, mede als gevolg van chauffeurstekorten.	I	V	74
Overige afwijkingen	I	V	2
2.2 Sport, cultuur en welzijn			
Meerjarenonderhoudsprogramma's Buitensport Er zijn drie verenigingen extra meegenomen in de MJOP's (totaal 9 verenigingen). Zij ontvangen hierdoor ook exploitatievergoedingen. Er is echter begroot voor exploitatievergoedingen aan 6 verenigingen. Er is daarnaast ook een keuring kwaliteitsniveau sportcomplex gedaan bij alle verenigingen ter voorbereiding op de actualisatie van de MJOP's. Dit heeft in 2022 eenmalig minder gekost dan verwacht, maar structureel moet er geld bij voor de drie extra verenigingen.	S I	N V	-55 25
Sportraad De Sportraad heeft budget ontvangen voor de oprichting en uitvoering van de eerste plannen.	I	N	-40
Beweegonderwijs Er is een voorschot verstrekt aan de scholen (primair onderwijs) voor de cofinanciering voor de inzet van combinatiefunctionarissen voor de gymlessen.	I	N	-81
Amateurkunst De subsidieregeling voor Corona-initiatieven is niet geheel gebruikt. Ook het knelpuntenbudget welzijnssubsidies is niet geheel gebruikt.	I	V	28

Onderhoudskosten sporthallen Deze zijn hoger uitgevallen door het aanbrengen van een omkasting bij de warmtepomp op de Werft, zodat er geen geluidsoverlast voor de omwonenden meer is. Daarnaast vielen de schoonmaakkosten hoger uit.	I	N	-130
Gebouw de Wetering Het plan voor de (ver)nieuwbouw van de Wetering bleek niet uitvoerbaar. De projectkosten zijn afgeboekt aangezien er een nieuw plan wordt ontwikkeld.	I	N	-1.438
Overige afwijkingen	I	V	22
2.3 Voorliggende voorzieningen			
Overige afwijkingen	I	N	-6
2.4 Maatwerk			
Schuldhulpverlening Voor de schuldhulpverlening was de verwachting dat, als gevolg van Covid-19 en de energiecrisis, een hogere vraag naar ondersteuning zou zijn.	S	V	43
ZIN Wmo Hbh Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Maar ook de personeelstekorten hebben voor lagere kosten gezorgd. Als laatste heeft ook in 2022 Covid-19 nog een rol gespeeld.	I	V	29
ZIN Wmo Begeleiding Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Daarnaast heeft ook in 2022 Covid-19 een rol gespeeld. Hoe groot deze rol is, is niet bekend.	I	V	28
PGB Wmo Hbh Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Zo is onder meer het tarief verlaagd en wordt er gestuurd op PGB vaardigheden. Daarnaast heeft ook in 2022 Covid-19 een rol gespeeld. Hoe groot deze rol is, is niet bekend.	I	V	26
PGB Wmo Begeleiding Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Zo is onder meer het tarief verlaagd en wordt er gestuurd op PGB vaardigheden. Daarnaast heeft ook in 2022 Covid-19 een rol gespeeld. Hoe groot deze rol is, is niet bekend.	I	V	79
Materieel rolstoelvoorziening Er zijn langere levertijden op nieuwe onderdelen en nieuwe hulpmiddelen, waardoor minder voorzieningen geleverd zijn.	I	V	31
Immateriële vervoersvoorzieningen Wmo Per reiseenheid is er 1 cent minder uitgegeven dan begroot. Dit is een onbedoeld bijeffect van de maatregelen die genomen zijn door de chauffeurstekorten. Door de spitstijden dicht te zetten voor Wmo-vervoer is vervoer meer geclusterd buiten de spitstijden, waardoor er efficiënter is gereden.	I	V	38

Segment 2 laag-specialistische zorg Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Daarnaast heeft ook in 2022 Covid-19 een rol gespeeld. Hoe groot deze rol is, is niet bekend.	I	V	359
Reservering bovenlokale risico's Deze reservering is een reservering voor onoverkomelijke kosten van specialistische zorg voor jeugd	I	V	81
PGB 18- jeugd Het voordelig resultaat is grotendeels te verklaren door de maatregelen in het kader van GRIP. Zo is onder meer het tarief verlaagd en wordt er gestuurd op PGB vaardigheden. Daarnaast heeft ook in 2022 Covid-19 een rol gespeeld. Hoe groot deze rol is, is niet bekend.	I	V	138
Overige afwijkingen	I	V	101
2.5 Participatie			
Inburgering 2022 was het eerste jaar van de nieuwe wet op de inburgering, waardoor het vooraf inschatten van de kosten nog moeilijk bleek. Daarnaast liep de opstart van de onderwijsrouten bij het ROC vertraging op, waardoor de kosten pas later werden gefactureerd.	I	V	28
Bijzondere bijstand Ruim 200.000 euro is een gevolg van de uitgekeerde energietoeslag, als onderdeel van de bijzondere bijstand. Door een verkeerde prognose vanuit het Rijk hebben wij minder middelen voor de energietoeslag ontvangen dan dat wij hebben uitgekeerd. Hierop gaat het Rijk geen correctie doorvoeren. De bijzondere bijstand is daarnaast een open-eind-regeling, waarbij de uitbetalingen afhankelijk zijn van de aanvragen.	I	N	-271
Overige	I	N	-37
Toevoegingen reserves			
Storting in de reserve van onderuitputting van groot onderhoud van de panden in dit venster.	I	N	-66
Totaal lasten		N	-723

Toelichting baten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
2.1 Onderwijs			
Onderwijsachterstanden De ontvangen rijksmiddelen Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) en Nationaal Programma Onderwijs (NPO) die niet in 2022 zijn besteed, zijn naar de balans gebracht.	I	N	-212
Toeslagenaffaire Hiervoor zijn extra middelen ontvangen van het rijk.	I	V	28

2.2 Sport, cultuur en welzijn			
Sport Inkomsten uit ontvangen rijksmiddelen vanuit de SPUK Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefuncties en co-financiering van de scholen voor de inzet van combinatiefunctionarissen in het primair onderwijs (beweegonderwijs) waren niet opgenomen in de begroting.	I	V	247
Sportaccommodaties Er is extra geld onttrokken aan de voorziening voor groot onderhoud voor de instandhouding van de Wetering.	I	V	55
2.3 Voorliggende voorzieningen			
Preventieakkoord Inkomsten uit ontvangen rijksmiddelen vanuit de SPUK preventieakkoord.	I	V	20
Overige afwijkingen	I	V	11
2.4 Maatwerk			
Overige afwijkingen	I	V	18
2.5 Participatie			
Overige afwijkingen	I	V	5
Onttrekkingen reserves			
Overige afwijkingen	I	N	-39
Totaal baten		V	133

Venster 3. Omgeving en economische ontwikkeling

Ambitie

Onze gemeente is een groene, recreatieve gemeente met voor iedere kern zijn eigen identiteit. Wij hebben een aantrekkelijk woonklimaat met gevarieerde woonwijken, levensloopbestendige huizen in een groene en veilige woonomgeving. Duurzaamheid speelt steeds meer een rol in de uitvoering van ons werk en krijgt steeds meer ruimte in de toekomst. Mobiliteit en bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden voor een gezonde economie, een bloeiende recreatie en een prettige woonomgeving. We geven volop aandacht aan fysieke en sociale veiligheid zodat mensen in een fijne omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. We gaan graag in gesprek met onze bewoners, bedrijven en gebruikers om te zorgen dat de wensen op het gebied van leefbaarheid de ruimte krijgen.

3.1 Omgeving

Wat wilden we bereiken?

- Schone, hele en veilige openbare ruimte
- Verkeersveilige en bereikbare gemeente
- Openbaar vervoer blijft beschikbaar in onze kernen

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We voeren regulier onderhoud uit conform vastgestelde kwaliteitsniveaus in de nota Integraal Beheer Openbare Ruimte 2014-2023	90,0%	90,0%	92,3%
- *% dat voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus:*			
o *Centrumgebieden: A-niveau*			
o *Hoofdwegen: B-niveau*			
o *Woongebieden: C-niveau (onkruid in groen B-niveau)*			
o *Bedrijventerreinen: C-niveau*			
o *Buitengebied: C-niveau*			
We zorgen voor een verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte			
- *Aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners*	2,8	2,7	3,7
We vervangen openbare verlichting door LED-verlichting			
- *% LED-lampen binnen onze gemeente (in buitenruimte)*	34,0%	39,0%	45%

Toelichting:

- De beeldkwaliteiten per kwartaal geschouwd. Uit de jaarrapportage blijkt dat 92,3% van het areaal voldoet aan de vastgelegde beeldkwaliteit.
- Helaas is er een stijgende lijn zichtbaar in het aantal verkeersongevallen. Deze stijgende lijn is ook in onze gemeente zichtbaar. We zitten nog wel onder het landelijke cijfer (6,5 per 1000 inwoners).
- Het doel voor het vervangen van de openbare verlichting door LED-lampen is in 2022 ruim gehaald.

3.2 Duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

- 75% hergebruik, minder gebruik van primaire grondstoffen en stapsgewijs naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar;
- Onze inwoners zijn bewust op het gebied van water en afval;
- Ons (afval)watersysteem is klimaatbestendig, duurzaam en levenscyclusgericht;
- In 2030 stoten we 49% minder broeikasgassen uit dan in 1990 en in 2050 95%. De gebouwde omgeving is in 2050 aardgasvrij.
-

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We stimuleren mensen om beter te scheiden, om minder restafval te maken en zuivere deelstromen aan te leveren			
- *Kg restafval (grof en fijn) per inwoner per jaar*	176	150	152
We voeren regulier onderhoud aan ons rioolareaal uit, conform vastgestelde kwaliteitsniveaus			
- *% van ons rioolareaal dat we jaarlijks reinigen en inspecteren*	14,0%	14,0%	14,0%
We laten onze voorbeeldrol zien als gemeente in het realiseren van wereldwijde klimaatambities			
- *% van de beleidsplannen waarin de global (klimaat) goals zijn opgenomen*	NB	NB	NB

Toelichting:

- We hebben de eerste stap gezet om de hoeveelheid restafval terug te dringen. We hebben nu 152 kg restafval per inwoner per jaar. Om het verder terug te dingen hebben we besloten om per 1 januari 2024 om te gaan naar een gedifferentieerd inzameltarief voor afval (DIFTAR).
- We hebben een scheidingspercentage van 71%, dit zorgt voor minder gebruik van primaire grondstoffen en stapsgewijs willen in 2025 naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar;
- We zijn gestart met het opstellen en uitvoeren van ons communicatieplan om onze inwoners op het gebied van afval bewust te maken het scheidingsgedrag;
- We voeren regulier onderhoud aan ons rioolareaal uit, conform vastgestelde kwaliteitsniveaus. Ook dit jaar hebben we 14% van ons rioolareaal laten reinigen en inspecteren;
- Met ons beheer en onderhoud van het rioolstelsel zorgen we voor een robuust (afval)watersysteem, dat klimaatbestendig, duurzaam en levenscyclus is ingericht;
- Indicator % beleidsplannen is niet meetbaar, deze is dan ook niet opgenomen in de begroting 2023.

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
Er zijn wijzigingen te verwachten uit de aanscherping van het Landelijk Afval beheerplan (LAP 3) en de Europese Kaderrichtlijn afval 2020. In beide staat de circulaire economie centraal en dus het voorkomen van restafval (VANG-doelstelling). In zijn algemeenheid geldt dat de zuiverheid van stromen onder druk staat en daarmee ook de opbrengst uit herbruikbare stromen. Om stappen te maken in het terugdringen van restafval sluiten we voor 2022 een nieuw contract af voor de exploitatie van de milieustraat, inclusief transport en verwerking. We gaan nieuwe regionale contracten aan voor de inzameling en verwerking van papier, Klein Chemisch Afval (KCA) en flessenglas.	We hebben voor de exploitatie, inclusief transport en verwerking, van milieustraat een nieuwcontract aangegaan met de huidige exploitant tot eind 2023. Tevens zijn we regionale contracten aangegaan voor de inzameling en verwerking van papier, KCA en flessenglas. De contracten lopen tot eind maart 2024 met een optie tot verlengen.

Speerpunt	Uitkomst
Bekijken wat de mogelijk zijn voor een regionale ambachtscentra. Er gaat onderzoek plaatsvinden over de rol van milieustraten als regionale ambachtscentra en de samenwerking met bedrijven op dit gebied (ook in het kader van social-return). Daarnaast kunnen de projecten om de kwaliteit van deelstromen te verbeteren en een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid uitvoeringsconsequenties hebben.	De gemeente Loon op Zand heeft hier op dit moment beperkt de tijd voor, daarom zoeken we samen met de gemeentes binnen Hart van Brabant naar mogelijkheden om de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van Circulaire Economie en regionale ambachtscentra op te pakken. Zo zijn we op dit moment bezig met een plan van aanpak voor wit en bruingoed en matrassen. Op het gebied van het grondstoffenbeleid delen we kennis met elkaar en doen we gezamenlijk verschillende aanbestedingen. We zijn een pilot gestart met de regio Hart van Brabant om via regionale afvalcentra afvalhout scheiden en daaruit bruikbaar hout te selecteren etc.

Speerpunt	Uitkomst
Duurzaamheid heeft een structurele en integrale plaats in de gemeentelijke ambities. We staan als gemeente voor een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en de warmte- en energietransitie. Dat vergt veel werk qua onderzoek, de samenwerking met andere gemeenten en afdelingen. Tegelijkertijd dient er beleid te komen op basis waarvan alle afdelingen gemeentebreed duurzaamheid structureel meenemen in de plannen. De gemeente zal inwoners moeten enthousiasmeren, zorg dragen voor informatie en participatie en zelf tegelijkertijd het goede voorbeeld geven.	We hebben veel contacten met interne en externe partijen om duurzaamheid onder de aandacht te brengen. De nationale duurzame huizenroute en zonnedakje zijn initiatieven waar we ons bij hebben aangesloten en projecten die lopen. Ook zijn we aan de slag met de warmtetransitie. Er is een plan van aanpak opgesteld voor het wijkuitvoeringsplan Pannenhoef. Voor de gemeentelijke gebouwen zijn duurzame meerjarenonderhoudsprogramma's opgesteld.

3.3 Wonen

Wat wilden we bereiken?
- Het realiseren van betaalbare, goede en duurzame huisvesting.

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We stimuleren woningaanpassingen, nieuwe- en bijzondere woonvormen en transformaties naar wonen in de gemeente			
- *Aantal woningaanpassingen/nieuwe woonvormen/transformaties*	NB	NB	NB
We bouwen volgens een gedifferentieerd woningbouw-programma			
- *Aantal nieuw opgeleverde woningen*	90	90	54
- *% waarin de quick scan wordt gerealiseerd*	NB	NB	NB

Toelichting:
- Het aantal opgeleverde woningen is lager dan verwacht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een prognose van het aantal op te leveren woningen in een periode van 5 jaar. Het kengetal is een gemiddelde over die periode. Het exacte opleveringsjaar is niet bepaald en afhankelijk van factoren zoals vergunningprocedures, levertijden en bouwperiode;
- De overige kengetallen zijn in ontwikkeling of nog niet bekend, hier komen we in de begroting van 2024 op terug.

Onze verbonden partijen:
- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Onze speerpunten:

Speerpunt	Uitkomst
We stomen de organisatie klaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2022. We geven uitvoering aan de verdere gefaseerde implementatie tijdens de transitieperiode Omgevingswet die loopt tot 2030. De Omgevingswet richt zicht op het beschermen en benutten van de fysieke omgeving. Dit betekent een andere manier van kijken, denken en doen. Dit project is erop gericht om processen, mensen, systemen en financiën klaar te maken voor de uitvoering van de gewijzigde wetgeving. Onder het gewijzigde stelsel Omgevingswet beoordelen we aanvragen voor omgevingsvergunningen volgens de eisen van deze wet, zijn we aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en zijn onder werkprocessen hierop aangepast. Daarnaast werken we verder aan de transitie Omgevingswet; het opstellen van de Omgevingsvisie en het omgevingsplan.	De Omgevingswet is inmiddels uitgesteld naar 1 januari 2024. In 2022 hebben we de volgende acties uitgevoerd: 1. We zijn aangesloten op het DSO voor wat betreft vergunningverleningssoftware, het kunnen wijzigen van het omgevingsplan en het kunnen opstellen van toepasbare regels; 2. De werkprocessen voor vergunningverlening zijn in concept uitgewerkt. Regionaal maakten we de eerste afspraken over de invulling van de regionale omgevingstafel; 3. We werkten verder aan de Omgevingsvisie die we in 2024 afronden; 4. We werkten ambtelijk de basisgedachte uit hoe en op welk tempo we het omgevingsplan willen gaan opbouwen. Relevante verordeningen hebben we alvast juridisch-technisch aangepast aan de Omgevingswet.

3.4 Economische ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?
- Behoud en versterking van de werkgelegenheid;
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat met goed georganiseerde ondernemerscollectieven;
- Een groene en recreatieve gemeente met een gevarieerd aanbod aan horeca, winkels, verblijfsaccommodaties, evenementen en dagrecreatie voor inwoners en bezoekers;
- Krachtenbundeling, efficiency en een professionele aanpak van toeristisch-recreatieve marketing en gastheerschap voor onze gemeente en de Langstraat-regio;
- Het blijft in Loon op Zand prettig om te wonen én te recreëren.

Wat hebben we daar voor gedaan?
Binnen onze reguliere taken:

	0-meting	Planning 2022	Realisatie 2022
We faciliteren een aantrekkelijk vestigingsklimaat			
- *Aantal vestigingen per 1.000 inwoners*	130,4	135,0	138,3
- *Aantal banen recreatie en toerisme per 1.000 inwoners*	203,7	206,5	202,6
- *Functiemenging*	50,2%	50,3%	50,1%
- *Tevredenheid ondernemers Midden- en Klein bedrijven (MKB onderzoek)*	6,6	6,6	6,6
We faciliteren stakeholders bij initiatieven die aansluiten bij de economische en toeristisch-recreatieve visie			
- *Aantal overnachtingen*	547.853	761.744	1.028.783
We dragen zorg voor een optimale bereikbaarheid van onze toeristisch-recreatieve voorzieningen			
- *Aantal km fietsknoopuntennetwerk*	42	43	45
- *Aantal km wandelknooppuntennetwerk*	117	120	119
- *Aantal geplande wandelroutes op routesinbrabant.nl*	1.337	2.000	679

- *Aantal geplande fietsroutes op routesinbrabant.nl* Samen met Natuurmonumenten zetten we in op de verhoging van de kwaliteit van het landschap, de verbetering van de belevingswaarden en de vergroting van de betrokkenheid van belanghebbenden.	484	726	598

Toelichting:

- We zien een iets grotere stijging van het aantal vestigingen dan we hadden verwacht. Deze stijging ligt in lijn met de landelijke trend en heeft geen bijzondere lokale aanleiding;
- We zien een afname in het aantal banen in de recreatiesector. Dit past bij de landelijke ontwikkeling die zichtbaar is in het tekort aan personeel dat er in deze sector is;
- De functiemenging is iets afgenomen, maar ligt nog steeds rond de 50%. Dit betekent dat er een goede balans is tussen het aantal banen en het aantal woningen binnen de gemeente Loon op Zand;
- In de coronaperiode hebben we een flinke toename gezien in het aantal geplande wandel- en fietstochten. In 2022 is de interesse in fietsen en wandelen minder dan in de coronaperiode, wat logisch is, maar de verwachting was dat dit minder snel effect zou hebben op het aantal geplande routes;
- In 2022 werd een herstel verwacht van het aantal overnachtingen nadat Covid-19 geen beperkingen meer oplegde. Dit herstel blijkt groter dan verwacht, iedereen is blij dat er weer op vakantie gegaan mag worden.

Onze verbonden partijen:

- Midpoint Brabant

Wat heeft het gekost in 2022?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
3.1 Omgeving	5.672	5.557	6.023	-466	N
3.2 Duurzaamheid	5.313	5.465	5.321	145	V
3.3 Wonen	2.672	2.800	5.204	-2.404	N
3.4 Economische ontwikkeling	826	773	817	-44	N
Lasten voor reserves	*14.483*	*14.595*	*17.365*	*-2.769*	*N*
Toevoegingen reserves	-	253	253	-	
Lasten na reserves	14.483	14.849	17.618	-2.769	N
Baten	**Begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**	**Saldo**	**V/N**
3.1 Omgeving	329	363	543	180	V
3.2 Duurzaamheid	5.814	5.918	5.875	-43	N
3.3 Wonen	589	859	3.643	2.784	V
3.4 Economische ontwikkeling	145	145	340	195	V
Baten voor reserves	*6.877*	*7.285*	*10.401*	*3.116*	*V*
Onttrekkingen reserves	872	1.123	1.035	-88	N
Baten na reserves	7.749	8.408	11.436	3.028	V
Saldo venster 3	-6.734	-6.442	-6.184	258	V

Toelichting lasten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
3.1 Omgeving			
Wegen Afgelopen jaar is het erg droog geweest, hierdoor is er wortelopdruk en zijn er meer verzakkingen.	I	N	-64
Nutsvoorzieningen	I	N	-48

Delta is glasvezel aan het aanleggen in onze gemeente, hierdoor is er extra inzet op toezicht.			
Openbare verlichting Er zijn veel schades aan lantaarnpalen, ook zijn de stroomkosten gestegen.	I	N	-80
Straatreiniging We onderhouden de openbare ruimte op beeldkwaliteit. In 2022 zijn minder veegrondes nodig geweest om de beeldkwaliteit te realiseren.	I	V	63
Gladheidsbestrijding We hebben een zachte winter gehad waardoor er minder strooirondes zijn geweest.	I	V	41
Civieltechnische kunstwerken Uit de inspectie van de kunstwerken is gebleken dat er geen groot onderhoud hoefde te worden uitgevoerd in 2022.	I	V	35
Groen Er is sprake geweest van een lange periode van droogte. We hebben dus veel beplanting en bomen water gegeven en dode planten vervangen.	I	N	-226
Vastgoed We hebben verschillende onderzoeken uitgevoerd en ondersteuning ingehuurd voor het opstellen van de Duurzame Meerjaren Onderhouds Programma's (DMJOP) en de knip in Het Klavier.	I	N	-40
Verkeer In verband met de ongelukken bij de kruising van de snelfietsroute bij de Horst-Duinlaan hebben we een aantal onderzoeken uitgevoerd. De invoering van de kapitaallasten voor de projecten is nog niet compleet doorgevoerd.	I	N	-109
Verkeersregelinstallaties We hebben dit jaar veel schades gehad. Er is een stroomkast kapot gereden en meerdere slagbomen. Deze schades hebben we niet allemaal kunnen verhalen op de veroorzaker.	I	N	-48
Overig	I	V	10
3.2 Duurzaamheid			
Afval			
Milieustraat Het acceptatiebeleid wordt stringenter gehanteerd. Er is minder afval aangeleverd op de milieustraat.	I	V	112
PMD (Plastic, Metaal en Drinkverpakkingen) Minder PMD ingezameld. Dit leidt tot minder inzamelen verwerkingskosten kosten.	I	V	34
Overige afwijkingen	I	N	-2
Riolering			
Storting in de voorziening riolering	I	N	-101
Vrijverval riool (hoofdriool) We hebben een aantal maatregelen uitgevoerd tijdens de uitvoering van een aantal investeringsprojecten. Hierdoor is er overschot op de exploitatie budget.	I	V	68
Drukriool Uit de inspectie is gebleken dat er minder groot onderhoud hoefde te worden uitgevoerd in 2022.	I	V	18

Hoofdgemalen Naast het maatregelenplan van dit jaar hebben we ook het maatregelenplan van 2021 nog uitgevoerd. Dit was uitgesteld vanwege capaciteit bij de aannemer.	I	N	-70
Hemelwater We hebben onderzoek gedaan naar onze duikers en sloten. We hebben de openstaande maatregelen nog niet kunnen uitvoeren. Deze worden nu ingepland en worden de komende jaren uitgevoerd.	I	V	55
Duurzaamheid Een aantal projecten worden door externe partijen uitgevoerd, hiervan heeft niet alle verrekening van kosten plaats gevonden.	I	V	25
Hondenvoorzieningen We onderhouden de openbare ruimte op beeldkwaliteit. De hondenvoorzieningen worden intensief gebruikt en moeten dan ook vaker gereinigd worden om deze op beeld te houden.	I	N	-38
Milieuzaken Door de Omgevingsdienst Midden en West Brabant zijn minder uren berekend voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor de geluidmeetdienst zijn dit jaar geen kosten gemaakt.	I	V	37
Overige afwijkingen	I	V	7
3.3 Wonen			
Ruimte en leefomgeving De kosten zijn lager dan verwacht. Het aantal aanvragen voor ruimtelijke procedures is vraag gestuurd en afhankelijk van externe factoren.	I	V	70
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen) Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw-en woonrijp maken van grondexploitatie projecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.	I	N	-2.446
Op een aantal grondexploitaties is de verliesvoorziening verlaagd als gevolg van het verwachte project resultaat.	I	N	-36
De kosten zijn lager dan verwacht. Het aantal aanvragen voor ruimtelijke procedures is vraag gestuurd en afhankelijk van externe factoren.	I	V	221
Wonen en bouwen Voor de onderdelen bouw- en woningtoezicht, woningbouwprojecten, invoering van de omgevingswet en omgevingsvisie heeft inhuur plaats gevonden aangezien er meer aanvragen waren.	I	N	-224
Overige afwijkingen	I	V	11
3.4 Economische ontwikkeling			
Economische zaken In verband met ziekteverzuim hebben we niet alle projecten op kunnen pakken.	I	V	74
Evenementen Het opstellen van het nieuwe evenementenbeleid is niet in 2022 uitgevoerd.	I	V	61
Bedrijventerrein Kets West II Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw-en woonrijp maken van grondexploitatie projecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.	I	N	-196
Overige afwijkingen	I	V	17
Totaal lasten		N	-2.769

Toelichting baten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
3.1 Omgeving			
Ondergrondse infrastructuur In de gemeente wordt glasvezel aangelegd, hiervan worden meer leges ontvangen.	I	V	70
Grondverkopen Er zijn verschillende snippergroen verkopen geweest.	I	V	96
Overige afwijkingen	I	V	14
3.2 Duurzaamheid			
Afval We hebben onze inwoners een éénmalige korting gegeven op de afvalstoffenheffing.	I	N	-200
Het resultaat aan de batenkant wordt verklaard door de hogere inkomsten van de afvalstoffenheffing.	I	V	29
Riolering Het resultaat aan de batenkant wordt verklaard door de hogere inkomsten van de rioolheffing.	I	N	-22
Duurzaamheid We hebben bijdragen ontvangen uit de RREW (Regeling Reductie Energieverbruik Woningen) vanuit het Rijk, waarbij een grote groep inwoners een bon van €70 ontvingen voor kleine energiebesparende maatregelen. Dit is geld dat is aangevraagd bij de RREW regeling vanuit het Rijk, in totaal €150.000. Daarvan ging in totaal €100.000 naar Casade en €50.000 naar ECLoZ	I I	V V	100 50
3.3 Wonen			
Inkomsten leges principeverzoeken Uit de analyse blijkt dat we deze leges structureel te hoog begroten, deze worden dan ook bij de 1e bestuursrappportage structureel afgeraamd.	S	N	-50
Van principe verzoeken staan hier de inkomsten die niet gehaald zijn. Daartegenover staat het voordeel bij de lasten	I	N	-49
Grondexploitaties Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	I	V	2.446
Vrijvallen verliesvoorziening en winstneming Westwaard	I	V	337
Pachten	I	V	14
Overige afwijkingen	I	V	26
Wonen en Bouwen De legesopbrengsten in 2022 zijn hoger door het verschuiven van de ingangsdatum van de omgevingswet en door enkele grote bouwprojecten in 2022.	I	V	60
3.4 Economische ontwikkeling			
Bedrijvenpark Kets-West II Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	I	V	195
Onttrekkingen reserves			
Voor 2022 was een bedrag geraamd als bijdrage uit de reserve kapitaallasten, de benodigde bijdrage was lager.	I	N	-55
Voor nieuwe ontwikkelingen was een bijdrage geraamd vanuit de reserve planherziening. De werkelijke kosten en daarmee de werkelijke bijdrage waren lager.	I	N	-126
Voor wegen is een bedrag onttrokken aan de reserve.	I	V	21

Uit de reserve openbaar groen en plantsoenen is in 2022 een bedrag onttrokken ter dekking van de exploitatie.	I	V	72
Totaal baten		V	3.028

Venster 0. Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Wat heeft het gekost in 2022?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie	Saldo	V/N
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	
Lokale heffingen	350	350	339	12	V
Financieringsfunctie	23	247	228	19	V
Dividend	14	7	14	-6	N
Overige alg. dekkingsmiddelen	238	238	150	88	V
Onvoorziene uitgaven	25	25	0	25	V
Vennootschapsbelasting	0	0	48	-48	N
Overhead	10.482	10.709	12.292	-1.583	N
Lasten voor reserves	*11.132*	*11.577*	*13.071*	*-1.494*	*N*
Toevoegingen reserves	1.068	1.148	1.295	-147	N
Lasten na reserves	12.200	12.725	14.366	-1.641	N
Baten	**Begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**	**Saldo**	**V/N**
Algemene uitkeringen	37.293	41.882	42.603	721	V
Lokale heffingen	9.626	10.385	10.536	151	V
Financieringsfunctie	284	284	278	-6	N
Dividend	81	119	107	-12	N
Overige alg. dekkingsmiddelen	25	25	47	22	V
Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
Overhead	361	417	2.318	1.901	V
Baten voor reserves	*47.670*	*53.112*	*55.888*	*2.777*	*V*
Onttrekkingen reserves	318	681	755	74	V
Baten na reserves	47.988	53.793	56.644	2.851	V
Saldo venster 0	35.789	41.068	42.277	1.210	V

Toelichting lasten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
Lokale heffingen			
Overige afwijkingen	I	V	12
Financieringsfunctie			
Overige afwijkingen	I	V	19
Dividend			
Overige afwijkingen	I	N	-6
Overige algemene dekkingsmiddelen			
Stelpost indexering De stelpost indexering is niet volledig ingezet. Dit is als incidenteel aangemerkt omdat dit in de begroting jaarlijks wordt bijgesteld.	I	V	88
Onvoorziene uitgaven			
Overige afwijkingen	I	V	25
Vennootschapsbelasting (vpb)			
Vpb-last Op basis van de fiscale winst is er sprake van een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Deze winst wordt voornamelijk gerealiseerd door de resultaten in het grondbedrijf.	I	N	-48
Overhead			
Personele vraagstukken	I	V	50

Voor de organisatieontwikkeling is budget beschikbaar gesteld personele vraagstukken. Het budget is niet volledig ingezet doordat niet alle vraagstukken financiële consequenties hebben gehad.			
Kosten automatisering De groei van de organisatie brengt een toename van het aantal afgegeven accounts en uitgegeven laptops met zich mee. Daarnaast zijn Ipads aangeschaft voor nieuwe raadsleden.	S	N	-69
Algemene benodigdheden Voor onder andere facilitaire zaken, contributies, abonnementen, bijeenkomsten en kantoorbenodigdheden is een centraal budget beschikbaar. Na de coronaperiode zijn de activiteiten toegenomen en zijn de prijzen gestegen. Het budget is hierop niet voldoende bijgesteld.	I	N	-54
Groot onderhoud gebouwen De middelen voor groot onderhoud zijn niet volledig besteed. Het overschot is toegevoegd aan de reserve groot onderhoud.	I	V	147
Compensatie kosten Klavier De compensatie voor de kosten van het Klavier zijn begroot als uitgaven maar zijn in de werkelijkheid negatieve baten. Hierdoor ontstaat nu een voordeel op de lasten en een nadeel op de baten. Per saldo is dit budgetneutraal.	I	V	78
Inzet projecten en grondbedrijf Capaciteitsinzet op projecten en grondbedrijf. Deze worden gecompenseerd door baten als gevolg van doorberekening van de uren aan de projecten.	I	N	-1.695
Overige afwijkingen	I	N	-40
Toevoegingen reserves			
Storting groot onderhoud De middelen voor groot onderhoud die in 2022 niet zijn besteed, zijn toegevoegd aan de reserve groot onderhoud.	I	N	-147
Totaal lasten		N	-1.641

Toelichting baten

Omschrijving	Incidenteel structureel	Voor-/ nadeel	Bedrag
Algemene uitkeringen			
Decembercirculaire 2022 en afrekeningen In de raadsinformatiebrief over deze circulaire d.d. 18-1-2023 is toegelicht dat er voor 2022 een positief effect is van € 697.000. Dit heeft grotendeels te maken met de uitkering voor de energietoeslag (€ 429.000). In het voorstel tot resultaatbestemming zijn deze middelen opgenomen. De algemene uitkering wordt na afloop van het uitkeringsjaar nog een aantal keer bijgesteld voordat deze definitief wordt vastgesteld. De verrekeningen over voorgaande jaren hebben een positief effect in 2022.	I	V	721
Lokale heffingen			
Toeristenbelasting 2021 Gedurende 2022 zijn er nog aanslagen over 2021 opgelegd.	I	V	150
Toeristenbelasting 2022	I	V	58

De definitieve aanslagen toeristenbelasting 2022 zijn hoger dan wat er bij de voorlopige aanslagen is opgelegd.			
Vermakelijkhedenretributie De opbrengst van de vermakelijkhedenretributie valt lager uit doordat het berekende tarief per bezoeker is afgerond.	I	N	-30
Overige afwijkingen	I	N	-27
Financieringsfunctie			
Overige afwijkingen	I	N	-6
Dividend			
Overige afwijkingen	I	N	-12
Overige algemene dekkingsmiddelen			
Overige afwijkingen	I	V	22
Overhead			
Compensatie kosten Klavier De compensatie voor de kosten van het Klavier zijn begroot als uitgaven maar zijn in de werkelijkheid negatieve baten. Hierdoor ontstaat nu een voordeel op de lasten en een nadeel op de baten. Per saldo is dit budgetneutraal.	I	N	-78
Inzet projecten en grondbedrijf Capaciteitsinzet op projecten en grondbedrijf. De doorberekening aan projecten zijn baten binnen de overhead.	I	V	1.695
Doorberekende overhead Doorberekende overhead aan projecten en grondbedrijf	I	V	282
Overige afwijkingen	I	V	2
Onttrekkingen reserves			
De onttrekking aan de reserve kapitaallasten is hoger dan geraamd.	I	V	66
Overige afwijkingen	I	V	8
Totaal baten		V	2.851

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen bevat beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De gemeentelijke belastingen en heffingen vormden in 2021 met ruim 20% een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente.

Beleidsuitgangspunten

Tariefbeleid
In de gemeente Loon op Zand zijn voor de lokale belastingen en heffingen de volgende uitgangspunten gehanteerd in 2022:

- We handhaven de ontwikkeling OZB in de begroting 2020 (jaarlijks + 2.5 % opbrengst).
- De tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrecht zijn gebaseerd op 100% structurele kostendekkendheid. Om ongewenste fluctuaties in het tarief te voorkomen worden voor- of nadelige saldi verrekend met de voorziening reiniging;
- Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% structurele kostendekkendheid. Om ongewenste fluctuaties in het tarief te voorkomen worden voor- of nadelige saldi verrekend met de voorziening riolering;
- De tarieven toeristenbelasting zijn gelijk aan die van 2021;
- De vermakelijkhedenretributie is sinds 2017 ingestoken vanuit het beleidsuitgangspunt “het profijtbeginsel”.

Kwijtschelding
Kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling. Particuliere belastingplichtigen kunnen een aanvraag indienen voor de volgende belastingen:

- Afvalstoffenheffing tot maximaal 75%;
- Rioolheffing tot maximaal 75%;
- Hondenbelasting tot maximaal 75% van de eerste hond.

Vergelijking lokale lasten

Gemeente	Rangorde	Totale lokale lasten
Bernheze	134	€ 819
Dalfsen	65	€822
Dongen	232	€ 959
Heusden	41	€ 794
Loon op Zand	226	€ 952
Oisterwijk	238	€ 964
Oldebroek	6	€ 687
Tilburg	6	€ 687
Waalwijk	14	€ 730

Voor een vergelijking van de lokale lasten in 2022 is de gemeente Loon op Zand vergeleken met een aantal andere gemeenten met een vergelijkbaar karakter. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 305.000 voor de gemeente Loon op Zand. De lokale lasten in de tabel zijn voor een meerpersoonshuishouden. De hoogte van deze woonlasten zegt, zonder nader onderzoek, niets over het voorzieningenniveau van een gemeente. Vandaar dat er geen harde conclusies aan deze uitkomst kunnen worden verbonden.

Gemeentelijke belastingen

Verzameloverzicht opbrengsten lokale heffingen
Bedragen x € 1.000

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
0.61	OZB gebruikers	859	868	859	-9	N
0.62	OZB eigenaren	5.334	5.415	5.414	-1	N
7.3	Afvalstoffenheffing	3.067	3.067	2.898	-169	N
7.2	Rioolheffing	2.415	2.415	2.432	17	V
0.64	Hondenbelasting	130	140	142	2	V
3.4	Toeristenbelasting	2.578	3.237	3.445	208	V
3.4	Vermakelijkhedenretributie	564	564	535	-30	N
0.64	Reclamebelasting	140	140	118	-21	N
	Totaal	15.087	15.846	15.843	-3	N

OZB

% WOZ-waarde	2020	2021	2022
Woningen			
Eigenaar	0,1334	0,1301	0,1213
Gebruiker			
Totaal	0,1334	0,1301	0,1213
Niet woningen			
Eigenaar	0,2389	0,2449	0,2486
Gebruiker	0,1896	0,1943	0,1972
Totaal	0,4285	0,4392	0,4458

Ten opzichte van 2020 is de OZB-opbrengst in 2021 gecorrigeerd met 2,5% inflatiepercentage. Het tarief voor de OZB wordt bepaald als percentage van de WOZ-waarde. De gemiddelde WOZ-waarde steeg afgelopen jaar met zo'n 16% ten opzichte van 2021. In de tabel staan de percentages voor 2019-2021 vermeld. Deze zijn gebaseerd op de huidige WOZ-waarden en de besluitvorming over de afgelopen jaren.

Afvalstoffenheffing

Tarief (in €)	2021	2022 (ex korting	2022
Eenpersoons	247,20	240,92	225,18
Meerpersoons	342,48	328,34	306,89
Bedrijven (incl. BTW)	418,48	397,29	371,33

Het jaarlijkse resultaat op het product reiniging wordt verrekend met de voorziening reiniging. Deze voorziening is bedoeld om fluctuaties in de tarieven op te vangen. Als uitgangspunt geldt 100% kostendekkendheid.s

Bij deze tarieven waren de totale baten en lasten op het product reiniging:

Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	3.067	3.067	2.898	-169	N
Lasten (inclusief overhead)	3.067	3.067	2.959	108	V
Extra ontrekking uit de egalisatievoorizening				61	V
Totale ontrekking uit de egalisatievoorziening	0	0	61	61	V

Het resultaat op het product reiniging wordt onttrokken uit de voorziening reiniging. Daarmee komt het saldo van deze voorziening ultimo 2022 op € 893.000. De baten op het product reiniging worden niet alleen bepaald door de opbrengsten uit afvalstoffenheffing en reinigingsrecht maar ook door opbrengsten uit afvalstromen zoals papier en PMD.

Rioolheffing

Tarief (in €)	2020	2021	2022
Minimumtarief (tot 250m^3)	247,92	220,00	210,00

In 2017 is het Water-en Rioleringsplan (WRP) 2017-2020 vastgesteld. Voor 2022 is het tarief rioolheffing gecorrigeerd.

Bij dit tarief waren de totale baten en lasten op het product riolering:

Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	2.415	2.415	2.432	17	V
Lasten (inclusief overhead)	2.415	2.415	2.131	284	V
Extra storting egalisatievoorziening				-301	N
Totale storting egalisatievoorziening	0	0	-301	-301	N

Het resultaat op het product riolering wordt gestort in de voorziening riolering. Daarmee komt het saldo van deze voorziening ultimo 2022 op € 7.076.000. De baten op het product riolering worden primair bepaald door de opbrengsten rioolheffing.

Hondenbelasting

Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	130	140	142	2	V
Lasten	81	90	123	-33	N
Totaal	49	50	19	-31	N

Tarief (in €)	2020	2021	2022
1e hond	44,10	45,20	46,32
2e en volgende hond	66,00	67,65	69,34
Kennel	242,15	248,20	254,40

Toeristenbelasting

Tarief (in €)	2020	2021	2022
Overige accommodaties	3,00	3,00	3,00
Jaarplaats	250,00	250,00	250,00
Seizoensplaats	200,00	200,00	200,00
Voorseizoensplaats	100,00	100,00	100,00
Kampeerterrein	2,00	2,00	2,00
Mini-kampeerterrein	1,25	1,25	1,25
Bed & Breakfast	2,00	2,00	2,00
Groepsaccommodatie	1,25	1,25	1,25

In de Verordening toeristenbelasting 2022 zijn de verschillende categorieën gedefinieerd. Ten opzichte van 2019 is de categorie ‘overige accommodaties’ gewijzigd. Vanaf 2020 zijn alleen kampeerterreinen, groepsaccommodaties en kampeerplaatsen apart beschreven. Alle andere accommodaties worden onder ‘overig’ geschaard. Hierbij kan worden gedacht aan hotels, recreatiebungalows en ruimten die worden verhuurd als bed & breakfast, of via platforms zoals Airbnb.

Vermakelijkhedenretributie

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022
Baten	553	581	535

Voor 2022 is een tarief gehanteerd van € 0,22 per betalende bezoeker.

Vanaf 1 januari 2018 is de maatstaf van heffing voor de vermakelijkhedenretributie gewijzigd. De onderliggende methodiek is gewijzigd naar het aantal betalende bezoekers van de vermakelijkheid in peiljaar T-2 dat de 50.000 te boven gaat. Voor het berekenen van de retributie wordt gebruik gemaakt van het profijtbeginsel. De heffingsgrondslag is afhankelijk van parameters die bestaan uit de lasten die de gemeente heeft ten behoeve van de dagrecreant. Door gebruik te maken van een peiljaar in het verleden (T-2), is voor alle belastingplichtigen direct de hoogte bekend van het te betalen recht.

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin een gemeente in staat is om risico's op te vangen. Voldoende weerstandscapaciteit zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. In het coalitieakkoord 2018-2022 is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn.

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Begroting 2022	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	Jaarrekening 2022
Beschikbare weerstandscapaciteit	7.936	8.423	8.793	13.173	13.851
Benodigde weerstandscapaciteit	5.266	4.022	4.282	4.432	6.025
Ratio	1,51	2,09	2,05	2,97	2,30

In de beschikbare weerstandscapaciteit is het voordelige jaarrekeningresultaat 2022 nog niet verwerkt.

Het risicoprofiel is toegenomen. Aan de inkomstenkant blijft het gemeentefonds een onzekere factor. Over de periode na 2026 is geen duidelijkheid en we verwachten dat dit voorlopig niet verandert. Dit is een gevolg van de eenmalige fondsen het coalitieakkoord van de Tweede Kamer.

Aan de kostenkant zien we dat de prijzen en de rente blijven stijgen, zijn er fiscale risico's aanwezig ten aanzien van onze (sport)accommodaties en kan de mogelijke ver-/nieuwbouw van schoolgebouwen een omvangrijke financiële impact hebben.

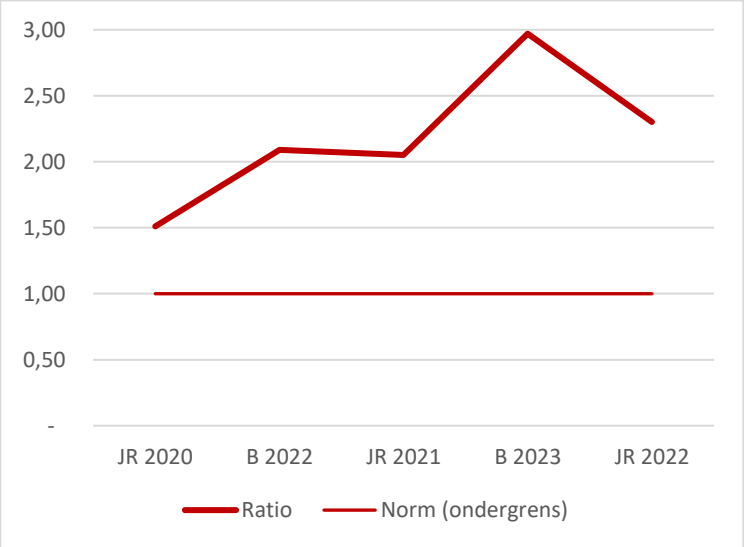

De reservepositie is de afgelopen jaren behoorlijk verbeterd. Tegelijkertijd neemt de omvang van het risicoprofiel toe. We monitoren de ontwikkelingen op de voet en gaan over tot (her)waardering van de risico's en onzekerheden zodra hier betere schattingen van te maken zijn.

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de risico-inschatting:
- Risico's waarvoor beheersingsmaatregelen zijn getroffen welke het risico afdekken worden niet financieel vertaald in het risicoprofiel.
- Risico's met een omvang (kans x impact) kleiner dan € 100.000 worden alleen opgenomen indien de impact groter dan € 500.000 (incidenteel) of € 100.000 (structureel) is.

De volgende risico's zijn geactualiseerd (bedragen x €1.000):

Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico bij begroting 2023	Actualisatie	Risico bij jaarrekening 2022
Algemene uitkering gemeentefonds	De herverdeling van het gemeentefonds in 2021 is financieel volledig verwerkt in de meerjarenbegroting 2022-2025. De omvang van de algemene uitkering blijft schommelen. Hiervoor is een risico opgenomen dat er 25% kans is dat de algemene uitkering 5% afwijkt (€ 1,8 miljoen).	S	466	De onzekerheid komt niet langer door de herverdeling van het gemeentefonds, maar doordat het kabinet met eenmalige fondsen werkt. Hierdoor is de omvang van het gemeentefonds na 2026 onzeker. Op basis van de huidige rekenmodellen is vanaf 2027 een forse daling te verwachten. Risico is daarom naar boven bijgesteld naar 50% kans dat de uitkering 5% gaat afwijken.	932
Rentestijging	Medio 2022 heeft de ECB het rentetarief meerdere keren verhoogd. De rente op de kapitaalmarkt is hierdoor verder gestegen. Stijging van de rente leidt tot hogere rentelasten.	S	150	Het risico is toegenomen doordat de rente verder is gestegen. 1% rentestijging op een lening van € 7.500.000 betekent een extra last van € 75.000. Risico is nu ingeschat op een stijging van 4%.	300

	In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een extra rentelast van € 150.000 voor nieuwe geldleningen. Het risico is de rentelast voor nieuwe geldleningen hoger is dan dit bedrag. 1% rentestijging op een lening van € 7.500.000 betekent een extra last van € 75.000. Risico is ingeschat op een stijging van 2%.				
Projecten "grondbedrijf"	Uit MPG 2021 volgt een risico inschatting van bijna € 1,2 miljoen. Zie ook paragraaf grondbeleid.	I	1.186	Uit het MPG 2022 volgt een afname van de risicoinschatting. Dit heeft met name te maken met een afname van het risicoprofiel van Westwaard door de verdere voortgang van het plan zoals de uitgifte/verkoop en aanleg van fase 1. Het risicoprofiel van de andere grondexploitaties is afgenomen door de voortgang van deze projecten.	768
Impact corona op opbrengst toeristenbelasting	Risico neemt af nu de maatregelen zijn ingetrokken. Er blijft onzekerheid over het verdere verloop van corona. Risico ingeschat op 5% van de begrote jaaropbrengst	I	130	De realisatiecijfers over 2022 laten zien dat corona geen grote invloed meer heeft op het aantal overnachtingen. Het risico is daarmee vervallen.	0
Onderwijs-huisvesting	De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. De komende jaren wordt duidelijk of meer nieuwbouw noodzakelijk is. Het risico is ingeschat op de omvang van de kapitaallasten van één schoolgebouw.	S	300	Het betrof hier de inschatting voor 1 schoolgebouw (primair onderwijs). Door de prijsstijgingen is de inschatting van de kapitaallasten naar boven bijgesteld (€ 400.000) Zoals toegelicht bij Venster 2 thema 2.1 loopt er ook een haalbaarheidsonderzoek naar een schoolgebouw voor voortgezet onderwijs. Dergelijke gebouwen zijn doorgaans duurder. Ingeschat op € 800.000.	1.200
Fondsen in het Regeerakkoord	Voor enkele grote maatschappelijke opgaven vormt het Rijk fondsen gedurende deze kabinetsperiode. Bijvoorbeeld een fonds voor de duurzaamheidsopgave. Echter, voor deze opgave zijn langdurig en ook structurele middelen nodig.	S	pm	Dit risico wordt ondervangen door de aanpassing van het risico op de ontwikkeling van de algemene uitkering. Daarmee vervalt dit risico.	0
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Op dit moment werkt het kabinet aan financiering van de opvanglocaties in gemeenten. Uitgangspunt daarbij is dat het kabinet de kosten die gemaakt zullen worden door gemeenten integraal worden vergoed. De opvang van vluchtelingen kan op vele fronten consequenties hebben (Bijvoorbeeld: woningmarkt, zorg, onderwijs, werk, sociale voorzieningen).	I	Pm	De bekostigingsregeling van het rijk blijkt toereikend om de werkelijke kosten van de opvang te betalen. Hiermee komt het financiële risico vervallen.	0
Eenmalige compensatie energie	Vanuit het Rijk is voor 2023 een compensatie per huishouden toegezegd voor de oplopende energiekosten. Voor huishoudens met een inkomen tot maximaal 120% van de bijstandsnorm is er een vergoeding van € 1.300 toegezegd. Deze regeling voert Baanbrekers uit. In 2022 bleken de middelen niet toereikend te zijn om de toeslagen en de uitvoeringskosten te betalen. Het risico van een tekort ligt bij de gemeente.	I	pm	We verwachten dat de rijksmiddelen niet toereikend zijn om de toeslagen en de uitvoeringskosten te betalen. Het risico van een tekort ligt bij de gemeente.	250
Cyber- en datasecurity	Betreft risico van cyberaanval e.d. die de continuïteit van de automatiseringsomgeving bedreigen en/of het verlies van data veroorzaken.	I	Pm	Er is een verhoogd risico op cyberaanvallen. Met onze aanpak rondom privacy, informatiebeveiliging, maar bijvoorbeeld ook ondermijning, treffen we maatregelen om de risico's te beperken. Het vergroten van de alertheid bij medewerkers op mogelijke aanvallen is één van de belangrijkste actiepunten. Ook in Equalitverband is de samenwerking op dit punt intensief. Dit risico is tweeledig:	200

				- De schade die wordt aangericht aan systemen, apparatuur en bedrijfscontinuïteit - De investeringen die in Equalitverband nodig zijn om te kunnen voldoen aan aangekondigde nieuwe wettelijke vereisten.	
Totaal			2.232		3.650

De volgende risico's zijn nieuw:

Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico begroting 2023	Actualisatie	Risico jaarrekening 2022
Inkoop Wmo begeleiding	Mogelijk gaat de gemeente op het gebied van inkoop Wmo begeleiding samenwerken met de regio HvB. HIervoor is sprake van een éénmalig transformatiebudget, waardoor er een extra last is op het budget.	I		Dit is een nieuw risico	175
Totaal					175

Ontwikkelingen in risico's, maar die niet leiden tot wijzigingen:

Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico bij begroting 2023	Actualisatie	Risico bij jaarrekening 2022
Inflatie	Door toenemende materiaalkosten en beschikbaarheid van mensen en materialen worden hogere **indexeringen** toegepast in contracten door leveranciers.	S	500	Dit risico is ongewijzigd.	500
Sportvrijstelling BTW (De Werft)	De fiscale positie van EWW B.V. ligt ter beoordeling voor bij de Belastingdienst. Daarna is duidelijk of de btw-aftrek op de investering van onder andere De Werft in stand blijft. Impact is € 1 miljoen, kans is 50%.	I	500	Met de Belastingdienst en onze fiscalist is eind 2022 gesproken over dit dossier. De vragen die waren gesteld zijn begin maart 2023 beantwoord. We wachten nu op de reactie van de Belastingdienst.	500
BTW De Wetering	Voor de Wetering wordt ingezet op het volledig verrekenen van de BTW op de investeringskosten. Hierover bestaat vooraf echter geen zekerheid. In het worst-case scenario blijkt achteraf dat een groot deel van de BTW niet verrekenbaar is. Dit gaat om € 1,2 miljoen.	I	1.200	In afwachting van verdere planvorming is dit risico ongewijzigd.	1.200
Extra middelen jeugdzorg	Uit het Regeerakkoord blijkt dat de jeugdgelden voor de periode 2022 – 2025 worden doorgevoerd. Na 2025 moet rekening gehouden worden met een daling. Tot 2026 waarderen we dit risico vooralsnog op 0.	S	0	Dit risico is ongewijzigd. De koepels maken jaarlijkse afspraken met het ministerie over de zekerheid die aan gemeenten gegeven kan worden over de ontwikkeling van deze middelen. Deze lijn volgen we en blijkt tot op heden betrouwbaar.	0
			2.200		2.200

Samenvatting risico-inschatting

Bedragen x € 1.000	Risico
Geactualiseerde eerder ingeschatte risico's	3.650
Nieuwe risico's	175
Ongewijzigde risico's	2.200
Inschatting jaarrekening 2022	6.025

Financiële kengetallen

	Gerealiseerd					Prognose			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Solvabiliteit (streefwaarde: 20 – 50%)	23%	21%	25%	29%	37%	33%	35%	34%	34%
Netto schuldquote (streefwaarde: < 90%)	67%	62%	38%	42%	26%	41%	36%	44%	44%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle geldleningen (streefwaarde: < 90%)	50%	49%	28%	31%	25%	40%	35%	42%	42%
Grondexploitatie (streefwaarde: < 20%)	15%	11%	2%	1%	1%	-1%	-1%	-1%	-1%
Struct. exploitatieruimte (streefwaarde: > 0)	-2%	-3%	6%	5%	11%	2%	1%	3%	0%
Belastingcapaciteit (streefwaarde: 90 – 105%)	113%	110%	121%	115%	98%	97%			
Nettoschuld per inwoner	€ 1.297	€ 1.207	€ 790	€ 857	€ 758	€ 1.062	€ 946	€ 1.173	€ 1.143

De gerealiseerde cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van de betreffende jaren. De prognose vanaf 2023 komt uit de huidige begroting en wordt bij de begroting 2024 voor het eerst bijgesteld.

De **solvabiliteit** is in de afgelopen jaren fors verbeterd en zal de komende periode verder verbeteren. Dit is vooral een gevolg van de positieve resultaten over 2020 t/m 2022 en de incidentele toevoegingen om de reserve te versterken. In de komende begrotingsperiode wordt de algemene reserve door toevoegingen in 2024 en 2025 verder versterkt.

De **netto schuldquote** is gedaald ten opzichte van 2021. Er zijn geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken en op balansdatum is er geen kortlopende lening opgenomen. Daarnaast is in 2022 is een omvangrijke uitgezette geldlening afgelost. Gecorrigeerd voor uitgezette leningen wijkt daardoor niet veel meer van de schuldquote af.

Een omvangrijke **grondexploitatie** is risicovol als daarmee de baten van de gemeente in grote mate afhankelijk zijn van de opbrengsten uit grondexploitaties. De boekwaarde van de grondexploitatie is relatief laag en daardoor weinig risicovol.

De **belastingcapaciteit** wordt berekend door de gemiddelde woonlasten van een gezin af te zetten tegen het landelijk gemiddelde. Dat gemiddelde wordt gebaseerd op de Atlas van de Lokale Lasten van het COELO. Een belastingcapaciteit hoger dan 100% betekent dat de gemiddelde woonlasten in onze gemeente hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. In de COELO-atlas wordt gerekend met de WOZ-waarde die door de gemeenten zijn aangeleverd. Voor 2022 en 2023 is dat door ons helaas niet tijdig gebeurd. Door het COELO zijn de verwachte WOZ-waarden bepaald, die afwijken van het werkelijke gemiddelde. Hierdoor zijn de woonlasten voor onze gemeente in de atlas niet juist.

Hieronder zijn gemiddelde woonlasten van onze gemeente afgezet tegen het landelijk gemiddelde van de COELO-atlas:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WOZ-waarde belastingjaar	€ 247.000	€ 249.000	€ 261.000	€ 286.000	€ 305.000	€ 353.800
OZB-tarief	0,1380%	0,1343%	0,1334%	0,1301%	0,1213%	0,1071%
Gemiddelde OZB	€ 341	€ 334	€ 348	€ 372	€ 370	€ 379
Rioolheffing	€ 242	€ 242	€ 248	€ 220	€ 210	€ 210
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	€ 232	€ 238	€ 342	€ 342	€ 307	€ 328
Totaal gemiddelde woonlasten Loon op Zand (a)	€ 815	€ 814	€ 939	€ 935	€ 887	€ 917
COELO-atlas landelijk gemiddelde (b)	€ 721	€ 740	€ 776	€ 811	€ 904	€ 944
Belastingcapaciteit (a) / (b)	113%	110%	121%	115%	98%	97%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten vanaf 2022 lager zijn dan het landelijk gemiddelde. Dit komt vooral omdat de gemiddelde OZB gelijk is gebleven en door de daling van de afvalstoffenheffing (onder andere door de eenmalige korting).

De **schuld per inwoner** is licht gedaald. In 2022 is wel afgelost op leningen maar was het niet nodig om nieuwe leningen aan te trekken.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
In deze paragraaf leest u informatie over de staat en het beheer van onze kapitaalgoederen: wegen, kunstwerken, openbare verlichting, groen, speelvoorzieningen, riolering/water en gebouwen. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van onze begroting. De beleidsontwikkelingen en lasten hiervan staan in venster 3 Omgeving.

Beleid en beheer
De basis voor het beheer van onze kapitaalgoederen ligt in de beleids- en beheerplannen. In het Integraal Beheerprogramma Openbare Ruimte staan de kaders en uitgangspunten voor het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast zijn er sectorale beleidsplannen: Programma Water en Riolering, Verkeersvisie en Groenstructuurplan. De beheerplannen zijn de basis voor ons onderhoud. Ze geven inzicht in de arealen (kwantitatief en kwalitatief) en in de benodigde onderhoudsbudgetten. De beheerplannen zijn in 2019 en 2020 allemaal vernieuwd en door uw raad vastgesteld. In 2020 is ook het Programma Water en Riolering 2021-2024 vastgesteld.

Voor het beheer van kapitaalgoederen zijn de volgende beleidsdocumenten leidend:

Beleids- en beheerplan	Frequentie actualisatie	Fin. vertaling in begroting	Reserve/ voorziening	TV
Integraal beleid openbare ruimte (IBOR) (2014)	10 jaar	Ja		Divers
Beheerplan wegen (2019) Beheerplan civieltechnische kunstwerken (2019) Beleids- en beheerplan openbare verlichting (2020)	Financieel: 2 jaar Geheel: 4 jaar	Ja Ja Ja	Bestemmingsreserve wegen	2.1
Programma Water en Riolering (PWR) (2020)	4 jaar	Ja	Voorziening riolering	7.2
Speelnotitie (2015) Groenstructuurplan (2019) Boombeleid (2020) Beheerplan groen, speel- en zitvoorzieningen (2019) Beheerplan bijzondere objecten (2021)	10 jaar 10 jaar 10 jaar Financieel: 2 jaar Geheel: 4 jaar 4 jaar	Nee Nee Ja Ja Ja	Bestemmingsreserve calamiteiten groen om kosten te dekken voor ziekten en plagen en stormschade	5.7
Duurzaam Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) (2022)	4 jaar	Ja	Voorziening De Wetering	divers

Integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR)
In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2014-2023 “Samen Buiten-Gewoon Tevreden” zijn de onderhoudskwaliteiten voor de openbare ruimte benoemd. Gemeente Loon op Zand hanteert voor haar openbare ruimte drie verschillende ambitieniveaus. Deze ambitieniveaus zijn gekoppeld aan de onderstaande gebiedsindeling en functies:
- Centrum Ambitieniveau A
- Woonbuurten Ambitieniveau C
- Gebiedsontsluitingswegen Ambitieniveau B
- Industrie Ambitieniveau C
- Buitengebied Ambitieniveau C

De uitvoering van ons planmatig onderhoud is uitbesteed. Voor servicetaken en calamiteiten en zetten we de buitendienst met serviceteams in. De vastgestelde onderhouds-niveaus vormen de basis voor ons onderhoud om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Groot onderhoud in projectplannen
Door beheer en investeringen op elkaar af te stemmen ontstaat een integraal beeld van ons noodzakelijk onderhoud. De uitvoering en planning hiervan zijn inzichtelijk gemaakt in het Integraal Jaarplan Openbare Ruimte (IJOR) en het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP). Hierin staan de projecten waarmee de kapitaalgoederen in de openbare ruimte op het vastgestelde kwaliteitsniveau en tegelijkertijd functioneel en veilig worden houden. Grote projecten in het programma 2022 waren:
- *Vossenbergselaan*: In 2021 is de uitvoering gestart nadat in het voorjaar de voorbereiding was afgerond. In 2022 is het project afgerond;

- *Van Haestrechtstraat* – Wielstraat: In 2022 is de uitvoering gestart van deze grote reconstructie waarbij zowel de wegen als de fietspaden zijn vervangen. De uitvoering loopt nog door in 2023;
- *Lage Zandschel en Moleneind*: Er is nieuwe verharding aangebracht;
- *Kloosterstraat*: De snelheidsremmers zijn aangepast;
- *Ecliptica*: aanleggen plateaus in verband met verkeersveiligheid;
- *Vervanging diverse speelvoorzieningen in Loon op Zand en Kaatsheuvel;*
- *Hertog van Brabantweg:* vervangen elementen verharding in combinatie met het vergroenen van de omgeving;
- *Waal:* vervangen elementen verharding in combinatie met het vergroenen van de omgeving.

Riolering en water

Voorziening		Hoeveelheden	
Inzameling	Kolken hemelwaterriolering	2.800	stuks
	Kolken gemengde riolering	7.200	stuks
Afvoer (vrij verval)	Gemengde riolering	84,3	km
	Vuilwaterriolering	20,7	km
	Hemelwaterriolering	30,3	km
	Overstortputten (verbeterd) gemengde riolering	16	stuks
	Hemelwateruitlaten (verbeterd) gescheiden riolering	18	stuks
Afvoer (mechanisch)	Persleidingen	14,8	km
	Drukriolering	67	km
	Drukriool-pompunits	238	stuks
	Rioolgemalen	32	stuks
	Bergingsvoorzieningen	3	stuks
	Randvoorzieningen	5	stuks
	Infiltratievoorzieningen	8	stuks
	Bijzondere (hemelwater) voorzieningen (bijv. wadi's)		
Meetpunten	Grondwater	22	stuks
	Afvalwater	3	stuks
	Oppervlaktewater	0	stuks

In 2022 is uitvoering gegeven aan het nieuwe Programma Water en Riolering (PWR) 2021-2024 en bijbehorend Actieplan 2021-2024. De budgetten binnen riolering en water bleken in 2022 voldoende toereikend om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren. Het saldo op de producten riolering en water is gestort in de voorziening riolering, zoals toegelicht in paragraaf 1. De komende jaren wordt deze voorziening onder andere ingezet voor het bekostigen van de grote projecten zoals de Vaertenbuurt en de Prinsessenbuurt.

Wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken

Voorziening		Hoeveelheden	
Wegen	Asfaltverharding	529.600	m²
	Elementenverharding	991.200	m²
	Betonverharding	35.900	m²
	Halfverharding	119.100	m²
Openbare verlichting	Masten	5.700	stuks
	Armaturen	5.800	stuks
	LED Lampen	2.835	stuks
	Gewone lampen	3.465	stuks
Civiele kunstwerken	Bruggen en loopconstructies	4	stuks
	Tunnels en viaducten	4	stuks
	Muren en keerwanden	4	stuks

In 2022 is er uitvoering gegeven aan de beheerplannen wegen en civiele kunstwerken door middel van zowel kleinere als grotere infrastructurele projecten. Daarnaast is er in 2022 verder gegaan met de omvorming naar energiezuinige verlichting zoals LED. In 2022 is het budget voor civiele kunstwerken voldoende toereikend gebleken om uitvoering te kunnen geven aan de vastgestelde beheerplannen. Bij het budget wegen is een overschrijding van het budget. Door droogte heeft er veel verzakking en wortelopdruk plaats gevonden met extra inzet op herstelwerkzaamheden tot gevolg. Tevens is er sprake van stijgende grondstof- en brandstofprijzen. Bij de openbare verlichting is het budget ook onvoldoende gebleken. In 2022 zijn de prijzen voor het energieverbruik

gestegen. Tevens hebben er veel schades aan lichtmasten plaats gevonden door aanrijdingen. We proberen deze kosten te verhalen op de veroorzaker, helaas is dit niet overal mogelijk gebleken.

Openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair

Voorziening		Hoeveelheden	
Groen	Gazons, beplanting etc.	1.374.204	m²
	Bloembakken	22	stuks
Meubilair	Banken en afvalbakken	612	stuks
	Hekwerken	2.114	m
Speelvoorzieningen	Toestellen	307	stuks
Afvalvoorzieningen	Ondergrondse containers	80 26	stuks locaties

Het openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair in de gemeente Loon op Zand speelt een belangrijke rol in de leefbaarheid van de gemeente. In 2022 is een vervolg gegeven aan het uitvoeren van de verschillende groenrenovaties binnen onze gemeente. De achterstanden in het onderhoud van bomen is nog niet weggewerkt. Tevens hebben we een erg droog jaar achter de rug waardoor er meer sterfte van beplanting en bomen is. Dit heeft voor groen geleid tot een overschrijding van het budget. De bloembakken zijn nog wel ons eigendom maar worden door vrijwilligers onderhouden.

Gebouwen

Op dit moment zijn negen maatschappelijke gebouwen in eigendom, beheer en onderhoud van onze gemeente. Daarnaast zijn twee panden in eigendom van de gemeente, maar worden het beheer en al het klein onderhoud conform afspraak uitgevoerd door beheerder/exploitant.

- *De Wetering* - Voor de huidige functies in De Wetering is in 2022 alleen noodzakelijk 7instandhoudingsonderhoud uitgevoerd, op sobere en doelmatige wijze, zodat deze voldoet aan de wettelijke eisen. Een extern bureau heeft advies gegeven over de veiligheid van het gebouw, de gegeven punten zijn opgepakt zodat het gebouw nog een jaar opengesteld kan blijven voor verenigingen en overige gebruikers.
- *De Werft* – Het vernieuwde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) is vastgesteld in de raad van december 2022. Daarnaast zijn ook de aanpassingen op het dak ten behoeve van geluidsoverlast van de Warmte-Koude Opslag installatie uitgevoerd, er moet enkel nog een meting verricht worden of de geluidsnormen nu aan de wettelijke eisen voldoen na het aanbrengen van de geluidswand.
- *Het Klavier* – In december 2022 is een (Duurzaam)MJOP (DMJOP) en “de harde knip” vastgesteld door de raad.
- *Westkant* - Het pand is in gebruik voor de tijdelijke huisvesting.
- *De Brandweerkazernes* – Voor deze gebouwen is een (D)MJOP vastgesteld door de raad in december 2022, met als startdatum januari 2023.
- *Theresiaschool* – Het pand is in gebruik voor tijdelijke huisvesting en voor Oekraïense vluchtelingen.
- *Gemeentewerf* – In december 2022 is de raad akkoord gegaan met het opgestelde DMJOP met als startdatum januari 2023.
- Voor De Werft, Het Klavier en beide brandweerkazernes is een aanbesteding gedaan voor onderhoud Elektriciteit- & Waterinstallaties. Deze aanbesteding is gewonnen door Heijmans en is voor De Werft en beide brandweerkazernes gestart op 1 juli 2022 en voor Het Klavier op 1 januari 2023.
- President Kennedyplein 2 – De huurovereenkomst is eind 2022 verlengd tot 31 december 2023.

<u>Verduurzamingsslag</u>

Voor het maatschappelijk vastgoed is de actualisatie van de (D)MJOP’s vastgesteld in de raad van december 2022. Dit betekent o.a. dat we diverse gebouwen kunnen gaan verduurzamen vanaf 2023.

Paragraaf 4. Bedrijfsvoering

In 2022 was de organisatieontwikkeling het centrale thema voor de bedrijfsvoering. In de aanloop naar 2022 vormden we de opgave die voor ons lag. De gemeenteraad zette die opgave kracht bij door op 15 juli 2021 de ambitie uit te spreken om een zelfstandige gemeente te blijven. De organisatievisie kreeg een eerste uitwerking in het MT-plan. In deze paragraaf volgt een weergave van de resultaten van het MT-plan. In de programmabegroting 2022 categoriseerden we de vraagstukken en verbeteringen op het vlak van strategische personeelsplanning, ondersteunend en faciliterend instrumentarium en op externe ontwikkelingen:

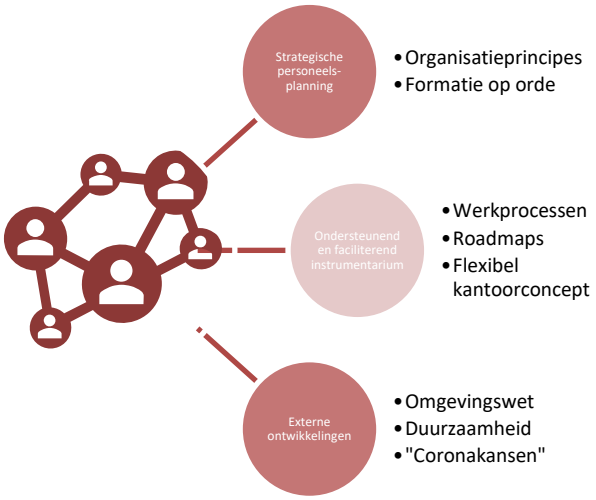

Externe ontwikkelingen

De Omgevingswet brengt met zich mee dat onze focus en werkstandaarden in de ruimtelijke omgeving gaan veranderen. Dit betekent een andere kijk op de werkprocessen, maar ook op de benodigde formatie in zowel kwaliteit als kwantiteit. In het implementatieproces van de Omgevingswet krijgt dit ook intensief aandacht. De verwachting was dat we in 2022 de ervaringen op zouden doen om de impact voor de organisatie te kunnen bepalen. In 2022 was grote onzekerheid over de startdatum van de Omgevingswet. Inmiddels is de invoering landelijk vertraagd tot 1 januari 2024. Daardoor laat ook het implementatieproces binnen onze gemeente op zich wachten.

We blikten terug op de coronajaren 2020 en 2021. We vertaalden de waardevolle ervaringen in ons nieuwe thuiswerkbeleid en het flexibel kantoorconcept. Het hybride werken heeft hiermee echt zijn intrede gedaan in Loon op Zand.

De steeds verder groeiende klem in de arbeidsmarkt laat ook in Loon op Zand zijn sporen na. Voor een aantal vakgebieden is het lastig om passende invulling te vinden. Om continuïteitsproblemen te voorkomen, moeten we gebruik blijven maken van externe ondersteuning.

Ondersteunend en faciliterend instrumentarium

Wat willen we bereiken?

We leveren de juiste tools, middelen en ondersteuning voor de uitvoering van primaire processen en maatschappelijke opgaven. Zo dragen we bij aan systemen, cultuur, werkprocessen, samenwerking en dienstverlening die passen bij een toekomstbestendige organisatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Werkprocessen

In 2022 volgden een groep enthousiaste collega's een LEAN-training en zijn nu gecertificeerd om procesoptimalisaties volgens deze methodiek te begeleiden. We onderschrijven nog steeds de lijn "eerst optimaliseren, dan digitaliseren". Daarmee blijft het doel dat systemen en dossiervorming (archivering) maximaal ondersteunend moeten zijn voor het resultaat. De lijn van procesoptimalisatie pakken we nu op via een aantal invalshoeken: LEAN-training, klantreizen dienstverlening, procesoptimalisaties bedrijfsvoering. Het zijn allemaal varianten op hetzelfde thema die verder met elkaar verbonden moeten worden.

Roadmap HRM

- Het vitaliteitsbeleid gaven we in 2022 verder vorm door met experimenten en pilots te ervaren wat werkt voor onze organisatie en welke behoefte er is bij medewerkers. Daarnaast werd voor 2022 de nieuwe opzet van de HR-gesprekkencyclus geïntroduceerd en opgepakt in de organisatie.
- We ervaren dat ook professionele wervingspartners beperkt succesvol zijn in het vinden van latente kandidaten of aanstormend talent. We richten ons op een steeds breder instrumentarium van professionele wervingspartner tot laagdrempelig eerste contact. De mate waarin we hierin succesvol zijn geweest in 2022 blijkt uit de KPI's in deze paragraaf.

- In het voorjaar van 2022 voerden we het medewerkersonderzoek uit. De resultaten van dit onderzoek zijn besproken in en met de organisatie. De inzichten en benodigde vervolgacties krijgen een plaats in de verdere stappen van de organisatieontwikkeling vanaf 2023.
- In 2022 verkenden we diverse mogelijkheden om met functieboek en -waardering om te gaan. Dit leidde tot een keuze voor een gewijzigd model van functiebeschrijving, vanuit benodigde rollen in de organisatie. De implementatie van dit model voor onze organisatie wordt in het voorjaar van 2023 opgepakt.
- De tijdelijke versterking van P&O in 2022 is ingezet en voortgezet in 2023. De inzichten zijn nu dat er sprake is van een structurele behoefte. Bij de begroting 2024 zullen we hiervoor met een verzoek komen.

Roadmap ICT

In 2022 zetten we de randvoorwaarden neer om basis op orde van informatiemanagement naar de toekomst te kunnen borgen. Er werden diverse applicaties geïmplementeerd, naar de cloud gebracht en zo'n 90% van de voorbereidingen voor aansluiting op de CLO is afgerond, als onderdeel van de implementatie Omgevingswet. We investeerden in de kwetsbaarheid van het team. Door de beschikbaarheid van functioneel ontwerpen is het beter mogelijk om elkaar te kunnen vervangen. We starten met demandmanagement en zijn een stevige gesprekspartner geworden aan de portfoliotafel van Equalit. Op het terrein van informatiebeheer zijn grote digitaliseringsstappen gezet met het digitaliseren van bouwvergunningen en de start van digitale vernietiging.

In 2022 ging bovendien aandacht uit naar de start van de WOO (Wet Open Overheid), gericht op de openbaarmaking van informatie. De WOO vervangt daarmee de Wob. De wet is sinds mei 2022 van kracht en geeft gemeenten ruimten om tot 2030 stappen te zetten tot volledige uitvoering van de WOO, waarbij het gaat om zowel actieve als passieve openbaarmaking. Op de website richtten we de mogelijkheid in dat WOO-verzoeken kunnen worden ingediend. Er werd een 12-tal WOO-verzoeken ingediend en afgewikkeld. We maakten een start met de voorbereidingen op het implementatieplan WOO.

Roadmap Communicatie

De onderdelen dienstverlening, participatie en communicatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We legden deze verbinding in een programmatische aanpak, zijnde het drieluik. In de dienstverleningsvisie komt daarom ook nadrukkelijk participatie terug als één van de vijf dienstverleningsformules. Dat geldt ook voor het LOL (Luisteren, Open, Leren) principe.

De website werd geoptimaliseerd en we lanceerden sociaal intranet in de organisatie. We zetten de eerste stappen naar een nieuwe huisstijl. Dit proces ronden we in 2023 af.

Roadmap Financiële beheersing

- We legden het gewijzigde formatieplan voor aan het college. De impact is vertaald in de personeelsbegroting. In 2022 werd besloten om de uitvoering van de belastingtaken over te dragen aan de Belastingsamenwerking West-Brabant. Dit proces werd in 2022 doorlopen en afgerond. Met ingang van 1 januari 2023 is de uitvoering overgedragen. Daarnaast werd de werving voor twee financieel adviseurs succesvol opgepakt.
- Tevens werd de werving van de rol van concerncontroller opgepakt. Deze leidde echter niet tot invulling volgens het door ons gewenste profiel. Daarom is besloten om deze rol tijdelijk extern in te vullen, zodat de borging van deze rol wel kan worden ingezet.
- In termen van kwaliteit van de P&C-cyclus is vooral geïnvesteerd in de samenwerking binnen de organisatie waarbij de beleidsafdelingen zich steeds meer eigenaar voelen van de vensters in de begroting. Het resultaat van onze inzet wordt zo steeds belangrijker.

Roadmap Dienstverlening

In de zomer van 2022 is de Visie Loonse Dienstverlening 2025 vastgesteld door het college. De visie "behoefte inwoner centraal" heeft als doel dat onze inwoners meer eenduidigheid ervaren in onze gemeentelijke dienstverlening en ons meer als een organisatie ervaren. Dit willen we bereiken met serviceformules en het frontoffice-concept. Daarnaast geeft de visie handvatten voor onze medewerkers voor hoe wij onze inwoners willen benaderen (LOL, luisteren open en leren). In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor de serviceformules, zodat in 2023 begonnen kan worden met Klantreizen.

Roadmap Bestuurlijke vernieuwing

De participatieverordening werd in 2022 vastgesteld door de raad. De stap naar inwonerparticipatie is nog niet gezet en zal in 2023 meer vorm gaan krijgen. We verbinden dit thema met de uitwerkingen van zowel de dienstverleningsvisie als de communicatievisie.

Flexibel kantoorconcept

"Werk is wat je doet, niet waar je naar toe gaat" is en blijft de slogan van het hybride werken en het kantoorconcept. In 2022 maakten we hybride werken meer mogelijk door faciliteiten op kantoor (in vergaderruimten en concentratieplekken), vergoedingen voor de thuiswerkomgeving en afspraken over ons gedrag in de hybride werkomgeving. Dat betekent dat medewerkers vooral naar kantoor komen voor ontmoeten en samenwerken.

Strategische personeelsplanning

Wat willen we bereiken?

We willen een personele bezetting die kwalitatief en kwantitatief op orde is, in een organisatie die efficiënt is ingericht op de vaste taken en effectief en wendbaar op maatschappelijke opgaven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Organisatieprincipes

- De contouren van de nieuwe organisatie krijgen steeds meer vorm. In het najaar van 2022 presenteerde de gemeentesecretaris de houtskoolschets aan de organisatie. Deze zal in 2023 verder worden geconcretiseerd waarin ook antwoord wordt gegeven op het toekomstbestendig inrichten van de gelaagdheid en sturing binnen de domeinen met daarbij ook een herijking van de visie op integraal management.

Formatie op orde

- We zijn en blijven alert op het pakken van kansen in de steeds krapper wordende arbeidsmarkt. Voor de nieuw gecreëerde rollen in de programmabegroting 2022 waren we in een groot aantal gevallen succesvol in het aantrekken van nieuwe medewerkers.
- In het sociaal domein startten we met twee trainees. Ook op andere plekken in de organisatie worden de mogelijkheden hiervoor verkend.
- Met de keuze van de aanpak in het functiegebouw verwachten we nog beter zicht te krijgen op de organisatiebehoefte en de kwalitatieve match tussen bezetting en functie. Daar zullen verschillen zichtbaar worden, maar ook een antwoord op wat nodig is voor duurzame inzetbaarheid en ontwikkeling van onze medewerkers. Dat betekent ook dat de financiële regelruimte wordt ingezet voor diverse oplossingen, van extra ondersteuning en begeleiding van teams of individuele medewerkers tot het – met onderlinge overeenstemming – afscheid nemen als alle andere mogelijke oplossingen zijn verkend.

Hoe kunt u onze resultaten volgen?

We presenteren voor het bedrijfsvoering onderdeel personeel en organisatie enkele kengetallen die zicht geven op relevante ontwikkelingen.

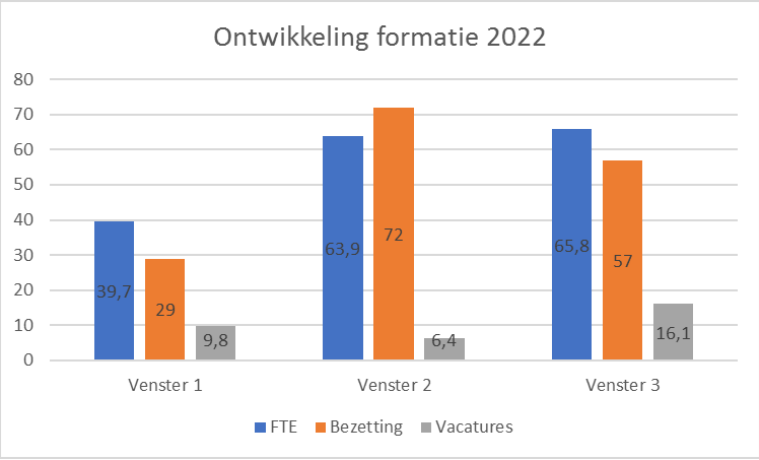

De ontwikkeling van de formatie is hier uitgesplitst naar drie onderdelen:

- De toegekende formatie (FTE)
- De werkelijke bezetting
- Vacatureruimte

De aantallen zijn geordend naar de vensters in de begroting. De ontwikkeling in de formatie laat een stijgende lijn zien. Voor het jaar 2022 is de formatie toegevoegd conform het voorstel in deze begroting. Vooralsnog is de bezetting gelijk gehouden, aangezien de toegevoegde formatie nog ingevuld moet worden en de bestaande vacatureruimte nog niet is opgelost. De vacatureruimte wordt veroorzaakt door arbeidsmarktfactoren, natuurlijk verloop en kwaliteitsontwikkelingen binnen afdelingen.

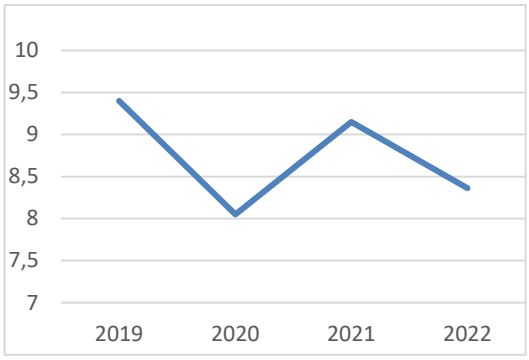

De ontwikkeling van het ziekteverzuim had een hoogtepunt in 2019. Sinds 2019 schommelt het ziekteverzuim tussen de 8 en 9 procent. In verhouding tot het gemiddelde onder gemeenten is dit hoog. Van belang is om naar de samenstelling van het ziekteverzuim te kijken. Langdurig ziekteverzuim gaat in onze gemeente ook veelvuldig gepaard met fysieke gezondheidsproblemen. In een aantal gevallen is sprake van werk- of stress-gerelateerde oorzaken al dan niet in combinatie met privé problematieken. We zetten – in samenwerking met de bedrijfsarts – intensief in op preventie. Daarnaast ontwikkelden we in 2021 diverse activiteiten gericht op het verbeteren van de vitaliteit van onze medewerkers. Deze acties zetten we voort naar de toekomst.

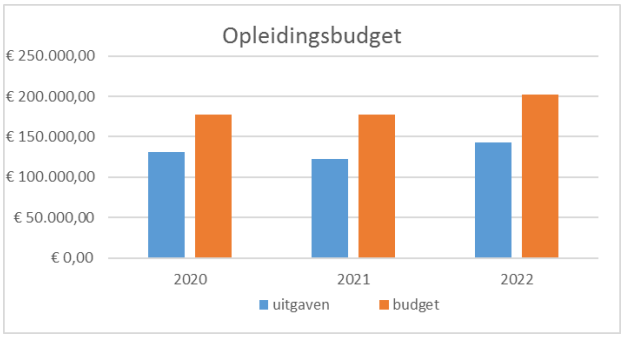

Het opleidingsbudget laat een wisselend verloop zien. In 2020 werd het budget afgeraamd vanwege achterblijvende bestedingen. Als gevolg van de toenemende opleidingsbehoefte door de kwaliteitsontwikkelingen binnen de afdelingen, de organisatieontwikkeling maar ook de individuele opleidingsbehoeften is met ingang van de begroting 2021 een groeipad ingerekend. Dit vertaalt zich nog niet helemaal in de realisatie. Hoog verloop waardoor inzet van benodigde capaciteit voor lopende dienstverlening kreeg nog teveel prioriteit. Met de krapte op de arbeidsmarkt, naast de noodzaak om zelf op te leiden van nieuwe medewerkers blijft dit een continu zoeken naar een juiste balans.

Informatiebeveiliging

In het kader van dienstverlenend en betrokken gemeente Loon op Zand, is het cruciaal voor onze inwoners en ondernemers, dat onze gemeente goed om gaat met hun gegevens en informatie en deze goed beschermt. In 2022 zijn hiervoor verschillende maatregelen getroffen en wordt in deze paragraaf een kort stand van zaken gegeven.

Bewustwording (awareness)

Eén van de meest effectieve beveiligingsmaatregel is onze medewerkers goed te informeren over informatiebeveiliging en het trainen in het herkennen van bedreigingen/risico's waaraan ze dagelijks ongevraagd worden blootgesteld. In 2022 is een vervolg gegeven aan de uitvoering van het InformatieBeveiligings- en Privacy Plan LoZ 2022, met als doel het verhogen van het collectieve bewustzijnsniveau op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Hieraan is op de volgende wijze invulling gegeven:

1) Het maandelijks op intranet plaatsen van een nieuwsbrief met algemene informatie over informatiebeveiliging OF een bericht over een actuele specifieke bedreiging.
2) In 2022 zijn meerdere phishingmail testen uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de relevantie om phishingmail tests periodiek uit te voeren nog steeds noodzakelijk is.
3) Het geven van workshops over de onderwerpen informatiebeveiliging en privacy aan nieuwe medewerkers.
4) Het bijwonen van afdelingsoverleggen over de onderwerpen informatiebeveiliging en privacy.
5) Het werven van leden voor de beveiligingscommissie van gemeente Loon op Zand, deze ambassadeurs starten in 2023.

Controle op naleving IB-beleid

Net als in voorgaande jaren zijn in 2022 de zelfevaluaties uitgevoerd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Volgens de richtlijnen van deze audit zijn de uitkomsten van de zelfevaluaties via een Collegeverklaring met Assurance rapport, opgesteld door een onafhankelijke auditor. De resultaten van alle zelfevaluaties zijn gedeeld met de betreffende toezichthouders.

In 2022 hebben de volgende verplichte zelfevaluaties plaatsgevonden inclusief resultaat:

Onderwerp	Zelf-evaluatie omschrijving	Resultaat
DigiD	Gemeente Loon op Zand biedt e-dienstverlening aan waarvoor deze DigiD-aansluiting voor authenticatie wordt gebruikt.	☺
Suwinet	Alle werkzaamheden met betrekking tot Suwinet voor de gemeente Loon op Zand, vinden plaats bij Baanbrekers.	☺
BRP	De uitvoering van de basisregistratie Personen, zijn zowel op informatiebeveiliging als op kwaliteit geëvalueerd.	☺
Reis-documenten	De uitvoering van de reisdocumenten, zijn zowel op informatiebeveiliging als op kwaliteit geëvalueerd.	☺
BAG	De zelfevaluatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging)	☺
BGT	De zelfevaluatie Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging)	☺
BRO	De zelfevaluatie Basisregistratie Ruimtelijke ondergrond (BRO), betreft de kwaliteit van de registratie (geen informatiebeveiliging).	☺
WOZ	Alle werkzaamheden met betrekking tot de Waardering Onroerende Zaken WOZ) worden op dit moment nog uitgevoerd door de gemeente Loon op Zand zelf, per 1 januari 2023 wordt dit door Belastingsamenwerkingsverband West-Brabant (BWB) uitgevoerd.	☹

BIO compliancy

Gemeenten hebben zich verplicht om vanaf 2020 te gaan voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). We voeren stap voor stap maatregelen in, waarbij in 2022 een stijgende lijn te zien is in het verbeteren van de informatieveiligheid. Doordat de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering niet stil staan, zullen steeds nieuwe dreigingen ontstaan, waarvoor het treffen van beveiligingsmaatregelen noodzakelijk is. Informatieveiligheid is duidelijk niet een eenmalige actie/verbetering maar is een continu proces.

BIO hoofdstuk	2022
H5 / Informatiebeveiligingsbeleid	☺
H6 / Organiseren van informatiebeveiliging	☺
H7 / Veilig personeel	😐
H8 / Beheer van bedrijfsmiddelen	😐
H9 / Toegangsbeveiliging	☺
H10 / Cryptografie	☺
H11 / Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	☹
H12 / Beveiliging van de bedrijfsvoering	☺
H13 / Communicatiebeveiliging	☺
H14 / Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatie systemen	☺
H15 / Leveranciersrelaties	☹
H16 / Beheer van beveiligingsincidenten	☺
H17 / Bedrijfscontinuïteitsbeheer & informatiebeveiliging	😐
H 18 / Naleving	☺

SSC Equalit

Met de ransomware aanval op de gemeente Antwerpen nog vers in het geheugen, blijkt dat het aantal cyberdreigingen nog steeds toeneemt. Door adequaat te investeren in mensen, kennis en apparatuur weet het SSC Equalit ons te beschermen tegen deze cyberdreigingen, maar garanties dat onze gemeente volledig gevrijwaard blijft van een cybercrisis, zijn nooit te geven. Specialisten zeggen hier over: ”Het is niet de vraag ‘**of**’ maar ‘**wanneer’** je wordt getroffen door een cyberaanval”. De beste beveiligingsmaatregel hiertegen zijn, voortdurend aandacht hebben voor informatiebeveiliging, alert te blijven en onze verantwoordelijkheid hiervoor te blijven nemen.

Paragraaf 5. Financiering

De paragraaf bevat een toelichting op het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Renterisico
De kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voorkomen dat de leningenportefeuille van gemeente te gevoelig is voor schommelingen in de rente. De kasgeldlimiet richt zich op leningen met een korte looptijd en de renterisiconorm richt zich juist op langlopende leningen.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op geldleningen te beperken. Als er veel kortlopende leningen (kasgeldleningen) zijn, dan is de financieringsportefeuille gevoeliger voor rentewijzigingen. Over het algemeen hebben kortlopende leningen een lagere rente en zijn daarom goedkoper. De omvang van de netto vlottende schuld is beperkt tot maximaal 8,5% van het begrotingstotaal.

Bedragen x €1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Limiet	5.100	5.100	5.100	5.100
Netto vlottende schuld	-15.946	-11.430	-14.388	-9.041
Ruimte binnen limiet	21.046	16.530	19.488	14.141

De netto vlottende schuld is negatief omdat de vlottende vorderingen groter zijn dan de vlottende schulden. Hierdoor is de ruimte om kasgeldleningen aan te trekken in feite groter dan de kasgeldlimiet. In alle kwartalen zijn we onder de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm
Renterisico's op de langere termijn beheersen we door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op hetzelfde moment een omvangrijke herfinanciering leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. De jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Bedragen x €1.000	Risico
Renterisiconorm	11.934
Aflossingen	-8.532
Ruimte binnen norm	3.403

We voldoen aan de renterisiconorm.

Financiering
Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van onze langlopende leningen en uitzettingen.

Opgenomen leningen *(bedragen x €1.000)*	2022
Stand 1 januari	33.924
Aflossingen	-8.532
Opgenomen	0
Stand 31 december	25.391

De rentelast over deze leningen bedraagt in 2022 € 933.000. De gemiddelde rente is 2,75%.

Uitgezette leningen *(bedragen x €1.000)*	2022
Stand 1 januari	7.228
Aflossingen	-6.142
Opgenomen	55
Stand 31 december	1.141

De rentebaat over deze leningen bedraagt in 2022 € 265.000. De gemiddelde rente is 3,9%.

Garanties op leningen aan derden
Naast de leningen die we zelf aangaan zijn er nog een aantal leningen ‘door verstrekt’ aan derden of staan we garant voor leningen die aan derden zijn verstrekt door een bankinstelling. In deze situatie is er geen sprake van bankieren. De leningen aan woningbouwverenigingen zijn aflopend van aard en stammen nog uit de periode dat het gebruikelijk was dat we voordelig leningen aantrokken bij bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten en deze onder dezelfde condities verstrekten aan de betreffende woningbouwvereniging.

Garanties geven we alleen uit hoofde van de publieke taak. Bijvoorbeeld een garantstelling aan een bank voor een vereniging voor de aanleg van een sportveld.

Garanties op verstrekte bedragen *(bedragen x €1.000)*	2022
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	1.070
Leningen aan woningbouwverenigingen	132.504
Totaal	**133.574**

Over het algemeen zijn deze risico’s op verstrekte geldleningen beperkt omdat ofwel contragaranties zijn verstrekt of een hypotheek als onderpand is afgegeven.

Schema rentetoerekening

Bedragen x €1.000	Bedrag
Externe rentelast over korte financiering	12
Externe rentelast over lange financiering	933
Externe rentebaten	-265
Totaal door te rekenen extra rente	680
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	-43
Rente van projectfinanciering (niet van toepassing)	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	636
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	636
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (via renteomslag)	729
Renteresultaat, onderdeel van resultaat op taakveld treasury	93

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Inleiding
Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en wordt als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.*"

In maart 2018 heeft de gemeenteraad van Loon op Zand een nota verbonden partijen vastgesteld. Doel van deze nota was met name om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Kern van deze nota is dat we voortaan op basis van de drie B's (Bestuur, Beleid en Bedrijfsvoering) sturen op gemeenschappelijke regelingen. Per gemeenschappelijke regeling worden in onderstaand overzicht de drie B's geschreven. Hiermee worden de kaders gesteld op basis waarvan voorstellen van de regelingen in het komend jaar beoordeeld worden. Achtergrondinformatie over de werkwijze aan de hand van de drie B's staat de lezen in de nota verbonden partijen 2018.

De nota verbonden partijen 2018 richt zich enkel op gemeenschappelijke regelingen. Voor de overige verbonden partijen (verenigingen, stichtingen, coöperaties en vennootschappen) blijven we de in het BBV voorgeschreven kerngegevens hanteren.

Totaalbeeld verbonden partijen

Partij	Rechtsvorm	Venster	Thema	Bijdrage
Regio Hart van Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Bestuur	€103.166
Midpoint	Onder GR Hart van Brabant	Omgeving en economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling	€118.724
Bestuurscommissie Jeugd HvB	Onder GR Hart van Brabant	Gemeenschappen	Maatwerk	€ 5,726 mio[6]
GGD Hart voor Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappen	Sport, cultuur en welzijn	€901.460
OMWB	Gemeenschappelijke regeling	Omgeving en economische ontwikkeling	Duurzaamheid	€386.738
Veiligheidsregio MWB	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	€1.262.000
Baanbrekers	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappen	Participatie	€2.104.552
RAV	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	€ 0
BNG	Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	41.886 aandelen[7]
Brabant Water NV	Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	33.100 aandelen
EWW BV	Vennootschap	Gemeenschappen	Sport, cultuur en welzijn	100% aandeelhouder

Regio Hart van Brabant (Tilburg)[8]	
Doel	- Een overlegstructuur met bestuursbevoegdheden in te stellen en in stand te houden, die dient om de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vorm te geven. - Rechtens verantwoording af te kunnen leggen over de besteding van (subsidie)gelden die door andere overheden, instellingen en/of bedrijven met het oog op die samenwerking worden toegekend. - Samen te werken om regionale opgaven te identificeren en op basis daarvan gezamenlijk beleid op te stellen en gezamenlijke projecten te definiëren, te initiëren en uit te voeren, dan wel projecten ter uitvoering op te dragen, aan te bieden of aan te besteden aan gelieerde- en derde partijen, waaronder Midpoint Brabant.

6 Cijfers 2022 zijn nog niet beschikbaar
7 Dit aandelenpakket vertegenwoordigt een waarde van € 95.500.
8 Deelnemende partijen: Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen.

	- een bestuurlijke structuur in te stellen met het oog op een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de regionale jeugdhulptaken.
Bevoegdheden	- Het regeling, bestuur en beheer van de uitvoering van de taken die bij het doel van de regeling benoemd zijn. - Het vaststellen van een subsidieverordening, voor zover dit noodzakelijk is om de doelen te bereiken.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Van Aart is lid van het algemeen bestuur[9]. De secretaris is lid van de kring gemeentesecretarissen. Wethouder Mandemakers is lid van de bestuurscommissie Jeugd, Collegeleden zijn lid van de portefeuillehoudersoverleggen die tot hun portefeuille behoren. Peter Flohr is lid van de regionale adviescommissie Hart van Brabant. Marten krikken is zijn plaatsvervanger.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de jaarrekening. Daarnaast kan de raad bij het vaststellen van de Kernagenda een zienswijze geven. Gemeenteraadsleden kunnen zich twee keer per jaar tijdens de Hart van Brabant radendag informeren over de regionale samenwerking. Als drie gemeenteraden van deelnemende gemeenten daartoe verzoeken, wordt een verenigde vergadering van alle gemeenteraden bijeengeroepen. De verenigde vergadering doet uitspraken over kwesties die zij van regionaal belang acht. Ieder raadslid heeft in deze vergadering één stem. Er is een regionale adviescommissie die adviseert over de procesmatige aspecten van de P&C-cyclus en de kernagenda, de informatievoorziening vanuit Hart van Brabant en de invulling van de raadsledenbijeenkomsten. Daarnaast signaleert de commissie de verbinding tussen regionale ontwikkelingen en de gemeentelijke ambities.
Afspraken over doelen en prestaties	De doelen van de regio Hart van Brabant beschreven in de Kernagenda 2023-2027. De ambities voor het beleidsterrein jeugd zijn vastgelegd in het regionaal koersdocument jeugd uit 2017.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Onze gemeente profileert zich als leisuregemeente en wil dit profiel graag versterken door dit onderwerp te verankeren in de kernagenda.
Risico's	De jeugdzorg kent een open-eindefinanciering, waardoor het rekeningresultaat maar beperkt te beïnvloeden is.

9 Bestuursorganen: Algemeen bestuur, dagelijks bestuur, voorzitter, bestuurscommissie jeugd, portefeuillehouders overleggen op diverse beleidsterreinen, klankbordgroep gemeentesecretarissen

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant (Tilburg)[10]	
Doel	Het leveren van een bijdrage aan de publieke gezondheidszorg.
Bevoegdheden	De uitvoering van de gemeentelijke taken die de Wet publieke gezondheid noemt en van de toezichtstaken die de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen kinderopvang noemt. De taken van de GGD zijn verdeeld in een basispakket dat (met lokale accenten) voor alle deelnemers geldt en facultatieve plustaken. Het basispakket wordt jaarlijks door het algemeen bestuur (AB) van de GGD vastgesteld.
Vertegenwoordiging	Wethouder Suzan Mandemakers is lid van het dagelijks bestuur (DB).
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan inlichtingen vragen aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De raad kan daarnaast verantwoording vragen aan het door de gemeente aangewezen lid voor het gevoerde beleid en/of een zienswijze geven over de begroting en wijzigingen daarvan die leiden tot een verandering van de gemeentelijke bijdrage.
Afspraken over doelen en prestaties	1. *Regionale nota publieke gezondheid 2020 – 2023:* Op hoofdlijnen richt het gezondheidsbeleid zich op de thema's: a. Gezonde Start (d.w.z. de zwangerschap en de eerste 1000 dagen vanaf de geboorte); b. Gezonde Leefstijl; c. Gezonde Geest; d. Gezonde Omgeving. Doel van het regionale volksgezondheidsbeleid is om gezamenlijk meer gezondheidswinst te behalen, de slagkracht te vergroten en een sterkere verbinding te leggen met andere beleidsterreinen. De ambities worden nagestreefd door in te zetten op 'samenwerken', 'gezonde scholen', 'het versterken van opvoedvaardigheden' en een 'gezonde omgeving'. 2. *Lokaal inzetdocument GGD (jaarlijks)*: Dit document omvat een omschrijving van de lokale inzet van de GGD als het gaat om de diensten Jeugdgezondheidszorg, Gezondheidsbevordering, Preventie en Leefstijl. Deze inzet wordt deels gefinancierd uit het basispakket van de GGD (inwonersbijdrage) en deels uit plusgelden. Dit inzetdocument is feitelijk de lokale uitwerking c.q. het uitvoeringsprogramma van datgene wat als beleid in de regionale nota is opgenomen en wordt jaarlijks geactualiseerd. 3. *Beleidsvisie 2019-2023*: dit is de langetermijnvisie van de GGD voor de komende jaren met daarin beschreven de visie en ambitie.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	In het kader van de Wet publieke gezondheid geeft de GGD Hart voor Brabant onder andere uitvoering aan de jeugdgezondheidszorg (jgz) en diverse preventieprogramma's. Zowel de jgz als de preventieprogramma's hebben als doel het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van zowel kinderen als volwassenen. Een goede gezondheid draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners. De GGD levert hiermee een bijdrage aan de gemeentelijke doelen in het sociale domein zoals het versterken van de zelfredzaamheid, eigen kracht, gezondheid e.d.
Risico's	Geen bijzondere risico's te melden.
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) (Tilburg)[11]	
Doel	Ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West-Brabant.
Bevoegdheden	Er zijn geen bevoegdheden overgedragen. Op het gebied van ondersteunende processen mag het algemeen bestuur samenwerkingen met derden sluiten.

10 Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Grave, Meijerijstad, Oss, Sint-Michielsgestel, Maashorst, Vught, 's-Hertogenbosch, Bernheze, Boekel, Land van Cuijck

11 Loon op Zand, Waalwijk, Heusden, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Altena, Geertruidenberg, Oosterhout, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Moerdijk, Etten-Leur, Zundert, Rucphen, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht

Vertegenwoordiging	Burgemeester Van Aart is lid van het Dagelijks Bestuur. Besluiten worden bij meerderheid genomen. Bij besluiten over begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening, dient deze meerderheid meer dan de helft van de omzet te vertegenwoordigen.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de besteding van een eventueel jaarrekeningsaldo.
Afspraken over doelen en prestaties	De OMWB voert landelijke basistaken uit aan de hand van de landelijke VTH-criteria. Over de uitvoering hiervan worden jaarlijks schriftelijke afspraken gemaakt.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Naast de wettelijke basistaken heeft Loon op Zand overige taken op het gebied van het vergunningverlening en toezicht structureel bij de OMWB weggelegd. De afdeling RO vraagt milieuadviezen over ruimtelijke plannen bij de OMWB. Op incidentele basis wordt de OMWB ingehuurd.
Risico's	Geen risico's te melden.

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) (Tilburg)[12]	
Doel	De Veiligheidsregio Midden- en West Brabant (VRMWB) behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: a. brandweerzorg; b. geneeskundige hulpverlening; c. rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. het voorzien in een gemeenschappelijke meldkamer.
Bevoegdheden	- het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis; - het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; - het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweerzorg; - het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijdingen de crisisbeheersing; - het instellen en in stand houden van een brandweer; - het instellen en in stand houden van een GHOR; - het voorzien in de meldkamerfunctie; - het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; - het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties; - het vaststellen van het regionaal risicoprofiel; - het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een beleidsplan; het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een brandrisicoprofiel en het behorende dekkings- en spreidingsplan - het vaststellen van rampbestrijdingsplannen voor zover dit bij Algemene maatregel van Bestuur voorgeschreven is; het zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, als bedoeld in artikel 1 onder e Wet publieke gezondheid alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Van Aart is lid van het algemeen bestuur[13].
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om bij vaststelling van het regionaal beleidsplan (incl. regionaal risicoprofiel) en de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo een zienswijze in te dienen.
Afspraken over doelen en prestaties	In het meerjarenbeleidsplan staan, in de vorm van pijlers, de doelstellingen van de VRMWB geformuleerd. Deze formuleert de VRMWB als volgt:

12 Loon op Zand, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Altena, Geertruidenberg, Oosterhout, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Moerdijk, Etten-Leur, Zundert, Rucphen, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht, provincie Noord-Brabant

13 Bestuursorganen: algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur kan commissies van advies en bestuurscommissies instellen.

	1. Stimuleren van een redzame samenleving De basis van een veilige en veerkrachtige samenleving zijn de mensen die er wonen, werken, ondernemen en studeren. In een redzame samenleving is iedereen zich bewust van (brand)veiligheid en weten zij wat zij daaraan zelf kunnen bijdragen. **2. Bijdragen aan een veilige leefomgeving** Een veilige leefomgeving creëer je niet alleen, maar samen. Inwoners, onder - nemers, zorg- en hulpverleners, ieder - een draagt zijn steentje bij. De regierol ligt bij de gemeenten. We adviseren gemeenten in een vroeg stadium over het beheersen van risico's om incidenten, rampen en crises te voorkomen. We blijven ons advies verbeteren door onze informatiepositie te versterken. Het Veiligheid Informatie Knooppunt (VIK) is hier een voorbeeld van. Dit informatie gestuurd adviseren passen we toe op specifieke thema's en/of gebiedsgericht. 3. **Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet** Wij bieden slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg bij incidenten, rampen en crises. Daarbij ondersteunen we onze bestuurders, die verantwoordelijk zijn voor de beheersing van een crisis, bestrijding van een calamiteit en zorg hebben voor hun bevolking. Daarbij zet de VRMWB in op een wendbare en duurzame organisatie.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	De gemeente Loon op Zand is op basis van de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de crisisbeheersing in de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand trof, samen met de colleges van de andere gemeenten in de regio, een gemeenschappelijk regeling onder de naam "Veiligheidsregio Midden- en West Brabant".
Risico's	Geen specifieke risico's

Baanbrekers (Waalwijk)[14]	
Doel	- Baanbrekers streeft naar een zo hoog mogelijke participatie van inwoners van de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk. - De focus ligt vooral op het zoveel mogelijk naar een reguliere baan helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. - Voor mensen waarbij dit niet haalbaar is, biedt Baanbrekers beschut werk aan. - Daarnaast verstrekt Baanbrekers onder andere de uitkeringen en bijzondere bijstand. Belangrijke waarden voor de uitvoeringsorganisatie zijn zelfredzaamheid, duurzame samenwerking en sociale innovatie.
Bevoegdheden	Aan Baanbrekers zijn de bevoegdheden tot regeling en bestuur overgedragen voor de uitvoering van: - De Participatiewet (P-wet) - Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) - Wet sociale werkvoorzieningen (Wsw) - Het oprichten, exploiteren en in stand houden van activiteiten voor industriële werkzaamheden, facilitaire dienstverlening, detailhandel, detacheringen en trajectbegeleiding. Deze activiteiten zijn gericht op het behouden en bevorderen van de arbeidsbekwaamheid en arbeidsfitheid van kandidaten en werknemers. Dit mede met het oog op het kunnen gaan verrichten van arbeid onder zo regulier mogelijke omstandigheden. Daarnaast kunnen bepaalde taken verricht worden voor één of meerdere gemeenten, indien daarom verzocht wordt en het algemeen bestuur dit

14 Loon op Zand, Heusden, Waalwijk

	verzoek inwilligt. Deze taken worden op basis van een overeenkomst uitgevoerd.
Vertegenwoordiging	Namens het college van de gemeente Loon op Zand zijn aangewezen: - Wethouder Suzan Mandemakers - Wethouder Jan Brekelmans - Plaatsvervanger: wethouder Tess van der Wiel Namens de raad van de gemeente Loon op zand zijn aangewezen: - Wim Veldkamp - Kees Grootswagers Plaatsvervangers: Marianne Verschure en Kiki van Eijndhoven-Brekelmans
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om bij vaststelling van de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad koos uit haar midden bovengenoemde twee leden van het algemeen bestuur en hun plaatsvervangers aan. Deze AB-leden hebben een verbindende rol tussen de raad en Baanbrekers.
Afspraken over doelen en prestaties	In de gemeenschappelijke regeling staat dat de deelnemende partijen verantwoordelijk zijn voor het integraal en strategisch beleid op de terreinen participatie, activering en re-integratie. Ze vertalen deze visie in een opdracht aan Baanbrekers. Baanbrekers stelt op basis hiervan een meerjarenplan vast. Om mensen stappen te laten zetten naar en op de arbeidsmarkt biedt Baanbrekers begeleiding en bemiddeling (in-, door- en uitstroom). De inzet moet leiden tot zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie (inclusie). Het streven is dat mensen zo goed mogelijk gebruik maken van hun capaciteiten en mogelijkheden om aan de slag te gaan op een zo regulier mogelijke werkplek. Om dit te bereiken worden de inhoudelijke kaders jaarlijks vastgelegd in de kaderbrief die tot stand komt in nauw overleg met de 3 gemeenten. Deze wordt vervolgens vertaald naar een (meerjaren)begroting waar de raad een zienswijze op kan indienen. Deze cyclus wordt afgesloten met een jaarrekening, waarin Baanbrekers beleidsmatig en financieel verantwoording aflegt.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Wij vinden het als gemeente belangrijk dat onze inwoners zoveel als mogelijk participeren. Baanbrekers levert hierin een bijdrage aan de gemeentelijke doelen door inwoners (waar mogelijk) naar zo regulier mogelijk werk te begeleiden. Dit sluit aan bij de doelen in het sociale domein zoals het versterken van de zelfredzaamheid, eigen kracht, gezondheid e.d.
Risico's	De doelgroep en de daarmee samenhangende uitgaven zijn afhankelijk van de heersende conjunctuur. Doordat de BUIG[15] wordt samengesteld door middel van een objectief verdeelmodel, loopt deze niet mee met het aantal uitkeringsgerechtigden. Hierop hebben wij geen invloed. Hierdoor zijn er schommelingen te zien in de inkomsten en daarmee in de bijdrage van ons als gemeente.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) (Tilburg)[16]	
Doel	Het (doen) verlenen van ambulancezorg.
Bevoegdheden	Alle bevoegdheden die nodig zijn om zijn taken (het verlenen van ambulancezorg en het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg uit te voeren.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Hanne van Aart is lid van het algemeen bestuur.
Rol gemeenteraad	De gemeenteraad kan inlichtingen vragen aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De raad kan daarnaast verantwoording vragen aan het door de gemeente aangewezen lid voor het gevoerde

15 BUIG is de gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bijzondere Bijstand Zelfstandigen en het betalen van de loonkostensubsidies).
16 Loon op Zand, Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Maashorst, Meijerijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert.

	beleid en/of een zienswijze geven over de begroting en wijzigingen daarvan die leiden tot een verandering van de gemeentelijke bijdrage.
Afspraken over doelen en prestaties	Omdat de ambulancezorg op grond van de Wet ambulancezorg door de zorgverzekeraars wordt bepaald, maken zij afspraken met de RAV over het niveau van dienstverlening en de bijbehorende kosten.
Relatie met gemeentelijke doelstellingen	Gelet op de financiering van de ambulancezorg door de zorgverzekeraars, is de bijdrage van de RAV aan gemeentelijke doelstellingen beperkt.
Risico's	Geen bijzondere risico's te melden.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (Den Haag)	
Maatschappelijk belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG draagt met de gespecialiseerde dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
Bestuurlijk belang	Onze gemeente heeft zeggenschap via het stemrecht op aandelen (één stem per aandeel). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beleidsvoornemens	Niet van toepassing.
Risico's	Geen risico's te melden. Creditrating bijvoorbeeld Standard & Poor's: AAA (heel goed).

Brabant Water NV ('s-Hertogenbosch)	
Maatschappelijk belang	Brabant Water voorziet ruim 2,4 miljoen inwoners van vrijwel heel Noord-Brabant van drinkwater. Jaarlijks verzorgen de 34 waterproductiebedrijven de winning en zuivering van circa 200 miljoen m3 water. Via een hoofdleidingnet van bijna 17.000 kilometer komt het drinkwater bij ruim 1.070.000 klanten thuis. Brabant Water levert een bijdrage aan het waarborgen van een goede volksgezondheid, de zorg voor het milieu en aan de economische ontwikkeling in het voorzieningsgebied.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beleidsvoornemens	Niet van toepassing.
Risico's	Geen risico's te melden.

Exploitatie De Werft en De Wetering (Kaatsheuvel)	
Maatschappelijk belang	Het toegankelijk houden van binnensportaccommodaties in de kernen Kaatsheuvel en Loon op Zand.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder.
Beleidsvoornemens	Er zijn vanuit de gemeente geen beleidsvoornemens geformuleerd.
Risico's	- Als gevolg van het faillissement van LOZ Accommodatiebeheer is het mogelijk dat EWW B.V. uitstaande vorderingen niet volledig ontvangt. Met de eventuele gevolgen van dit faillissement is in de gemeentelijke jaarrekening rekening gehouden in de voorziening faillissementen. - In het kader van horizontaal toezicht is de fiscal positie van EWW B.V. ter beoordeling voorgelegd aan de Belastingdienst. Als de Belastingdienst niet instemt met de werkwijze, is het mogelijk dat btw die eerder is verrekend moet worden terugbetaald. In het gemeentelijke risicoprofiel is hiermee rekening gehouden, zie paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financieel beeld verbonden partijen

Partij	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat
	1-1-22	31-12-22	1-1-22	31-12-22	2022
Regio Hart van Brabant[17]	103	103	1.076	1.816	622
GGD Hart voor Brabant	7.749	7.736	23.834	20.068	49
OMWB	2.918	3.614	3.285	4.060	583
Veiligheidsregio MWB	18.703	16.476	47.802	51.465	941
Baanbrekers	2.892	2.936	32.686	31.329	212
RAV	14.180	14.293	143.995	29.564	221
BNG (cijfers jaarrekening 2021)	5.062	4.615	518	107.459	3.824
Brabant Water NV (cijfers 2021)	674.183	684.676	511.876	529.584	0
EWW BV	-75	-58	2.183	2.753	17

17 Bestuurscommissie jeugd en Midpoint zijn onderdeel van de financiële positie van GR Regio Hart van Brabant.

Paragraaf 7. Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid van de gemeente Loon op Zand in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de jaarrekening. Ten opzichte van de programmabegroting zijn alle grondexploitaties geactualiseerd en waar nodig herzien.

Grondbeleid

Het beleid van de gemeente Loon op Zand op het gebied van grondzaken is vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2017. Met het grondbeleid wordt nagestreefd de ruimtelijke opgave met betrekking tot de verschillende beleidsprogramma's te realiseren of te faciliteren. Daarnaast is in het grondbeleid vastgelegd hoe er op een verstandige manier omgegaan dient te worden met de beschikbare financiële middelen. Naast de Nota Grondbeleid zijn in tabel 1 ook de overige vigerende beleidsdocumenten weergegeven die betrekking hebben op het grondbeleid van de gemeente. Dit jaar wordt gestart met het opstellen van een nieuwe Nota Kostenverhaal die aansluit bij de Omgevingswet.

Tabel 1: Overzicht grondbeleid gemeente Loon op Zand

beleid	omschrijving	vastgesteld	actualisatie/ herziening
Nota Grondbeleid	Richtinggevend en kaderspellen bij gebiedsontwikkeling met een faciliterend grondbeleid als primaire beleidsrichting.	2017	2023
Notitie Grondprijzen	Jaarlijkse vaststelling van grondprijzen.	2020	2023
Nota Kostenverhaal	Beleid met betrekking tot het kostenverhaal van bovenplanse kosten en ruimtelijke ontwikkelingen.	2016	2023
Beleid uitgifte reststroken en handhaving gemeentelijke eigendommen	Beleid met betrekking tot verkoop snippergroen en handhaving gemeentelijke eigendommen.	2013	n.t.b.
Exploitatieverordening	Bevat de voorwaarden waaronder de gemeente medewerking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van gronden. Alleen van toepassing op overeenkomsten gesloten voor 1 juli 2008.	2005	n.v.t.

Per 31 december 2022 telde het grondbedrijf 24 projecten. Deze projecten dragen bij aan de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente. De meeste projecten dragen daarnaast ook bij aan het beleid op het gebied van wonen en/of economie. Een kleiner aantal projecten dragen bij aan maatschappelijke voorzieningen op het vlak van onderwijs, sport, cultuur, recreatie en infrastructuur.

Ontwikkelingen

De markt voor koopwoningen werd ook in 2022 gekenmerkt door stijgende prijzen en een beperkt aanbod. Ook blijft de complexiteit van gebiedsontwikkelingen complex en risicovol. Afgelopen jaar heeft de oorlog in Oekraine een onverwachte mondiale economische verandering teweeg gebracht. De inflatie is sterk gestegen en de ontwikkelingen op de woningmarkt zijn grilliger geworden. De geprognosticeerde uitgifte van woningbouwkavels is in 2022 niet behaald. In Westwaard is in 2022 voor ca. 22 stuks aan woningbouwkavels in duur en goedkoop segment uitgegeven, dit is iets (3 stuks) minder dan geprognosticeerd. Binnen de overige grondexploitaties zijn alle woningbouwkavels reeds verkocht. Het aantal nieuwe woningbouwinitiatieven blijft op peil. Met de provincie zijn prestatieafspraken gemaakt. Ook heeft de provincie besloten nieuwe initiatieven die niet voldoen aan de stikstofvereisten voorlopig niet meer te honoreren. De Woonvisie uit 2016 en een duidelijke prioritering van de projecten moet zorgen dat er kwantitatief en kwalitatief aangesloten wordt op de vraag naar (nieuwbouw)woningen. De locaties waar de gemeente zelf woningbouwkavels kan uitgeven en maximaal kan sturen op de vastgestelde beleidsdoelen worden minder. Op dit moment zijn er alleen nog maar kavels beschikbaar binnen het project Westwaard. Om ook op de middellange- en lange termijn meer te kunnen sturen op de verschillende beleidsdoelen

worden verschillende mogelijkheden onderzocht om op nieuwe locaties gemeentelijke bouwkavels te kunnen uitgeven. Daarnaast wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om projectontwikkelaars scherpere kaders mee te geven bij de ontwikkeling van woongebieden. Hiervoor moet ook het instrumentarium de nota kostenverhaal uit 2016 worden herzien.

De marktomstandigheden voor bedrijventerreinen zijn in 2022 uiterst gunstig gebleken. Dit heeft zich in 2022 vertaald in een gronduitgifte van ca. 0,5 ha. Hiermee is de huidige voorraad bouwrijpe bedrijfskavels zo goed als uitgeput. Om ook voor de middellange en lange termijn kavels beschikbaar te houden voor onze ondernemers is het essentieel dat er wordt gestart met de voorbereiding van de volgende fase van Bedrijvenpark Kaatsheuvel. Een onderzoek naar de behoefte bedrijfshuisvesting is opgestart.

Het is nog steeds een uitdaging om het geprognosticeerde aantal kavelverkopen jaarlijks te halen. Dit heeft te maken met een grotere vraag vanuit de markt ten opzichte van de beschikbare ambtelijke capaciteit die nodig is bij de planvorming, de uitvoering en de realisatie van nieuwe plannen. Dit zorgt voor stijgende investeringskosten en voor langere doorlooptijden. In sommige gevallen wordt gedurende de planvorming uiteindelijk toch afgezien van realisatie.

Resultaten grondexploitatie

Bouwgronden in exploitatie
De grondexploitaties zijn begin 2022 geactualiseerd en waar nodig herzien. In tabel 2 worden de resultaten samengevat. Onder tabel 2 volgt een beknopte technische toelichting op de cijfers.

Tabel 2: Resultaten en verliesvoorzieningen bouwgronden in exploitatie (bedragen x € 1.000,=)

nr.	Project	boekwaarde 31-12-2022	verwacht eindsaldo	eindjaar	verlies voorziening*
1102	2e fase "De Els"	-421	-533	2023	-533
1176	De Hooivork II	-80	-92	2023	-92
1185	Westwaard (Sweensstraat West)	1.051	224	2028	0
1107	Bedrijvenpark Kaatsheuvel	-1.743	-616	2026	-616
	Totaal	-1.194	-1.117		-1.241

* De bedragen in deze kolom betreffen de totale verliesvoorziening die getroffen is per project. In de laatste alinea van pagina 3 worden de verschillen ten opzichte van vorig jaar toegelicht.

De boekwaarden geven aan in welke mate er in projecten is geïnvesteerd. Het ‘’verwacht eindsaldo’’ betreft het verwachte resultaat op eindwaarde in het jaar dat het project naar verwachting afgesloten wordt. Een verliesvoorziening is noodzakelijk wanneer het te verwachten eindsaldo negatief is.

Voor de bouwgronden in exploitatie wordt gerekend met eenduidige parameters. Hieronder zijn de gehanteerde parameters in de grondexploitaties weergegeven:

Rente	1,94%
Kostenstijging	6,00%
Opbrengstenstijging woningbouw	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijventerrein	2,00%

Met betrekking tot de toerekening van rente wordt een percentage gehanteerd van 1,94%. Ten opzichte van vorig jaar is het percentage met ca. 0,34% afgenomen. De CBS-cijfers met betrekking tot inflatie en BDB-cijfers voor de prijsindex van grond-, weg- en waterbouw (GWW) over het afgelopen jaar zijn geraadpleegd om de ramingen van prijspeil 1-1-2022 naar prijspeil 1-1-2023 te brengen. De algemene inflatie over 2022 bedroeg ca. 10%. De prijsindex van grond-, weg- en waterbouw (GWW) bedroeg ca. 14%.

Om te komen tot een redelijke parameter voor de gemiddelde kostenstijging op langere termijn is de ‘’Outlook grondexploitaties 2023’’ gepubliceerd door adviesbureau in de ruimtelijke ontwikkeling Metafoor geraadpleegd. Een gemiddelde kostenstijging van 6% past binnen de aangegeven bandbreedtes voor de korte, middellange en lange termijn.

Met betrekking tot de opbrengstenstijging is een onderscheid gemaakt tussen woningbouw en bedrijventerreinen. De gehanteerde parameters voor opbrengstenstijging zitten aan de onderkant van de bandbreedtes aangeven in de ‘’Outlook grondexploitatie 2023’’. Hiermee is gekozen voor een behoudende insteek. Bij projecten waar de opbrengsten en de opbrengstenstijging contractueel zijn vastgelegd wordt de parameter aan de contractuele afspraken aangepast.

Bij bouwgronden in exploitatie is prijspeil 1 januari 2023 gehanteerd. Prijsstijgingen worden doorberekend vanaf 1 januari 2023.

Faciliterende projecten
Naast de ‘’bouwgronden in exploitatie’’ wordt ook faciliterend grondbeleid toegepast waarbij de gemeente de conform de Wet ruimtelijke ordening de kosten verhaald. Dit betekent dat er in financiële zin gestuurd wordt op een neutraal eindsaldo.

In 2022 zijn geen projecten afgesloten hierdoor wordt er geen verliesvoorziening getroffen voor de faciliterende projecten.

Per project wordt in tabel 3 aangegeven of er sprake is van een overeenkomst en welk type overeenkomst het betreft. Voor een aantal projecten is het eindjaar onbekend. Dit heeft een tweetal oorzaken. Projecten zonder overeenkomst en projecten met een initiatiefovereenkomst hebben nog geen concrete planning. Daarnaast liggen een aantal projecten stil waarbij de voortgang afhankelijk is van de initiatiefnemer.

In 2022 zijn drie nieuwe faciliterende projecten toegevoegd. Het betreft de projecten Bestemmingsplan Erastraat (22600) en van Roosmaelen terrein (22601) en Hooivork 3 (22603). Er zijn in 2022 geen faciliterend project afgesloten. Voor een aantal projecten zal in 2023 de eindfactuur worden opgemaakt. Per 31-12-2023 zullen deze projecten worden afgesloten.

Tabel 3: Faciliterende projecten (bedragen x € 1.000,=)

nr.	Project	over-eenkomst	boekwaarde 31-12-2022	eindjaar	verlies voorziening*
Faciliterend met overeenkomst:					
			-		
1501	Woningbouw Kasteelweide**	exploitatie	0	2023	0
1541	Van Lier Park	initiatief	-13	2023	0
1543	Berndijksestraat 14	exploitatie	18	2023	0
1545	Vossenberg	exploitatie	13	n.t.b.	0
1547	Woningen Braakakker Kinkenpolder	initiatief	-1	n.t.b.	0
1548	Hoofdstraat - Dr. van Beurdenstraat	exploitatie	13	2023	0
1549	Pr.Hendrikstraat-Gasthuisstraat	exploitatie	-3	n.t.b.	0
1550	CPO Hogemast Ecliptica/Kloosterstr.	initiatief	-1	2025.	0
1551	Park Wijtenburg	initiatief	-28	n.t.b.	0
1552	SalmRijck	initiatief	-51	n.t.b.	0
22600	Best plan Erasstraat 105-107	initiatief	0	n.t.b.	
22601	V Roosmaelen terrein	Initiatief	-2	n.t.b.	
22602	Hooivork 3	Initiatief	0		
Faciliterend met overeenkomst (economie):					
1518	Hoge Steenweg 58-64	exploitatie	6	2023	0
1526	Herontwikkeling Peperstraat 21-25	exploitatie	-90	2023	0
1535	Wereld van de Efteling 2030	exploitatie	-10	2030	0
1539	Hotelzone Horst	initiatief	-17	n.t.b.	0
1540	Van Son en Koot	initiatief	-6	n.t.b.	0
1544	Zuidelijke Ontsluiting WvdE 2030	Exploitatie	0	2030	0
1546	Vakantiepark Droomgaard Europarcs	initiatief	-5	2023	0
Faciliterend zonder overeenkomst					
		geen			
Faciliterend zonder overeenkomst (economie)					
	Klooster Erasstraat	geen	-16	2023	0
	Totaal		-193		0

* De bedragen in deze kolom betreffen de totale verliesvoorziening die getroffen is per project. In de laatste alinea van deze pagina worden de verschillen ten opzichte van vorig jaar toegelicht

Verliesvoorzieningen bouwgronden in exploitatie en faciliterende gronden
De verliesvoorzieningen op bouwgronden in exploitatie (tabel 2) zijn ten opzichte van de jaarrekening 2021 in 2022 afgenomen met ca. € 116.000,-. De afname van de verliesvoorziening kent de oorzaak door het verbeteren van het resultaat van grondexploitaties Bedrijvenpark Kaatsheuvel, dit compenseert een verslechtering van de

resultaten van De Els 2 en Hooivork 2 en leidt per saldo tot een afname van de verliesvoorziening van ca. € 116.000,-.

Strategische gronden en ruilgronden
Naast grondexploitaties en faciliterende projecten heeft de gemeente nog andere gronden in haar bezit die op verschillende wijzen kunnen worden ingezet ten behoeve van het grondbeleid, zogenaamde strategische gronden en ruilgronden. Deze gronden kunnen op termijn ingezet worden voor ruimtelijke ontwikkelingen.
In tabel 4 wordt een overzicht gegeven van de strategische- en ruilgronden. De complexen 1301, 1143, en 1302 blijven naar verwachting de komende jaren in portefeuille als strategische grondposities. Complex 1143 betreffen grondposities voor mogelijk de volgende uitbreiding van Bedrijvenpark Kaatsheuvel.

Tabel 4: Strategische gronden en ruilgronden (bedragen x € 1.000,=)

nr.		Naam	oppervlakte	boekwaarde 31-12-2022
Materiële vaste activa				
	1301	Verspreide bouwkavels	490	-27
	1143	Kets West II 2e fase	40.120	-230
	1171	Sweenstraat	1650	-15
Voorraad ruilgronden				
	1302	Verspreide percelen	30.420	-800
		Totaal	72.680	-1.072

Winstnemingen
Winsten conform de richtlijnen van het BBV worden genomen op basis van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Richtlijnen vanuit de BBV verplichten gemeenten sinds 2016 om onder voorwaarden tussentijds winst te nemen. In het grondexploitatieproject Westwaard is over het jaar 2022 een tussentijdse winst genomen van € 170.000 en wordt toegevoegd aan de ‘’algemene reserve’’.

Risico’s en weerstandsvermogen
In tabel 5 zijn de risicobedragen opgenomen die niet zijn meegenomen in de resultaten/waardering van de projecten. Deze risico’s moeten opgevangen worden door het weerstandsvermogen van de gemeente. In paragraaf 2 ‘’Weerstandsvermogen en risicobeheersing’’ van de jaarrekening wordt in beeld gebracht in welke mate de risicobedragen uit tabel 6 opgevangen kunnen worden. Omdat de grootste risico’s in de ‘’bouwgronden in exploitatie’’ zitten zijn deze per project weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Risico’s bouwgronden in exploitatie (bedragen x € 1.000,=)

nr.	Naam	bedrag
1102	2e fase "De Els"	-23
1176	De Hooivork II	-10
1185	Westwaard (Sweensstraat West)	-675
1107	Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West II 1e fase)	-40
divers	Faciliterende projecten	-20
divers	Strategische gronden en ruilgronden	0
	Totaal	-768

De risico’s zijn afgenomen met ca. € 1,1 mln. Dit heeft met name te maken met een afname van het risicoprofiel van Westwaard door de verdere voortgang van het plan zoals de uitgifte/verkoop en aanleg van fase 1. Het risicoprofiel van de andere grondexploitaties is afgenomen door de voortgang van deze projecten. Er bestaat een algemeen marktrisico dat door algemene economische ontwikkelingen de vraag naar woningen en bedrijven stagneert. Ook de vergaande afgekondigde beperkingen als gevolg van CO^2 , mede ingegeven door de beperking door de Provincie kan een vertragende werking hebben. Daarnaast hebben we afgelopen jaar mede door de oorlog in Oekraine een sterkere inflatie gehad dan voorheen voorspeld. Het valt niet uit te sluiten dat nieuwe ontwikkelingen een nieuw effect zullen hebben op kosten in de grondexploitaties.

In de gemeente Loon op Zand wordt het benodigde en het beschikbare weerstandsvermogen op gemeenteniveau bepaald. De risico-inschatting van het grondbedrijf is hier een onderdeel van. Het beschikbare weerstandsvermogen van de gemeente wordt in de jaarrekening 2022 beoordeeld als ruim voldoende (zie paragraaf 2 weerstandsvermogen).

Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

ACTIVA (x €1.000)	2022	2021
Vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	81	22
Totaal immateriële vaste activa	**81**	**22**
Investeringen met een economisch nut	26.415	27.943
Investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	14.526	12.694
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.855	13.802
Totaal materiële vaste activa	**56.796**	**54.440**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	197	197
Leningen aan woningbouwcorporaties	595	658
Leningen aan deelnemingen	0	5.899
Overige langlopende leningen	285	426
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	260	245
Totaal financiële vaste activa	**1.338**	**7.425**
Totaal vaste activa	**58.215**	**61.886**
Vlottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.194	1.056
Minus verliesvoorziening verlieslatende complexen	*-1.117*	*- 1.356*
Ruilgronden	800	708
Totaal voorraden	**877**	**407**
Vorderingen op openbare lichamen	5.135	5.360
Uitzettingen in ‘s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.186	2.681
Overige vorderingen	2.284	3.376
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	665	171
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**12.270**	**11.588**
Kassaldi	1	1
Banksaldi	151	154
Totaal liquide middelen	**153**	**155**
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen		0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	2.776	1.543
Totaal overlopende activa	**2.776**	**1.543**
Totaal vlottende activa	**16.076**	**13.693**
TOTAAL ACTIVA	74.291	75.579
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat.	0	0

PASSIVA (x €1.000)	2022	2021
Vaste passiva		
Algemene reserve	13.851	8.793
Bestemmingsreserves	8.312	9.444
Rekeningsaldo (gerealiseerd resultaat)	5.092	3.988
Totaal eigen vermogen	**27.255**	**22.224**
Voorzieningen	**12.672**	**12.693**
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	16.016	23.924
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	9.375	10.000
Totaal vaste schulden	**25.391**	**33.924**
Totaal vaste passiva	**65.318**	**68.842**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	3
Overige schulden	3.378	4.196
Totaal netto vlottende schulden	**3.378**	**4.199**
Nog te betalen bedragen	3.089	1.849
Vooruitontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek doel van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.346	512
Overige vooruitontvangen bedragen	159	178
Totaal overlopende passiva	**5.595**	**2.539**
Totaal vlottende passiva	**8.973**	**6.738**
TOTAAL PASSIVA	74.291	75.579
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	141.275	86.569

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden opgenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Formeel is het niet toegestaan voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Als gevolg hiervan worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld ziektenkostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van de betrokken investering. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
- *Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven*
  Investeringen die grotendeels of meer worden gedaan voor riolering worden op de balans opgenomen in een aparte categorie onder de investeringen met economisch nut: “investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.”
- *Overige investeringen met economisch nut*
  Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.
- *Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut*
  Deze materiele vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (“kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen” in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.
Van een “deelneming” is sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Investeringen die aan slijtage onderhevig zijn, schrijven we lineair af in de verwachte gebruiksduur. Daarbij wordt rekening gehouden met eventuele restwaarde. Met afschrijven wordt gestart in het jaar volgend op het jaar waarin de investering gereed komt/wordt verworven.

De materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in maximaal:
- 60 jaar: leidingen, gemalen en bouwwerken
- 50 jaar: duikers
- 45 jaar: gesloten en open verharding
- 40 jaar: nieuwbouw en ingrijpende renovatie, verlichtingspalen
- 25 jaar: restauratie, verbouwingen en aankoop gebouwen, straatmeubilair
- 20 jaar: fiets- en voetpaden, aanleg groenvoorzieningen (incl. sportvelden)
- 15 jaar: armaturen verlichting, kantoormeubilair, technische installaties, elektrisch/mechanische installaties, Containers (afval)
- 10 jaar: onderwijsmeubilair, 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen, zware transportmiddelen en aanhangwagens, telefooninstallaties, audiovisuele apparatuur raadszaal
- 5 jaar: personenauto’s, automatiseringsapparatuur
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven

Hierboven zijn de meest voorkomende activiteiten genoemd, in uitzonderlijke gevallen kan hiervan afgeweken worden. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer echter de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs, wordt een verliesvoorziening getroffen voor het volledige verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. De verliesvoorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bouwgrond in exploitatie
De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van het actief worden toegerekend. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Faciliterend grondbeleid
Dit betreft bestede kosten (onder andere ambtelijke uren en nog door te belasten kosten) voor projecten waarbij het kostenverhaal op grond van een overeenkomst is geborgd. Faciliterend grondbeleid is verwerkt onder de overlopende activa/passiva en opgesplitst in faciliterend zonder overeenkomst zijnde nog te verhalen kosten en faciliterend met overeenkomst zijnde nog te verrekenen kosten / vooruitontvangen bedragen.

Ruilgronden
De ruilgronden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van het actief worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde. Indien en voor zover nodig wordt een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid van vorderingen. Deze voorziening wordt als waardecorrectie in mindering gebracht op de waarde van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen en overlopende activa
De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voor de post nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel wordt het verloop per uitkering in de jaarrekening in een overzicht weergegeven.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen worden gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij wordt rekening gehouden met de geformuleerde kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is gewaardeerd op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met de aflossingen.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva vindt plaats tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Buiten de balanstelling wordt het bedrag van borgstellingen of garantiestellingen opgenomen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaat uit:

(x €1.000)	2022	2021
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	81	22
Totaal immateriële vaste activa	**81**	**22**

	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Herrubri-cering	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0							0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	22	59						81
Totaal	**22**	**59**						**81**

Toelichting op de belangrijkste mutaties:
- De investeringen betreffen kosten voor de voorbereidingen van nieuwbouw De Vaert en herontwikkeling Westkant.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit:

(x €1.000)	2022	2021
Investeringen met een economisch nut	26.415	27.943
Investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	14.526	12.694
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.855	13.802
Totaal materiële vaste activa	**56.796**	**54.440**

Investeringen met economisch nut
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut.

(x €1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Herrubri-cering	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	1.861	1						1.862
Woonruimten	38			3				34
Bedrijfsgebouwen	18.718	1.232		679			935	18.336
Machines, apparaten en installaties	4.474	98		402			313	3.857
Vervoermiddelen	355	21		80				297
Overige materiële vaste activa	2.496	44		357			155	2.029
Totaal	**27.943**	**1.396**		**1.521**			**1.402**	**26.415**

Investeringen:
Bedrijfsgebouwen
De investeringen in bedrijfsgebouwen betreffen de kosten voor De Wetering, herijking flexibel kantoorconcept en de frisse scholen.

Machines, apparaten en installaties:
De investeringen in machines, apparaten en installaties betreffen de kosten voor De Wetering, de Zoutloods en vervanging van koffieautomaten.

Vervoermiddelen
De investeringen in vervoermiddelen betreffen de kosten voor de aanschaf van een MAN vrachtwagen.

Overig
De investeringen in overig betreffen de kosten voor De Wetering en Software verbeterplan burgerzaken.

Afwaarderingen:

Dit betreft de afboeking van de projectkosten van de Wetering. Het in december 2021 vastgestelde plan bleek niet uitvoerbaar. De kosten waren geactiveerd hebben daarmee geen directe relatie meer met de uiteindelijke ontwikkeling van de Wetering en zijn daarom afgeboekt.

Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut waarvoor een heffing geheven kan worden.

	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken (riool)	12.694	2.103		272			14.526
Totaal	**12.694**	**2.103**		**272**			**14.526**

Riolering:
De investeringen in riolering hebben o.a. betrekking op Heiakker, Loonsevaert, relining vrijverval, Vossenbergselaan en Sweenstraat en ondergrondse containers.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut.

	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	11.807	1.937		430	110	36	13.168
Machines, apparaten en installaties	156			12			145
Overige materiële vaste activa	1.839	791		88			2.543
Totaal	**13.802**	**2.728**		**530**	**110**	**36**	**15.855**

Grond- weg- en waterbouwkundige werken:
De investeringen in grond- weg- en waterbouwkundige werken betreft onder andere:

	Investering	Bijdrage derden
Voorbereiding Snelfietspad Waalwijk - Loon op Zand – Tilburg	140	
Verkeer Loonsevaert en Leo XII-straat	520	
Linten Kaatsheuvel	67	
Groen Heiakker	104	
Groen Loonsevaert en Leo XII-straat	81	
Groen Vossenbergelaan	125	
Levensduurverlengend groot onderhoud	564	
Fietspad van Haestrechtstraat-Wielstraat	508	
Reconstructie Lage Zandschel	255	
Reconstructie Moleneind	162	
Ecliptica aanleggen 4 plateaus	69	56
Levensduurverlengend onderhoud	406	

De bijdragen van derden betreffen subsidies van de Provincie Noord-Brabant.

sAfwaarderingen:
Dit betreft de afboeking van de projectkosten van de Wetering. Het in december 2021 vastgestelde plan bleek niet uitvoerbaar. De kosten waren geactiveerd hebben daarmee geen directe relatie meer met de uiteindelijke ontwikkeling van de Wetering en zijn daarom afgeboekt.

Overige materiële vaste activa:
De investeringen in overige materiële vaste activa betreft onder andere:

	Investering
Vervanging openbaar groen	500
Vervanging speelvoorzieningen	87

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat uit:

(x €1.000)	2022	2021
Kapitaalverstrekkeingen aan deelnemingen	197	197
Leningen aan woningbouwcorporaties	595	658
Leningen aan deelnemingen	0	5.899
Overige langlopende leningen	285	426
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	260	245
Totaal financiële vaste activa	**1.338**	**7.425**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa.

Kapitaalverstrekkingen	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Brabant Water N.V.	102					102
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	95					95
Exploitatie de Werft & de Wetering	0					0
Totaal kapitaalverstrekkingen	**197**					**197**

Leningen aan	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Casade Woondiensten	658			63		595
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.899			5.899		0
Totaal leningen	**6.557**			**5.962**		**595**

Overig	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2022
Bijzonder Bruisend	301			15		285
ECLoZ – Zonnepark Heideweg	125			125		0
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	245			40		206
Duurzame toekomstlening	**0**	**55**				**55**
Totaal overige leningen en uitzettingen	**671**	**55**		**180**		**546**
Totaal financiële vaste activa	**7.425**	**55**		**6.142**		**1.338**

Kapitaalverstrekkingen:
De gemeente Loon op Zand bezit 33.126 aandelen van Brabant Water N.V. met een boekwaarde van € 102.000 en 41.886 aandelen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten met een boekwaarde van € 95.000. De investering van € 130.0000 in de deelneming Exploitatie de Werft & de Wetering vond plaats in 2017 en hiervoor is in 2017 ook een verliesvoorziening gevormd van € 130.000.

Leningen aan woningbouwcorporaties:
Op de doorverstrekte geldleningen aan Casade is in 2021 € 63.000 afgelost.

Leningen aan deelnemingen:
De lening aan N.V. Bank Nederlandse Gemeenten stamt uit 1997 en loopt 25 jaar. De lening is in 2022 geheel afgelost.

Voorraden

De voorraden bestaan uit:

(x €1.000)	2022	2021
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.194	1.056
Minus verliesvoorziening onderhanden werk	*-1.117*	*-1.356*
Ruilgronden	800	708
Totaal voorraden	**877**	**407**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de in exploitatie zijnde complexen.

	Boek-waarde 1-1-2022	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2022	Voorzieni ng verlies-latend complex	Voorziening verlies-latend complex 31-12-2022	Balans-waarde 31-12-2021	Balans-waarde 31-12-2022

						31-12-2021			
p2e fase “De Els	367	54			421	501	533	-134	-112
Kets West II 1e fase	2.399	312	968		1.743	768	616	1.631	1.128
De Hooivork II	73	7			80	88	92	-15	-11
Westwaard	- 1.785	2.125	1.560	170	-1.051			-1.785	-1.051
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**1.054**	**2.497**	**2.528**	**170**	**1.194**	**1.357**	**1.240**	**-301**	**-46**

	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (netto contante waarde)
2e fase “De Els	421	208	99	-533
Kets West II 1e fase	1.743	195	1.399	-616
De Hooivork II	80	11		-92
Westwaard	-1.051	9.673	8.722	224
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**1.194**	**10.087**	**10.220**	**-1.117**

	Boek-waarde 1-1-2022	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2022	Voorziening verlies-latend complex	Balans-waarde 31-12-2022
Verspreide percelen	708	92			800		800
Totaal ruilgronden	**708**	**92**			**800**		**800**

Winstneming
In 2022 is er een tussentijdse winst genomen van € 169.549 voor de grondexploitatie Westwaard.

Voorziening verlieslatende complexen:
In 2022 is de verliesvoorziening voor project “1e fase Kets-West II” verlaagd door verbeterde verwachte resultaten van deze grondexploitatie.
In 2022 zijn de verliesvoorzieningen voor de projecten “2e fase De Els’ en “De Hooivork II” verhoogd door verslechterde verwachte resultaten van deze grondexploitaties.
In 2022 zijn de verliesvoorzieningen van de projecten Amerika-Hoofdstraat, Driestapelenstoel en St. Jozefkerk vrijgevallen i.v.m. afsluiting van deze projecten.

Verspreide percelen
De vermeerdering betreft de aankoop van een stuk grond aan de Klokkenlaan in Loon op Zand.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

(x €1.000)	2022	2021
Vorderingen op openbare lichamen	5.135	5.360
Uitzettingen in ‘s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.186	2.681
Overige vorderingen	2.284	3.376
Rekening-courantverhouderingen met niet financiële instellingen	665	171
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**12.270**	**11.588**

	Stand 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Debiteuren openbare lichamen	2		2	31
BTW-compensatiefonds	5.133		5.133	5.329
Saldo schatkistbankieren	4.186		4.186	2.681
Debiteuren algemeen	2.608	324	2.284	3.376
Stichting stimuleringsfonds volkshuisvesting	219		219	171
Totaal uitzettingen met een rententypische looptijd korter dan één jaar	**12.148**	**324**	**11.823**	**11.588**

De mutatie in de voorziening oninbaarheid komt voort uit het afboeken van meerdere (kleinere) oninbare debiteuren.

Schatkistbankieren

Drempelbedrag[18]

In principe moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden gehouden. Er is een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Voor Loon op Zand is het drempelbedrag voor 2022 € 439.000. Dit is het bedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gebruikt. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. Alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitkomen moeten in de schatkist worden aangehouden. In 2022 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2022 is geweest.

	Verslagjaar 2022			
(1) Drempelbedrag	439			
	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	166	216	157	156
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	273	223	282	283
(3b) = (1) < (2) Overschrijving van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag	**Verslagjaar 2021**	
(4a) Begrotingstotaal lasten verslagjaar	58.549	
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	58.549	
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	0	
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 = drempelbedrag	**439**	**(met een minimum van € 250.000)**

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.909	19.675	14.473	14.395
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a)/(5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**166**	**216**	**157**	**156**

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit:

(x €1.000)	2022	2021
Kassaldi	1	1
Banksaldi	151	154
Totaal liquide middelen	**153**	**155**

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

(x €1.000)	2022	2021
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	2.776	1.543
Totaal overlopende activa	**2.776**	**1.543**

Onder de nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen zijn de volgende bedragen groter dan € 40.000 opgenomen:

- Min. van BZK algemene uitkering gemeentefonds € 517.000
- Hart van Brabant jeugd o.b.v. 3e prognose € 400.000
- Toeristenbelasting 2021 en 2022 € 301.000
- VRMWB resultaat 2022 € 178.000
- St. Afvalfonds Verpakkingen vergoeding 1e, 3e, 4e kwartaal 2022 € 153.000
- EWW huur 2022 De Werft € 163.000

18 De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

- EWW voorschot servicekosten 2022 De Werft € 65.000
- EWW huur 2022 De Wetering € 92.000
- EWW voorschot servicekosten 2022 De Wetering € 65.000
- EWW servicekosten 2021 De Wetering € 115.000
- Centraal Beheer Achmea aansprakelijkheidsverzekering 2023 € 101.000
- Vereniging van Nederlandse gemeenten contributie 2023 € 41.000
- Samen-Loont-pas 2023 € 41.000

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

(x €1.000)	2022	2021
Algemene reserve	13.851	8.793
Bestemmingsreserves	8.312	9.444
Rekeningsaldo (gerealiseerd resultaat)	5.092	3.988
Totaal eigen vermogen	**27.255**	**22.224**

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. De in de balans opgenomen reserves worden conform het Besluit Begroting en Verantwoording ingedeeld in de volgende categorieën:
- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves.

Algemene reserves	**Saldo 1-1-2022**	**Resultaat-bestem-ming 2021**	**Toevoe-gingen 2022**	**Onttrek-kingen 2022**	**Vermin-dering door afschrij-vingen op activa**	**Saldo 31-12-2022**
Algemene reserve	3.527	3.988	1.608	537		8.585
Geblokkeerde weerstandsreserve	5.266					5.266
Totaal algemene reserves	**8.793**	**3.988**	**1.608**	**537**		**13.851**

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als financiële buffer en maakt daarmee onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

Toevoegingen aan de reserve:
- Positief resultaat jaarrekening 2021 € 3.987.000
- Incidentele posten Wetering € 315.000
- Versterken reservepositie € 500.000
- Vrijval reserve flexibel kantoorconcept € 101.100
- Afromen reserve wegen € 467.560
- Budgetoverhevelingen van 2022 naar 2023 € 224.000

Onttrekkingen aan de reserve:
- Kerkenvisie € 25.000
- Schuldhulpverlening € 19.000
- Budgetoverhevelingen van 2021 naar 2022 € 392.892
- Verbeterplan burgerzaken € 100.301

Geblokkeerde weerstandsreserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van risico's. Uitgangspunt is dat de omvang van de reserve gelijk is aan het totaal van de ingeschatte risico's in het risicoprofiel zoals opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Uit het risicoprofiel volgt dat de omvang van de ingeschatte risico's € 6.025.000 bedraagt. Per 31-12-2022 is de omvang van de geblokkeerde weerstandsreserve € 5.266.000. Dat betekent dat deze ontoereikend is om de ingeschatte risico's op te vangen. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening voorgesteld om vanuit het positieve jaarrekeningresultaat een toevoeging aan de geblokkeerde weerstandsreserve te doen.

Bestemmingsreserves	Saldo 1-1-2022	Resultaat-bestem-ming 2021	Toevoe-gingen 2022	Onttrek-kingen 2022	Vermin-dering door afschrij-vingen op activa	Saldo 31-12-2022
Dekkingsreserve kapitaallasten	2.908		255	290		2.873
Reserve recreatie	433			298		135
Reserve flexibel kantoorconcept	131			131		0
Reserve decentraal arbeidsvoorwaardenbeleid	22					22
Reserve onderwijs algemeen	512		14	119		408
Reserve bomen	46					46
Reserve brutering kapitaallasten Het Klavier	160			75		85
Bestemmingsreserve Het Sociaal Domein	224			90		134
Reserve bovenwijkse voorzieningen	718					718
Reserve planherziening	300			14		286
Egalisatiereserve onderhoud gebouwen	785		224			1.010
Egalisatieres. automatisering	339					339
Egalisatiereserve openb. groen/plantsoenen	122			72		50
Egalisatiereserve openbare verlichting	181					181
Egalisatiereserve wegen	959			488		471
Reserve rechtspositionele verplichtingen	92		100	149		43
Egalisatiereserve onderhoud Het Klavier	232					232
Reserve bouwleges	200					200
Reserve coronagerelateerde effecten	1.080					1.080
Totaal bestemmingsreserves	**9.444**		**594**	**1.726**		**8.312**

Dekkingsreserve kapitaallasten

De dekkingsreserve kapitaallasten is bedoeld om de kapitaallasten van activa te dekken. Voor 2 projecten is een toevoeging aan deze reserve gedaan: parkeren Roestelbergseweg (€ 195.000) en krediet De Start (€ 60.000). Ter dekking van kapitaallasten is volgens begroting € 290.000 onttrokken aan de reserve.

Reserve recreatie

De reserve is ingesteld ter bevordering van het toeristisch-recreatief beleid. Hieruit kunnen incidentele uitgaven worden bekostigd. Er is een totaal bedrag van € 298.000 onttrokken aan de reserve, bestaande uit kosten bijdrage RBT (€ 103.000) en voor parkeren Roestelberg (€ 195.000).

Reserve flexibel kantoorconcept

De reserve is bedoeld voor dekking van de uitgaven voor facilitaire en ICT-voorzieningen binnen het flexibel kantoorconcept. In 2022 is € 30.000 ingezet ter dekking van het Behaviourprogramma. Het restant van € 101.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. De reserve wordt opgeheven.

Reserve decentraal arbeidsvoorwaardenbeleid

De reserve dient onder meer voor bekostiging van autonoom personeelsbeleid, waarbij de middelen kunnen worden ingezet voor zaken als leeftijd gerelateerd personeelsbeleid of betaald ouderschapsverlof. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve onderwijs algemeen

Deze reserve is bedoeld voor incidentele uitgaven binnen het beleidsterrein onderwijs.
Volgens begroting is € 14.000 toegevoegd aan de reserve. Binnen de begroting hebben onttrekkingen plaatsgevonden voor de tijdelijke huisvesting van De Blokkendoos van € 44.000, Frisse school De Start € 60.000 en de kosten voor de subsidie aanvraag voor frisse scholen van € 15.000.

Reserve bomen

Opgelegde dwangsommen of boetes voor illegale kap en aantasting van bomen worden in deze reserve gestort. Uitgaven voor herstel of vervanging worden uit deze reserve betaald. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve brutering kapitaallasten Het Klavier

Deze reserve is bedoeld om de kapitaallasten van de investeringen in de inventaris van het Klavier te dekken. Volgens begroting heeft een onttrekking van € 75.000 plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Het sociaal domein

Deze reserve is bedoeld voor incidentele uitgaven binnen het brede beleidsterrein van het sociaal domein. Er is een onttrekking van € 10.000 gedaan voor Maatpact en € 80.000 voor kosten trainees.

Reserve bovenwijkse voorzieningen
Deze reserve is ingesteld met het doel hieruit investeringen voor bovenwijkse voorzieningen te dekken. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve planherziening
Deze reserve is gevormd met het doel om incidentele bestemmingsplanwijzigingen te kunnen betalen die het gevolg zijn van wijziging van het gebruik en bestemming van gemeentegrond die wordt afgesloten. In 2022 is een totaal van € 14.000 onttrokken, bestaande uit bedrijventerrein Kaatsheuvel (€ 10.000) en Verkenning centrumgebied Kaatsheuvel (€ 4.000).

Egalisatiereserve onderhoud gebouwen
Deze reserve is ingesteld ter dekking van het groot onderhoud van gemeente gebouwen. Er is € 224.000 toegevoegd aan deze reserve.

Egalisatiereserve automatisering
Deze reserve is ingesteld ter dekking van kosten automatisering. Er is geen mutatie geweest in 2022.

Egalisatiereserve openbaar groen/plantsoenen
Om de fluctuaties in de jaarlijkse onderhoudsbehoefte op te vangen is een deze reserve ingesteld. Hiermee kan groen beter meeliften met integrale projecten en kan er worden gereserveerd voor groot onderhoud. In 2022 is € 72.000 onttrokken aan deze reserve. Deze onttrekking volgt uit het negatieve resultaat op het product openbaar groen en plantsoenen.

Egalisatiereserve openbare verlichting
Deze reserve is ingesteld ter egaliseren van de kosten verbonden aan het onderhoud en vervanging van openbare straatverlichting. In 2021 is een bedrag van € 72.000 onttrokken aan de reserve, als gevolg van het nadelige resultaat op het product openbare verlichting.

Egalisatiereserve wegen
Deze reserve is ingesteld om fluctuaties in kosten verband houdend met de uitvoering van het beleidsveld onderhoud wegen te kunnen opvangen. Het resultaat wordt jaarlijks verrekend. Voor 2022 betekent dit een onttrekking van € 488.000, als gevolg van resultaat (€ 20.000) en afroming reserve naar algemene reserve (€ 468.000)

Reserve rechtspositionele verplichtingen
Deze reserve is bedoeld om incidentele uitgaven die voortvloeien uit arbeidsgerelateerde rechtspositionele verplichtingen te betalen. Er is € 149.000 onttrokken aan de reserve voor boventallige personeelskosten en rechtspositionele verplichtingen. Daarnaast is € 100.000 conform begroting toegevoegd.

Egalisatiereserve onderhoud Het Klavier
Deze reserve is in het leven geroepen voor groot onderhoud aan het pand. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve bouwleges
Deze reserve is gevormd vanuit het overschot op bouwleges in 2018 en kan worden ingezet voor incidentele uitgaven voor verlenen van omgevingsvergunningen en het houden van toezicht daarop. In 2022 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen gedaan.

Reserve coronagerelateerde effecten
Bij raadsbehandeling van de jaarrekening 2020 is besloten deze reserve te vormen. Het doel van de reserve is om voldoende middelen beschikbaar te hebben voor eventuele tekorten in het sociaal domein, die het gevolg zijn van corona. De reserve is gevoed door een eenmalige toevoeging van € 1.080.000. Onttrekkingen vinden alleen plaats als sprake is van nadelen als gevolg van corona welke niet worden gecompenseerd door een tegemoetkoming van de rijksoverheid. Het gaat om hogere kosten binnen het sociaal domein. Deze reserve heeft een maximale looptijd tot 31 december 2023. In 2022 zijn geen onttrekkingen gedaan.

Voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

(x €1.000)	2022	2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.524	4.736
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	178	228
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.969	7.729
Voorzieningen	**12.672**	**12.693**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**Saldo 1-1-2022**	**Toevoeging**	**Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2022**
Voorziening pensioenen wethouders	4.630		213	212	4.205
Voorziening faillissementen	103				103
Voorziening grondbedrijf	4	123	4		123
Voorziening verlofsparen		19			19
Voorziening personele kosten		75			75
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**4.736**	**217**	**217**	**212**	**4.524**

Voorziening ter egalisatie van kosten	**Saldo 1-1-2022**	**Toevoeging**	**Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2022**
Voorziening groot onderhoud Wetering	228		50		178
Totaal voorzieningen ter egalisatie van kosten	**228**		**50**		**178**

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**Saldo 1-1-2022**	**Toevoeging**	**Vrijgevallen bedragen ten gunste van de exploitatie**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2022**
Voorziening riolering	6.775	301			7.076
Voorziening reiniging	954		61		893
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**7.729**	**301**	**61**		**7.969**
Totaal voorzieningen	**12.693**	**518**	**328**	**212**	**12.672**

Voorziening pensioenen wethouders

Ultimo 2022 is € 4,2 miljoen euro beschikbaar voor toekomstige pensioenverplichtingen van (o.a.) voormalige wethouders. Op basis van de huidige actuariële berekeningen is de voorziening aangepast om te voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Als gevolg hiervan valt € 213.000 vrij.

Voorziening faillissementen

De gemeente is geraakt door meerdere faillissementen. Op deze dossiers lopen gesprekken met curatoren, om vanuit de schuldpositie te kunnen komen tot een oplossing.

Voorziening grondbedrijf

Verliesvoorzieningen van grondexploitatieprojecten worden onder de voorzieningen gepresenteerd voor het gedeelte dat de voorziening groter is dan de boekwaarde van de betreffende plannen.

Voorziening verlofsparen

In de CAO 2021-2022 is de mogelijkheid van verlofsparen opgenomen. Medewerkers hebben nu het recht om verlof te sparen voor langdurige verlofperiodes, eventueel voorafgaand aan de pensioendatum. Vanuit de verslaggevingsregels volgt dat voor de gespaarde uren een voorziening gevormd moet worden. De omvang is gebaseerd op de gespaarde uren en de loonkosten van de betreffende medewerkers.

Voorziening personele kosten

Deze voorziening is in 2022 gevormd voor toekomstige personele kosten die voortvloeien uit gesloten vaststellingsovereenkomsten. In 2022 is een bedrag van € 75.000 toegevoegd.

Voorziening groot onderhoud Wetering

De gemeente heeft het pand Wetering in 2015 in haar bezit gekregen. Om in de toekomst het onderhoud te waarborgen is de Voorziening groot onderhoud Wetering gevormd op basis van een meerjarenonderhoudsplan. Voor onderhoud van het pand is een bedrag onttrokken aan de voorziening van € 50.000.

Voorziening riolering
Opbrengsten uit rioolheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2022 zijn er meer middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 301.000 is toegevoegd aan de voorzien
ing.

Voorziening reiniging
Opbrengsten uit afvalstoffenheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2022 zijn er minder middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 61.000 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden bestaan uit:

(x €1.000)	2022	2021
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen, banken en verzekeringsinstellingen	16.016	23.924
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	9.375	10.000
Totaal vaste schulden	**25.391**	**33.924**

De rentelast voor 2022 bedraagt € 915.000.

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden:

	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
NV Bank Nederlandse Gemeenten	23.924		7.907	16.016
AG Insurance SA/ NV	10.000		625	9.375
Totaal vaste schulden	**33.924**		**8.532**	**25.391**
Waarvan doorverstrekt aan Casade woondiensten	658		63	595

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden bestaan uit:

(x €1.000)	2022	2021
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen		3
Overige schulden	3.378	4.196
Totaal netto-vlottende schulden	**3.378**	**4.199**

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren (€ 3.231.000).

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaat uit:

(x €1.000)	2022	2021
Nog te betalen bedragen	3.089	1.849
Vooruitontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek doel van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.346	512
Overige vooruitontvangen bedragen	159	178
Totaal overlopende passiva	**5.595**	**2.539**

Onder de nog te betalen bedragen zijn de volgende bedragen groter dan € 40.000 opgenomen:
- Rente langlopende leningen € 441.000
- Zaak Attero € 103.000

- Gemeente Tilburg uitvoeringskosten regiovervoer € 48.000
- Renewi verrekening bestek € 74.000
- Baanbrekers kosten energietoeslag 2022 € 338.000
- Van Doorn Geldermalsen klein asfaltonderhoud fase 2 € 47.000
- EWW exploitatiebijdrage 2022 De Wetering € 266.000
- EWW exploitatiebijdrage 2022 De Werft € 230.000
- EWW exploitatiebijdrage 2021 De Wetering € 207.000
- EWW exploitatiebijdrage 2021 De Werft € 158.000
- WML Facilitair schoonmaak € 55.000
- De Start bijdrage aantal leerlingen € 45.000
- Belastingdienst omzetbelasting 4e kwartaal 2022 € 216.000

De vooruit ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel bestaan uit:

	Saldo 1-1-2022	Vrijgevallen bedragen en terugbetaalde bedragen	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Overige Neverlands overheidslichamen					
- Vooruitontvangen subsidie ISV III Geluid	26	26			0
- SPUK Onderwijs achterstandenbeleid	222		403	261	365
- SPUK NPO onderwijsvertragingen	54		130	50	135
- SPUK Sport	188	70	123	183	58
- SPUK SUVIS	21	21			0
- SPUK Inburgering			92	71	20
- SPUK Subsidie energiearmoede			433	25	408
- SPUK Flexwoningen			720		720
- SPUK KOT			29	28	1
- SPUK Controle CTB			90	15	75
- SPUK Opvang ontheemden Oekraïne			1.109	547	562
- SPUK Preventieakkoord					4
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**512**	**117**	**3.128**	**1.180**	**2.348**

Niet in de balans opgenomen rechten/ verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantiestellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Oorspron-kelijk bedrag	Percentage lenings-bedrag borg-stelling	Restant 1-1-2022	Restant 31-12-2022	Betalingen gedurende 2022
Voetbalvereniging D.E.S.K	Kleedaccommodaties	182	100	87	79	8
Stichting Jeugdbelangen De Kuip	Verenigingsgebouw	79	100	23	20	3
Stichting De Gildenbond	Verbouw	600	100	328	302	26
Voetbalvereniging D.E.S.K	Kunstgrasveld	415	100	237	225	11
M.H.C. DES	Kunstgrasveld	290	100	97	77	19
Totaal borgstellingen		**1.566**		**772**	**703**	**68**

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Rechtspersonen	Aard	Oorspron-kelijk bedrag	Percentage lenings-bedrag borg-stelling	Restant 1-1-2022	Restant 31-12-2022	Betalingen gedurende 2022
Stichting gebouwenbeheer Leerrijk	Schoolgebouw	5.705	50	5.673	5.514	159
Casade Woondiensten	Woningbouw	7.700	50	7.700		7.700
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	22.893	50	22.893	22.893	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	10.000	50	10.000	10.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	25.000	50	25.000	25.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	500	50	500	500	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	3.794	23	3.794	3.794	

Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	10.000	23	10.000	10.000	
Casade Woondiensten (WSG)		11.208	23		11.208	
Casade Woondiensten (WSG)		1.461	100		595	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	10.000	23		10.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	15.000	23		15.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	9.000	23		9.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	9.000	23		9.000	
Totaal rechtspersonen		**141.261**		**85.561**	**132.504**	**7.859**

Natuurlijke personen	**Aard**	**Oorspron-kelijk bedrag**	**Percentage lenings-bedrag borg-stelling**	**Restant 1-1-2022**	**Restant 31-12-2022**	**Betalingen gedurende 2022**
ABN-AMRO	Hypotheek		100	13	7	6
Florius	Hypotheek		100	343	235	12
Aegon	Hypotheek		100	51	51	
Rabo	Hypotheek		100	18	18	
HVO	Hypotheek		100	15	15	
ING	Hypotheek		100	112	40	72
Totaal Natuurlijke peronsen				**553**	**367**	**90**

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten geeft inzicht in de lasten en baten per venster. In de toelichting op het overzicht wordt ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting groter € 100.000. Alle bedragen in het overzicht en de toelichting zijn x € 1.000.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Bestuur en dienstverlening	434	4.156	-3.722	1.651	5.476	-3.826	1.597	4.946	-3.349
2. Gemeenschappen	4.752	29.906	-25.154	4.903	31.889	-26.987	5.074	32.546	-27.472
3. Omgeving en economische ontwikkeling	6.877	14.483	-7.606	7.284	14.596	-7.312	10.400	17.365	-6.966
Totaal vensters	12.063	48.545	-36.482	13.837	51.962	-38.124	17.071	54.857	-37.786
Algemene uitkeringen	37.293	0	37.293	41.882	0	41.882	42.603	0	42.603
Lokale heffingen	9.626	350	9.276	10.385	350	10.035	10.536	339	10.197
Dividenden	284	23	261	284	247	36	278	228	50
Saldo financieringsfunctie	81	14	68	119	7	111	107	14	93
Overig alg. dekkingsmiddelen	25	238	-213	25	238	-213	47	150	-103
Totaal alg. dekkingsmiddelen	47.309	625	46.685	52.695	843	51.851	53.570	731	52.840
Overhead	361	10.482	-10.121	417	10.709	-10.292	2.318	12.292	-9.974
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	48	-48
Onvoorzien	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0
Totaal saldo baten en lasten	59.733	59.677	56	66.949	63.539	3.410	72.959	67.928	5.031
Mutaties reserves	1.892	1.397	495	2.315	1.977	338	2.263	2.201	61
Resultaat	61.625	61.074	551	69.264	65.516	3.748	75.222	70.130	5.092

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

1. Bestuur en dienstverlening	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	1.651	1.597	-54	N
Lasten	5.476	4.946	531	V
Totaal saldo van baten en lasten	-3.826	-3.349	477	V
Toevoegingen aan reserves	101	112	-11	N
Onttrekkingen aan reserves	231	231	0	V
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	130	120	-11	N
Resultaat	-3.695	-3.229	466	V

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn:

Baten			
	Overige afwijkingen	N	-54
Lasten			
	Opvang ontheemden Oekraïne De kosten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn lager uitgevallen. In de begroting was rekening gehouden met de normbedragen vanuit de bekostigingsregeling.	V	469
	Overige afwijkingen	V	62
Toevoegingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	N	-11
Onttrekkingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	V	0

2. Gemeenschappen	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	4.903	5.074	172	V
Lasten	31.889	32.546	-657	N
Totaal saldo van baten en lasten	-26.987	-27.472	-485	N
Toevoegingen aan reserves	475	542	-66	N
Onttrekkingen aan reserves	280	241	-39	N

Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	-195	-300	-105	N
Resultaat	-27.182	-27.772	-591	N

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn:

Baten			
	Onderwijsachterstanden De ontvangen rijksmiddelen Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) en Nationaal Programma Onderwijs (NPO) die niet in 2022 zijn besteed, zijn naar de balans gebracht.	N	-212
	Sport Inkomsten uit ontvangen rijksmiddelen vanuit de SPUK Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefuncties en cofinanciering van de scholen voor de inzet van combinatiefunctionarissen in het primair onderwijs (beweegonderwijs) waren niet opgenomen in de begroting.	V	247
	Overige afwijkingen	V	137
Lasten			
	Onderwijsachterstanden De ontvangen rijksmiddelen Onderwijsachterstanden (OAB) zijn niet volledig besteed vanwege eerste kwartaaleffect Covid.	V	132
	Onderhoudskosten sporthallen Deze zijn hoger uitgevallen door het aanbrengen van een omkasting bij de warmtepomp op de Werft, zodat er geen geluidsoverlast voor de omwonenden meer is. Daarnaast vielen de schoonmaakkosten hoger uit.	N	-130
	Afboeking projectkosten De Wetering	N	-1.438
	Maatwerk Op de verschillende vormen van maatwerkondersteuning is de besteding lager uitgevallen dan de gewijzigde begroting.	V	934
	Bijzondere bijstand Ruim 200.000 euro is een gevolg van de uitgekeerde energietoeslag, als onderdeel van de bijzondere bijstand. Door een verkeerde prognose vanuit het Rijk hebben wij minder middelen voor de energietoeslag ontvangen dan dat wij hebben uitgekeerd. Hierop gaat het Rijk geen correctie doorvoeren. De bijzondere bijstand is daarnaast een open-eind-regeling, waarbij de uitbetalingen afhankelijk zijn van de aanvragen.	N	-271
	Overige afwijkingen	V	116
Toevoegingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	N	-66
Onttrekkingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	N	-39

3. Omgeving en economische ontwikkeling	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	7.284	10.400	3.115	V
Lasten	14.596	17.365	-2.769	N
Totaal saldo van baten en lasten	-7.312	-6.966	346	V
Toevoegingen aan reserves	253	253	-	N
Onttrekkingen aan reserves	1.123	1.035	-88	N
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	870	782	-88	N
Resultaat	-6.442	-6.184	258	V

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn:

Baten			
	Afval We hebben onze inwoners een éénmalige korting gegeven op de afvalstoffenheffing.	N	-200
	Duurzaamheid We hebben bijdragen ontvangen uit de RREW (Regeling Reductie Energieverbruik Woningen) vanuit het Rijk, waarbij een grote groep inwoners een bon van €70 ontvingen voor kleine energiebesparende maatregelen. Dit is geld dat is aangevraagd bij de RREW regeling vanuit het Rijk, in totaal €150.000. Daarvan ging in totaal €100.000 naar Casade en €50.000 naar ECLoZ.	V	150
	Grondexploitaties	V	2.446

	Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.		
	Vrijvallen verliesvoorziening en winstneming Westwaard	V	337
	Bedrijvenpark Kets-West II	V	195
	Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.		
	Overige afwijkingen	V	187
Lasten			
	Groen	N	-226
	Er is sprake geweest van een lange periode van droogte. We hebben dus veel beplanting en bomen water gegeven en dode planten vervangen.		
	Verkeer	N	-109
	In verband met de ongelukken bij de kruising van de snelfietsroute bij de Horst-Duinlaan hebben we een aantal onderzoeken uitgevoerd. De invoering van de kapitaallasten voor de projecten is nog niet compleet doorgevoerd.		
	Afval	V	112
	Het acceptatiebeleid wordt stringenter gehanteerd. Er is minder afval aangeleverd op de milieustraat.		
	Riolering	N	-101
	Storting in de voorziening riolering		
	Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	N	-2.446
	Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatie projecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.		
	Ruimtelijke procedures	V	221
	De kosten zijn lager dan verwacht. Het aantal aanvragen voor ruimtelijke procedures is vraag gestuurd en afhankelijk van externe factoren.		
	Wonen en bouwen	N	-224
	Voor de onderdelen bouw- en woningtoezicht, woningbouwprojecten, invoering van de omgevingswet en omgevingsvisie heeft inhuur plaats gevonden aangezien er meer aanvragen waren.		
	Bedrijventerrein Kets West II	N	-196
	Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatie projecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.		
	Overige afwijkingen	V	200
Toevoegingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	V	0
Onttrekkingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	N	-88

0. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo	V/N
Algemene uitkeringen	41.882	42.603	721	V
Lokale heffingen	10.035	10.197	162	V
Financieringsfunctie	36	50	13	V
Dividend	111	93	-18	N
Overige alg. dekkingsmiddelen	-213	-103	110	V
Onvoorziene uitgaven	-25	0	25	V
Vennootschapsbelasting	0	-48	-48	N
Overhead	-10.292	-9.974	318	V
Totaal saldo van baten en lasten	41.534	42.817	1.283	V
Toevoegingen aan reserves	1.148	1.295	-147	N
Onttrekkingen aan reserves	681	755	74	V
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	-467	-539	-73	N
Resultaat	41.068	42.277	1.210	V

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn:

Algemene uitkeringen			
	Decembercirculaire 2022 en afrekeningen	V	721

	In de raadsinformatiebrief over deze circulaire d.d. 18-1-2023 is toegelicht dat er voor 2022 een positief effect is van € 697.000. Dit heeft grotendeels te maken met de uitkering voor de energietoeslag (€ 429.000). In het voorstel tot resultaatbestemming zijn deze middelen opgenomen. De algemene uitkering wordt na afloop van het uitkeringsjaar nog een aantal keer bijgesteld voordat deze definitief wordt vastgesteld. De verrekeningen over voorgaande jaren hebben een positief effect in 2022.		
Lokale heffingen			
	Toeristenbelasting 2021 Gedurende 2022 zijn er nog aanslagen over 2021 opgelegd.	V	150
	Overige afwijkingen	V	12
Financieringsfunctie			
	Overige afwijkingen	V	13
Dividend			
	Overige afwijkingen	N	-18
Overige algemene dekkingsmiddelen			
	Stelpost indexering De stelpost indexering is niet volledig ingezet. Dit is als incidenteel aangemerkt omdat dit in de begroting jaarlijks wordt bijgesteld.	V	88
	Overige afwijkingen	V	22
Onvoorziene uitgaven			
	Overige afwijkingen	V	25
Vennootschapsbelasting			
	Overige afwijkingen	N	-48
Overhead			
	Groot onderhoud gebouwen De middelen voor groot onderhoud zijn niet volledig besteed. Het overschot is toegevoegd aan de reserve groot onderhoud. *Doorberekende overhead aan projecten en grondbedrijf* *Overige afwijkingen*	V V N	147 282 -111
Toevoegingen aan reserves			
	Storting groot onderhoud De middelen voor groot onderhoud die in 2022 niet zijn besteed, zijn toegevoegd aan de reserve groot onderhoud.	N	-147
Onttrekkingen aan reserves			
	Overige afwijkingen	V	74

Aanwending van het bedrag voor onvoorzien

(x €1.000)	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0
Totaal onvoorzien	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0

De post onvoorzien is niet ingezet.

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

(x €1.000)	Taakveld	Begroting na wijziging Baten	Begroting na wijziging Lasten	Realisatie Baten	Realisatie Lasten
Incidentele onttrekkingen reserves	0.1	2.032		1.863	
Incidentele toevoeging reserves	0.1		1.863		2.087
Organisatieontwikkeling: personele vraagstukken	0.4		200		150
Roadmap dienstverlening	0.2		10		15
Roadmap HRM: werving en selectie	0.4		10		50
Medewerkers onderzoek	0.4		15		15
Onderzoek functiegebouw	0.4		20		29
Verbeterplan burgerzaken	0.2		101		101
Bijdrage RBT	3.4		103		103
Afboeking projectkosten de Wetering	5.2		0		1.438
Implementatie omgevingswet	8.3		638		643
Economische impulsen	3.1		65		2
Totaal incidentele baten en lasten		2.032	3.025	1.863	4.633
Saldo			993		2.770

Het werkelijk rekeningresultaat bedraagt € 5,1 miljoen positief. Hier is per saldo een bedrag van € 2,8 aan incidentele lasten in begrepen. Het structureel resultaat bedraagt € 7,9 miljoen positief.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: *"Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn."*

De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel.

Programma	Constatering	Oordeel
1. Bestuur en dienstverlening	Geen overschrijding van de lasten	
2. Gemeenschappen	Overschrijding van de lasten op venster 2 van € 657.000 is ontstaan door de niet voorzienbare afboeking van de projectkosten van de Wetering.	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel
3. Omgeving en economische ontwikkeling	De lastenoverschrijding op venster 3 van € 2.769.000 wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten van bijvoorbeeld grondverkopen en/of overboeking naar de balans en de storting in de voorziening riolering.	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel
0. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	De lastenoverschrijding op venster 0 van € 1.641.000 wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten van de doorberekening van uren aan projecten.	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel
Reserves	Betreft reservemutaties die passen binnen het reservebeleid.	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel
Investeringskredieten	Op investeringskrediet "Vervanging openbaar groen 2022" is sprake van een overschrijding van € 120.355. De vervanging van groen vindt in deelgebieden plaats, dit jaar is een groot deelgebied uitgevoerd. Tevens is er sprake van	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel

	indexering van de kosten. De overschrijding is toegelicht in de 2e bestuursrapportage 2022.	

In het beleidsverslag zijn per programma de afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Loon op Zand. Het voor de gemeente Loon op Zand toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen (in €)	V. Pouw	C.L. Derickx	A.F. Heijerman
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris	Griffier
Aanvang en eind functievervulling in	01/01 – 31/12	01/01 – 16/05	01/01 – 20/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging 2022			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 99.713	n.v.t.	€ 73.518
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.885	n.v.t.	€ 12.422
Subtotaal	*€ 117.598*	*n.v.t.*	*€ 85.940*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 216.000	n.v.t.	€ 209.490
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2022	€ 117.598	n.v.t.	€ 85.940
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging 2021	V. Pouw	C.L. Derickx	A.F. Heijerman
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris	Griffier
Aanvang en eind functievervulling in	01/10 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,0827	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging 2021			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 23.717	€ 8.186	€ 77.078
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 4.486	€ 4.250	€ 13.634
Subtotaal	*€ 28.203*	*€ 12.436*	*€ 90.712*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 52.250	€ 17.284	€ 209.000
Bezoldiging 2021	€ 28.203	€ 12.436	€ 90.712

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking	L. van Leersum
Functiegegevens	Griffier
Kalenderjaar	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	21/11 – 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in kalenderjaar	2
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 57.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	€ 41.509
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 19.545
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 19.545
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	€ 19.545
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overzicht restantkredieten

TV	Nummer	Omschrijving	Jaar votering	Totaal gevoteerd krediet	Besteed t/m 2022	Restant krediet
0.4	7002003	19 Zaakgericht werken	2019	20.000	0	20.000
0.4	7003010	18 Aanschaf I-pads	2018	10.508	10.508	0
0.4	7003011	18 Automatiseringsapparatuur	2018	10.000	8.759	1.241
0.4	7059515	20 Zoutloods	2020	77.419	78.463	-1.044
2.1	7210005	20 OV Loonsevaert	2017	199.719	31.001	168.718
2.1	7210025	20 Vossenbergselaan planontwikkeling	2020	120.000	96.890	23.110
2.1	7210030	20 Levensduurverlengend grootonderhoud	2020	1.465.200	1.470.248	-5.048
2.1	7210035	20 Civieltechnische kunstwerken: Bruggen	2020	13.000	1.365	11.635
2.1	7210062	19 OV Heiakker	2019	90.000	20.338	69.662
2.1	7210070	20 Buitengebied de Moer	2020	1.195.000	951.009	243.991
2.1	7210076	21 Vervangen armaturen/masten openbare verlichting	2021	95.332	96.871	-1.539
2.1	7211050	17 Verkeer Loonsevaert en Leo-XIII-straat	2017	568.793	564.389	4.404
2.1	7211056	17 Maatregelen schoolomgeving 2015	2017	22.800	21.281	1.519
2.1	7211062	19 Verkeer Heiakker	2019	644.586	637.402	7.184
2.1	7211065	22 Theresia parkeerterrein verkeer	2022	235.600	0	235.600
2.1	7211073	22 Europalaan-Marktstraat rotonde	2022	0	0	0
2.1	7211074	22 Europalaan-Vlier plateau fietsoversteek	2022	0	0	0
2.1	7721019	21 Duikers (civiele kunstwerken)	2021	19.900	14.870	5.030
2.1	7721020	22 Duikers	2022	25.000	1.014	23.986
4.2	7423020	18 Tijdelijke huisvesting Westkant	2018	205.646	205.646	0
4.2	7421042	21 Frisse scholen Blokkendoos	2021	497.268	499.016	-1.748
4.2	7421050	22 De Start "fris" maken	2022	60.000	60.000	0
5.7	7211046	16 Voorbereiding snelfietspad Waalwijk LoZ Tilburg	2016	2.729.000	1.734.445	994.555
5.7	7560020	19 Groen Loonsevaert Leo XIII-straat	2019	150.000	114.172	35.828
5.7	7560071	21 Vervanging openbaar groen 2021	2021	273.000	292.258	-19.258
5.7	7560072	21 Vervanging speelvoorzieningen 2021	2021	120.000	137.244	-17.244
5.7	7560073	21 Vervanging straatmeubilair 2021	2021	20.000	17.725	2.275
5.7	7560076	22 Vervanging openbaar groen	2022	138.000	258.355	-120.355
7.2	7729064	14 Verv uitbreiding riolering Loonsevaert	2014	669.801	670.891	-1.090
7.2	7729070	17 Relining WRP 2017-2020	2017	500.000	371.060	128.940
7.2	7729078	22 Theresia parkeerterrein riolering	2022	250.000	0	250.000
7.3	7721016	20 Ondergrondse containers RA+GFT	2020	47.000	48.179	-1.179
8.1	7210060	18 Herinrichting Kernwinkelgebied Kaatsheuvel	2018	1.800.000	1.771.948	28.052
		Totaal af te sluiten kredieten		**12.272.572**	**10.185.347**	**2.087.225**
0.4	7002004	22 Herijking flexibel kantoorconcept	2022	235.000	166.974	68.026
0.4	7005100	22 Vervanging koffieautomaten	2022	35.000	24.172	10.828
0.4	7005101	22 MAN vrachtwagen	2022	65.000	23.250	41.750
0.4	7059230	20 Software voor de website	2020	20.000	6.730	13.270
0.4	7059901	20 Software verbeterplan burgerzaken	2020	67.000	56.490	10.510
2.1	7210077	22 Strieckenlaan verharding	2022	213.000	655	212.345
2.1	7210078	22 Tijsmansstraat verharding	2022	219.000	49	218.951
2.1	7210079	22 Van Immerseelstraat verharding	2022	219.000	0	219.000
2.1	7210080	22 Willibrordusstr-Salmrijck verharding	2022	330.000	353	329.647
2.1	7210081	22 Roestelbergseweg verharding	2022	1.034.000	11.044	1.022.956
2.1	7210082	22 Dreefseweg-Dongenseweg verharding	2022	417.000	10.394	406.606
2.1	7210083	22 Bergstraat fietsvoorz verharding	2022	138.000	768	137.232
2.1	7210084	22 Strieckenlaan verlichting	2022	25.000	24.800	200
2.1	7210085	22 Tijsmansstraat verlichting	2022	25.000	22.000	3.000
2.1	7210086	22 Van Immerseelstraat verlichting	2022	25.000	20.000	5.000
2.1	7210087	22 Willibrordusstr-Salmrijck verlichting	2022	38.000	30.000	8.000
2.1	7210088	22 Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert verharding	2022	594.000	284	593.716
2.1	7210089	22 Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert verlichting	2022	27.000	77	26.923
2.1	7210090	22 Roestelbergseweg verlichting	2022	25.000	46	24.954
2.1	7210091	22 Kasteellaan	2022	70.000	779	69.221
2.1	7210092	22 Levensduurverlengend onderhoud	2022	750.000	370.497	379.503
2.1	7210100	22 Parkeren Roestelberg	2022	195.000	16.680	178.320
2.1	7211022	20 Fietspad van Haestrechtstraat-Wielstraat	2020	2.696.785	431.371	2.265.414
2.1	7211063	21 Reconstructie Lage Zandschel	2022	459.000	258.952	200.048
2.1	7211064	21 Reconstructie Moleneind	2022	227.000	165.049	61.951
2.1	7211066	22 Roestelbergseweg verkeer	2022	225.000	5.903	219.097
2.1	7211067	22 Dreefseweg-Dongenseweg verkeer	2022	200.000	2.005	197.995
2.1	7211068	22 Bergstraat fietsvoorz verkeer	2022	50.000	184	49.816
2.1	7211069	22 Kloosterstraat snelheidsremmers	2022	38.975	18.173	20.802
2.1	7211070	22 Ecliptica aanleggen 4 plateaus	2022	136.650	11.601	125.049
2.1	7211071	22 Europalaan-Dreefseweg rotonde	2022	512.025	23.373	488.652
2.1	7211072	22 Europalaan-Paulus Potterplein rotonde	2022	561.750	33.082	528.668
4.2	7421040	21 Frisse scholen Lage Weijkens	2021	168.525	167.783	742
4.2	7421041	21 Frisse scholen Kinderboom	2021	205.975	205.975	0
4.2	7421043	21 Voorbereidingskrediet Herontwikkeling Westkant	2021	30.000	30.053	-53
4.2	7421044	21 Voorbereidingskrediet herontwikkeling Theresia	2021	25.000	14.376	10.624
4.2	7421045	21 Voorbereidingskrediet nieuwbouw De Vaert	2021	50.000	27.819	22.181
4.2	7441010	22 Voorbereidingskrediet vernieuwde huisvesting VHC	2022	50.000	8.893	41.107

5.2	7530017	21 Wetering - Openbare ruimte	2021	508.000	35.722	472.278
5.2	7530018	21 Wetering - Gebouw - Sporthal	2021	1.334.000	170.856	1.163.144
5.2	7530019	21 Wetering - Gebouw - Middendeel	2021	3.765.000	764.083	3.000.917
5.2	7530020	21 Wetering - Inventaris	2021	1.254.000	154.583	1.099.417
5.2	7530021	21 Wetering - Installaties	2021	2.792.000	312.971	2.479.029
5.7	7560030	19 Vossenbergselaan GROEN	2019	150.000	125.000	25.000
5.7	7560062	19 Groen Heiakker	2019	175.000	174.002	998
5.7	7560074	22 Willibrordusstraat-Salmrijck groen	2022	35.000	0	35.000
5.7	7560075	22 Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert groen	2022	100.000	77	99.923
5.7	7560077	22 Vervanging speelvoorzieningen	2022	120.000	87.370	32.630
5.7	7560078	22 Vervanging straatmeubilair	2022	25.000	0	25.000
7.2	7729062	14 Verv riolering Heiakker 2014	2014	1.875.603	1.146.308	729.295
7.2	7729072	17 Vossenbergseln.incl.waterberging 2018-2019	2017	2.250.000	2.049.320	200.680
7.2	7729075	21 Verplaatsen RG Sweenstraat	2021	1.000.000	149.974	850.026
7.2	7729076	21 Waterberging (EVZ) Wilderste Arm	2021	120.000	0	120.000
7.2	7729077	22 Buiten-,Smalle-,Ring-,Bredevaert riool	2022	2.070.000	192	2.069.808
7.2	7729079	22 Relining pwr	2022	300.000	922	299.078
7.2	7730001	17 Invulling bergingsopgave 2017-2018	2017	300.000	63.109	236.891
7.3	7721015	20 Ondergrondse papiercontainer	2020	21.000	15.673	5.327
7.3	7721017	21 Ondergrondse RA en GFT containers 2021	2021	23.500	7.098	16.402
7.3	7721018	21 Ondergrondse papiercontainers 2021	2021	18.480	1.417	17.063
7.3	7721021	22 Ondergrondse RA en GFT containers + 3 paslezers	2022	71.400	22.874	48.526
7.3	7721022	22 Uitbreiden inzamelvoorzieningen	2022	120.000	6.908	113.092
		Totaal lopende investeringen		28.830.668	7.479.095	21.351.573

Er staan nog investeringen open die ouder zijn dan twee jaar dit komt omdat we bij de begroting een meerjaren begroting voor de investeringen maken en deze in een keer in het eerste jaar voteren.

Vervanging openbaar groen 2021 en Vervanging speelvoorzieningen 2021 hebben een kleine overschrijding dit komt vooral door de hoge indexering.

Vervanging openbaar groen 2022. De vervanging van groen vindt in deelgebieden plaats, dit jaar is een groot deelgebied uitgevoerd. Tevens is er sprake van indexering van de kosten.

Overzicht baten en lasten per taakveld

	Primair begroot			Na wijziging begroting			Werkelijk		
Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.223		1.223	1.263		1.263	1.318	213	1.104
0.10 Mutaties reserves	1.397	1.892	-495	1.977	2.315	-338	2.201	2.263	-61
0.11 Resultaat van de rekening	551		551	3.748		3.748			
0.2 Burgerzaken	760	371	389	803	371	432	698	333	365
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	32	6	26	32	6	26	25	10	15
0.4 Overhead	10.482	361	10.121	10.709	417	10.292	12.292	2.318	9.974
0.5 Treasury	36	365	-329	255	402	-148	241	385	-143
0.61 OZB woningen	47	3.941	-3.895	47	3.978	-3.932	138	3.983	-3.845
0.62 OZB niet-woningen		2.253	-2.253		2.305	-2.305		2.291	-2.291
0.64 Belastingen overig	304	290	14	304	300	4	201	282	-81
0.7 Algemene uitkeringen		37.293	-37.293		41.882	-41.882		42.603	-42.603
0.8 Overige baten en lasten	263	25	238	263	25	238	150	47	103
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)							48		48
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.392		1.392	1.392		1.392	1.379	225	1.154
1.2 Openbare orde en veiligheid	781	63	717	2.018	1.280	739	1.551	826	725
2.1 Verkeer en vervoer	3.330	332	2.998	3.072	332	2.740	3.291	412	2.878
2.5 Openbaar vervoer	2		2	2		2	2		2
3.1 Economische ontwikkeling	185		185	185		185	110		110
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	297	115	182	331	115	216	502	463	39
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13	15	-2	13	15	-2	5	10	-6
3.4 Economische promotie	512	3.157	-2.645	459	3.816	-3.357	391	3.998	-3.607
4.1 Openbaar basisonderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	1.013	63	950	1.010	55	955	994	61	933
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.039	342	697	1.365	531	834	1.037	341	696
5.1 Sportbeleid en activering	695	1	694	700	6	694	839	252	586
5.2 Sportaccommodaties	1.681	382	1.299	1.158	402	756	2.726	457	2.270
5.3 Cultuurpresentatie, -productie	102	14	88	147	14	133	119	14	105
5.5 Cultureel erfgoed	32		32	57		57	52		52
5.6 Media	550		550	550		550	540		540
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.341	-4	2.344	2.484	31	2.453	2.731	130	2.601
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.226	195	2.031	2.262	195	2.067	2.260	200	2.061
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	487	12	475	474	12	462	488	12	476
6.3 Inkomensregelingen	5.694	3.740	1.954	7.534	3.520	4.013	7.811	3.519	4.292
6.4 WSW en beschut werk	2.715		2.715	2.900		2.900	2.916		2.916
6.5 Arbeidsparticipatie	512		512	592	164	427	577	170	407
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.545		1.545	1.844		1.844	1.800		1.800
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.847		3.847	4.074		4.074	3.801		3.801
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.106		6.106	5.128		5.128	4.491	8	4.483
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	132		132	132		132	133	10	122
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	646		646	1.103		1.103	1.103		1.103
7.1 Volksgezondheid	918	4	914	918	4	914	912	30	882
7.2 Riolering	1.955	2.467	-512	1.955	2.467	-512	1.981	2.443	-462
7.3 Afval	2.656	3.347	-691	2.760	3.451	-691	2.616	3.279	-663
7.4 Milieubeheer	520		520	535		535	533		533
8.1 Ruimte en leefomgeving	985	300	685	841	300	541	770	213	558
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	556	43	514	556	43	514	2.818	2.851	-33
8.3 Wonen en bouwen	1.067	241	827	1.315	511	804	1.539	570	969
Totaal	61.625	61.625	0	69.264	69.264	0	70.130	75.222	-5.092

SiSa Bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 14.558	Ja	€ 0	€ 14.558	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 623.500	€ 239.704	€ 0	€ 126.488	€ 45.596	€ 43.048
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 21.840	€ 1.100.175	€ 1.100.175	Nee	

FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			2	23	0	6	Ja	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0	€ 31.468	€ 31.468	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 760	€ 8.740	€ 0	€ 20.808	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
							€ 32.228	

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00744273	€ 271.224	€ 296.007	Ja		Ja
		2						
		50						

			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*
		1	SUVIS21-00744273	Ja	
		2			
		50			

BZK	C43	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00449719	€ 85.915	€ 110.081	1.382		Ja

			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*
			870	Ja

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			44	€ 20.240	€ 20.240	10	€ 4.869	€ 4.869
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			69	362	0	404	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 2.660	Nee				

BZK	C85	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen**	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: C85/01	*Indicator: C85/02*	*Indicator: C85/03*	*Indicator: C85/04*	*Indicator: C85/05*	
		1	flex wonen	0	0	€ 0	€ 0	
		2						
		3						
		4						

			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: C85/06	*Indicator:C85/07*	*Indicator: C85/08*			
		1	*flex wonen*	Nee	Nee			
		2						
		3						
		4						

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: D8/01	*Indicator: D8/02*	*Indicator: D8/03*	*Indicator: D8/04*	*Indicator: D8/05*	
			€ 210.421	€ 50.386	€ 0	€ 0	€ 211.668	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag**	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: D8/06	*Indicator: D8/07*	*Indicator: D8/08*	*Indicator: D8/09*	*Indicator: D8/10*	
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 364.737	
		2						
		100						

OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 49.601	€ 0	€ 4.785	€ 0	€ 54.214	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0		
		2						
		10						

IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 22.000	€ 541.157	€ 0	Ja	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	
		1	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	1	nvt	
		2	105 Verbreden van fietspaden | aantal in meters	Ja	0	nvt	
		50					

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			0	0	0	0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 2.882.917	€ 79.145	€ 303.743	€ 1.730	€ 20.912
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 2.985	€ 20.305	€ 12.304	€ 0	€ 204.315
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**)		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	*Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	€ 0		
		2						
		100						

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G3A	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	€ 4.706	€ 0	€ 0
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		100						

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 98.842	€ 0	€ 0	€ 23.453	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0			

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	0	0	0

SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 14.585	€ 0	€ 16.075	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 8.890	€ 0	€ 128	€ 21.518	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 277.132	€ 7.100	€ 3.631	€ 1.935	
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 158.203	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 98.842	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 38	0	0		
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 297	0	0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 23	43	2		
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	50	1		
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	31	0		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*		
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 0	€ 0	Nee		

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	€ 0	Nee		

SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1. *Aard controle R* *Indicator: G12A/04*		
		1	060809 Gemeente Loon Op Zand	€ 0	€ 0	0		
		2						
		20						

SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 57.571	€ 0				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0
		2						
		100						

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1032607	€ 40.000	€ 0	€ 38.621	€ 0	€ 40.000
		2	1032607	€ 45.142	€ 0	€ 25.025	€ 0	€ 25.025
		3	1042417	€ 20.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	1042417	€ 17.716	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1032607	Ja				
		2	1032607	Ja				
		3	1042417	Nee				
		4	1042417	Nee				

VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*
			€ 18.677	Ja	Ja